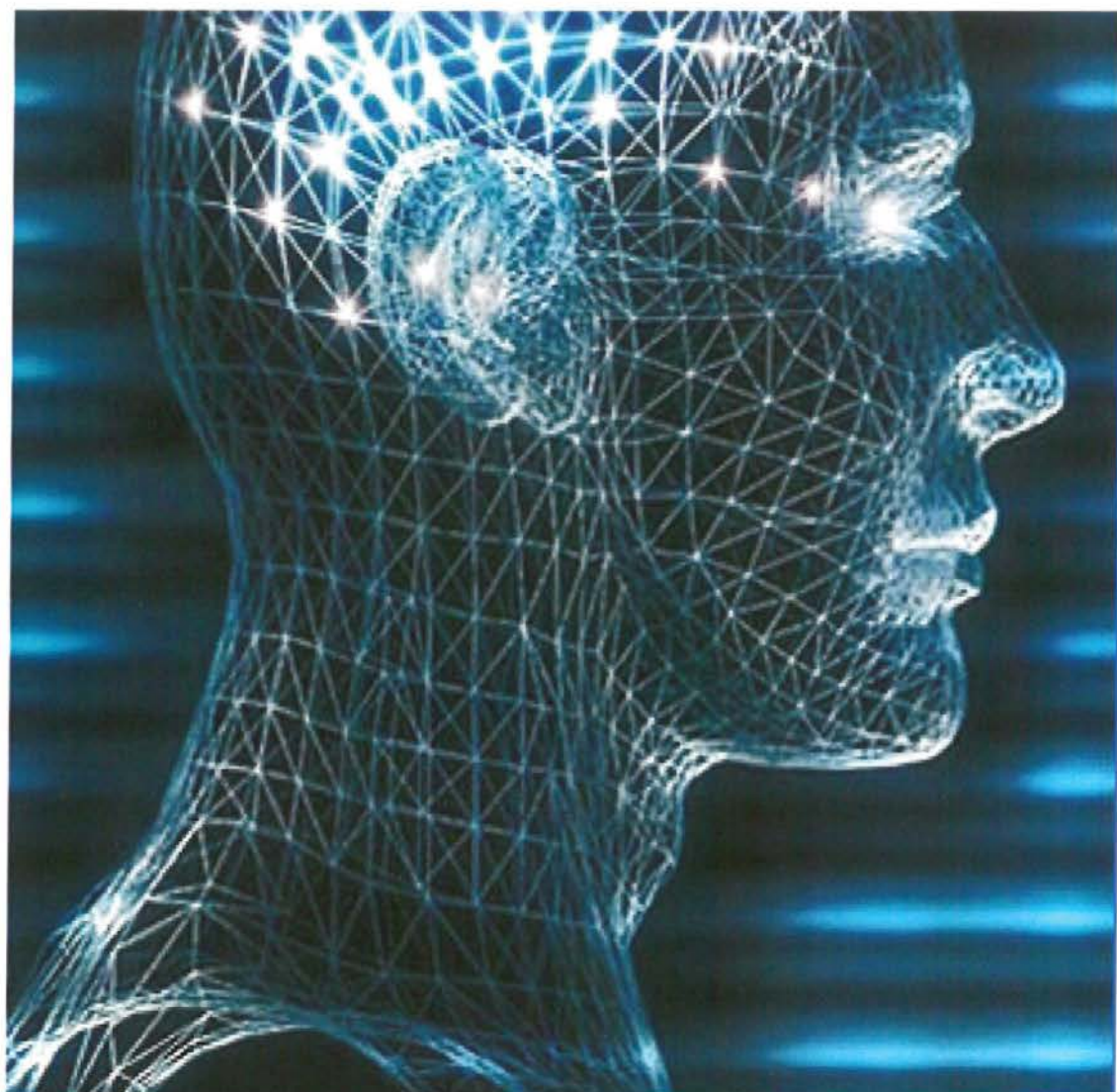

**ΔΙΚΑΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΘΕΜΑ:
ΑΔΕΙΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΤΕΝΤΕΣ**

**ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ ΒΛΑΣΙΟΣ
Α.Μ.:33412**

Επιβλέπων:κ.κ.Γεώργιος Πρεζεράκος

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά,θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ τον καθηγητή μου κ.Γ.Πρεζεράκο που μου ανέθεσε την εργασία αυτή και μου έδωσε την δυνατότητα να ασχοληθώ μ ένα θέμα το οποίο μ ενδιαφέρει,καθώς επίσης και για την αμέριστη συμπαράσταση,βοήθεια και υπομονή του κατά την διάρκεια της έρευνας και συγγραφής της πτυχιακής αυτής εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1. Το Λογισμικό και τα είδη λογισμικού

1.1. Τι είναι το λογισμικό

1.2. Ο Ορισμός του Ελεύθερου λογισμικού

1.2.1. Πέρα από το λογισμικό

1.2.2. Ανοικτό ή ελεύθερο λογισμικό;

1.3. Ο ορισμός του κλειστού λογισμικού

1.3.1. Τι είναι μια άδεια χρήσης;

1.3.2. Γιατί η χορήγηση αδειών χρήσης είναι απαραίτητη;

1.3.3. Πειρατεία λογισμικού

1.3.4. Επιλογές της χορήγησης αδειών χρήσης

1.3.5. Οφέλη από τα προγράμματα αδειών χρήσης

1.4. Η πολιτική της CivilTech

Κεφάλαιο 2. Άδειες χρήσης

2.1. Τι είναι μια άδεια χρήσης λογισμικού

2.2. Κλειστό έναντι Ελεύθερου/Ανοικτού λογισμικού

2.3. Άδειες ελεύθερου λογισμικού

2.4. Ομοιότητες στις άδειες χρήσης ελεύθερου λογισμικού

2.5. Άδειες χρήσης κλειστού λογισμικού

2.6. Παράδειγμα Άδειας Χρήσης της Microsoft

Κεφάλαιο 3. Πατέντες

3.1. Τι είναι πατέντες

3.2. Οι συνέπειες των πατεντών και το ευρωκοινοβούλιο

3.3. Ποιος άλλος επωφελείται;

3.4. Η κακόβουλη χρήση των πατεντών

3.5. CPTN και Novell

3.6. Γιατί υπάρχει αγώνας κατά των πατεντών;

3.6.1. Οι πατέντες είναι όπλα

3.6.2. Έρευνα αδύνατη

3.6.3. Η σκέψη είναι ελεύθερη

3.7. Η πολιτική

3.7.1. Ο τρέχων νόμος

3.7.2.Ιδέα για την οδηγία της ΕΕ

3.7.3.Η διαδικασία της κοινής απόφασης στην ΕΕ

3.7.4.Νομοθετικές προτάσεις

Κεφάλαιο 4.Ο πόλεμος κατά των πατεντών

4.1.Οι κίνδυνοι

4.1.1.Λίνουξ και Open Source

*4.1.2.Σιγουριά και σταθερότητα της τεχνολογίας
πληροφοριών*

4.2.Τα ψέματα

4.2.1.Το μεγαλύτερο ψέμα

4.2.2.Το ψέμα της ανανέωσης

Κεφάλαιο 5.Ναι ή όχι τελικά στις πατέντες;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της πτυχιακής αυτής εργασίας είναι "Οι Άδειες Λογισμικού και οι Πατέντες". Θα προσπαθήσω λοιπόν παρακάτω, να εξηγήσω τι είναι το λογισμικό και ποια είδη λογισμικού υπάρχουν, τι είναι οι πατέντες και τέλος τι είναι, ποιες είναι και σε τι χρησιμεύουν οι άδειες λογισμικού. Θα γίνει λοιπόν αναφορά και επεξήγηση σε όλες τις άδειες λογισμικού που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην αγορά και θα παρουσιαστούν παραδείγματα αδειών εταιρειών παραγωγής και παροχής λογισμικού ("κλειστού") όπως η Microsoft.

Κεφάλαιο 1. Το Λογισμικό και τα είδη λογισμικού

1.1. Τι είναι το λογισμικό

1.2. Ο Ορισμός του Ελεύθερου λογισμικού

Οι όροι "Ελεύθερο Λογισμικό" ("Free Software") και "Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα" ("Open Source Software") αναφέρονται σε προγράμματα των οποίων ο πηγαίος κώδικας είναι προσβάσιμος σε άτομα εκτός της εταιρείας παραγωγής τους και των συνεργατών της. Οι όροι αυτοί δεν αναφέρονται σε λογισμικό που διατίθεται δωρεάν καθώς το ελεύθερο λογισμικό/λογισμικό ανοικτού κώδικα μπορεί να έχει (μεγάλη) τιμή πώλησης, ενώ αντίθετα υπάρχουν πολλά πακέτα δωρεάν λογισμικού των οποίων ο πηγαίος κώδικας είναι μη προσβάσιμος σε άτομα εκτός της εταιρείας παραγωγής. Το ελεύθερο λογισμικό λοιπόν, είναι ζήτημα ελευθερίας, όχι κόστους. Για να κατανοήσουμε τον όρο αυτόν καλύτερα θα πρέπει να σκεφτούμε τη λέξη "free" όπως ο ελεύθερος λόγος (free speech) κι όχι η δωρεάν μπίρα (free beer). Στον αντίποδα βρίσκεται το "κλειστό" (closed source) ή ιδιοταγές (proprietary) λογισμικό, του οποίου ο πηγαίος κώδικας παραμένει κρυφός σε τρίτα άτομα. Το τελευταίο μοντέλο χρησιμοποιούν οι περισσότερες μεγάλες εταιρείες λογισμικού, όπως Microsoft, Adobe, EA Games, Oracle κλπ.

Το ελεύθερο λογισμικό αντιμετωπιζόταν ως και πριν δέκα χρόνια ως μια ιδεαλιστική προσπάθεια κάποιων "ρομαντικών" που δεν απέβλεπαν σε οικονομικά οφέλη και προτιμούσαν την αναγνώριση στην κοινότητα των hacker από μια καλοπληρωμένη θέση σε μια από τις μεγάλες εταιρείες λογισμικού. Σιγά σιγά όμως, και σε αυτό συνετέλεσε κυρίως η συνειδητοποίηση του ότι το λογισμικό δεν αποτελεί προϊόν αλλά υπηρεσία, το ανοικτό λογισμικό άρχισε να θεωρείται ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης το οποίο μπορεί να αποφέρει πολύ μεγαλύτερα κέρδη, πιο αξιόπιστες υπηρεσίες και περισσότερες ευκαιρίες απ' ό,τι το κλειστό λογισμικό. Μετά το 2000 παρατηρείται μια έκρηξη ενδιαφέροντος από μεγάλες εταιρείες, καθώς όλο και περισσότερες "ανοίγουν" πλέον τον κώδικα των προγραμμάτων τους αλλά και δηλώνουν ανοικτή προτίμηση σε προγράμματα ανοικτού κώδικα.

Ένα πρόγραμμα θεωρείται ελεύθερο όταν οι χρήστες του είναι ελεύθεροι να αναδιανέμουν αντίγραφα, με ή χωρίς τροποποιήσεις, δωρεάν ή χρεώνοντας για την διανομή, στον οποιονδήποτε και οπουδήποτε. Το να είστε ελεύθεροι να κάνετε όλα τα παραπάνω σημαίνει μεταξύ άλλων πως δεν χρειάζεται να ζητήσετε εξουσιοδότηση ή να πληρώσετε κάποιον ώστε να λάβετε την ανάλογη άδεια.

Θα πρέπει επίσης να έχετε την ελευθερία να κάνετε τροποποιήσεις και να τις χρησιμοποιείτε ιδιωτικά στην δουλειά σας ή για διασκέδασή σας, χωρίς να το αναφέρετε. Αν δημοσιεύσετε τις αλλαγές σας, δεν είστε υποχρεωμένοι να ειδοποιήσετε κάποιο συγκεκριμένο άτομο.

Η ελευθερία ενός προγράμματος σημαίνει πως δίδεται η ελευθερία σε κάθε άτομο ή επιχείρηση να το χρησιμοποιήσει σε κάθε υπολογιστικό σύστημα, για κάθε είδος εργασίας χωρίς να είναι υποχρεωμένο να επικοινωνήσει εκ των προτέρων με τον προγραμματιστή ή με κάποια άλλη οντότητα. Σε αυτή την ελευθερία, είναι η άποψη του χρήστη που έχει σημασία και όχι η άποψη του κατασκευαστή. Εσείς, ως χρήστες είστε ελεύθεροι να εκτελείτε το πρόγραμμα για τους δικούς σας λόγους κι αν το διανέμετε σε οποιονδήποτε άλλο άνθρωπο, τότε εκείνος είναι ελεύθερος να το εκτελεί για τους δικούς του λόγους, δίχως να έχετε το δικαίωμα να του υποβάλετε δικές σας κυρώσεις.

Η ελευθερία της αναδιανομής αντιγράφων θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτελέσιμες μορφές του προγράμματος, καθώς και τον πηγαίο κώδικα, τόσο για την τροποποιημένη όσο και για την αρχική έκδοση του προγράμματος. Θεωρείται δεκτό όταν δεν υπάρχει τρόπος να δημιουργηθεί η εκτελέσιμη μορφή για κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα, αλλά θα πρέπει να έχετε την ελευθερία να αναδιανέμετε τέτοιες μορφές σε περίπτωση που αναπτύξετε ή βρείτε κάποιο δικό σας τρόπο να τις δημιουργήσετε.

Για να ισχύουν πρακτικά οι τέσσερις βασικές ελευθερίες (θα αναφερθούν παρακάτω) και να μπορείτε να δημοσιεύσετε βελτιωμένες εκδόσεις, θα πρέπει να έχετε πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα του προγράμματος. Επομένως, η πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα είναι απαραίτητη προϋπόθεση στο ελεύθερο λογισμικό.

Μια σημαντική μέθοδος τροποποίησης ενός προγράμματος είναι η συγχώνευση του με διαθέσιμες ελεύθερες υπορουτίνες και υποπρογράμματα. Εάν η άδεια του προγράμματος αναφέρει ότι δεν έχετε το δικαίωμα να το συγχωνεύσετε με ένα υπάρχον υποπρόγραμμα, για παράδειγμα εάν απαιτεί να είστε εσείς αυτός που κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα για οποιονδήποτε κώδικα έχετε προσθέσει, τότε η άδεια είναι πολύ περιοριστική ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ελεύθερη.

Αυτές οι ελευθερίες θα είναι πραγματικές και αμετάκλητες όσο δεν κάνετε κάτι λάθος. Αν ο προγραμματιστής του λογισμικού ανακαλέσει την άδεια, χωρίς να έχετε δώσει εσείς την αφορμή, τότε το λογισμικό δεν θεωρείται ελεύθερο.

Ωστόσο μερικοί κανόνες που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο διανέμεται το ελεύθερο λογισμικό είναι αποδεκτοί όταν δεν συγκρούονται με τις τέσσερις βασικές ελευθερίες. Για παράδειγμα, στην άδεια αντιγραφής όταν αναδιανέμουμε κάποιο πρόγραμμα δεν μπορούμε να του προσθέσουμε περιορισμούς ώστε να μειώσουμε από τον χρήστη τις τέσσερις βασικές ελευθερίες. Αυτός ο κανόνας δεν συγκρούεται με τις τέσσερις βασικές ελευθερίες, αλλά τις προστατεύει.

Μπορεί να έχετε πληρώσει για να προμηθευτείτε κάποια αντίγραφα ελεύθερου λογισμικού ή να έχετε προμηθευτεί τα αντίγραφα χωρίς κάποια οικονομική επιβάρυνση. Ανεξαρτήτως όμως από τον τρόπο προμήθειας, θα πρέπει πάντα να έχετε την ελευθερία να τροποποιήσετε το λογισμικό, ακόμα και να πουλάτε αντίγραφά του.

"Ελεύθερο λογισμικό" δεν σημαίνει "μη-εμπορικό". Ένα ελεύθερο πρόγραμμα θα πρέπει να είναι διαθέσιμο για εμπορική χρήση, εμπορική ανάπτυξη ή εμπορική διανομή. Η εμπορική ανάπτυξη του ελεύθερου λογισμικού δεν είναι ασυνήθιστη. Αντιθέτως, τέτοιου είδους ελεύθερο λογισμικό είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει.

Κανόνες για την διαδικασία πακεταρίσματος μιας τροποποιημένης είναι αποδεκτοί όταν δεν μας περιορίζουν ουσιαστικά την ελευθερία να δημοσιεύσουμε τις διάφορες τροποποιημένες εκδόσεις. Κανόνες του τύπου "εάν διαθέσετε το πρόγραμμα με τον τάδε τρόπο θα πρέπει να τον διαθέσετε επίσης και με τον δεινά τρόπο" είναι αποδεκτοί, με την ίδια προϋπόθεση. Σημειώστε ότι ένας τέτοιος τρόπος σας δίνει επίσης την δυνατότητα να μην δημοσιεύσετε την δική σας έκδοση του προγράμματος καθόλου. Κανόνες οι οποίοι απαιτούν την δημοσίευση του πηγαίου κώδικα στους χρήστες των προγραμμάτων όλων των εκδόσεων που έχετε διαθέσει δημόσια είναι επίσης αποδεκτοί. Επίσης είναι αποδεκτό σε μια άδεια ελεύθερου λογισμικού να υπάρχουν κι άλλου είδους απαιτήσεις, όπως π.χ. Εάν έχετε διανείμει μια τροποποιημένη έκδοση ενός προγράμματος και κάποιος προηγούμενος κατασκευαστής ζητήσει αντίγραφό του, θα πρέπει να του αποστείλετε ένα, ή να δηλώσετε τον εαυτό σας στις μετατροπές που κάνατε.

Στο έργο GNU, για το οποίο θα γίνει αναφορά παρακάτω, χρησιμοποιούμε την "άδεια αντιγραφής (copyleft)" για να προστατεύσουμε αυτές τις ελευθερίες νομικά και για όλους. Βέβαια υπάρχει και ελεύθερο λογισμικό το οποίο δεν χρησιμοποιεί την άδεια αντιγραφής (non-copyrighted). Σύμφωνα με τους ειδικούς υπάρχουν αρκετοί σημαντικοί λόγοι για τους οποίους θα πρέπει να προτιμάμε τη χρήση της άδειας αντιγραφής. Παρ' όλα αυτά, ακόμη και στην περίπτωση που το πρόγραμμα μας δεν δημοσιεύεται υπό την άδεια αντιγραφής, μπορούμε να το

χρησιμοποιήσουμε.

Πολλές φορές κρατικοί κανονισμοί ελέγχου εξαγωγών και εμπορικά σωματεία μπορούν να περιορίσουν την ελευθερία μας να διανέμουμε αντίγραφα προγραμμάτων παγκοσμίως. Οι προγραμματιστές δεν μπορούν να εξουδετερώσουν ή να παρακάμψουν τέτοιους περιορισμούς, αλλά αυτό που μπορούν και πρέπει να κάνουν είναι να αρνηθούν να τους επιβάλλουν για τη χρήση του προγράμματος. Με αυτόν τον τρόπο οι περιορισμοί δεν θα επηρεάσουν δραστηριότητες και ανθρώπους εκτός της δικαιοδοσίας αυτών των κυβερνήσεων.

Οι περισσότερες άδειες ελεύθερου λογισμικού βασίζονται στα πνευματικά δικαιώματα (copyright) και υπάρχουν όρια ως προς το είδος των απαιτήσεων που μπορούν να επιβληθούν μέσω αυτών. Εάν μια άδεια βασισμένη στα πνευματικά δικαιώματα σέβεται την ελευθερία με βάση την παραπάνω περιγραφή, είναι απίθανο να έχει κάποιο άλλο που δεν είναι αναμενόμενο. Ωστόσο, κάποιες άδειες ελεύθερου λογισμικού είναι βασισμένες σε συμβόλαια και τα συμβόλαια μπορούν να επιβάλλουν ένα πολύ μεγαλύτερο εύρος περιορισμών. Αυτό σημαίνει πως υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους μια τέτοια άδεια μπορεί να είναι απαράδεκτα περιοριστική και ανελεύθερη.

Δεν είναι δυνατόν να αναφέρουμε όλους τους πιθανούς περιορισμούς συμβολαίων που θα ήταν μη αποδεκτοί. Εάν μια άδεια βασισμένη σε συμβόλαια περιορίζει τον χρήστη κατά ένα παράξενο τρόπο που οι άδειες βασισμένες στα πνευματικά δικαιώματα αδυνατούν, και ο οποίος δεν αναφέρεται εδώ ως νόμιμος, θα πρέπει να το σκεφτούμε και πιθανότατα θα αποφασίσουμε πως είναι ανελεύθερη.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως κριτήρια σαν και αυτά που υπάρχουν στον ορισμό ελεύθερου λογισμικού απαιτούν αρκετή σκέψη για την ερμηνεία τους. Για να αποφασιστεί κατά πόσο μια συγκεκριμένη άδεια κατατάσσεται ως άδεια ελεύθερου λογισμικού, την κρίνουμε για το κατά πόσο πληρεί το πνεύμα και την πληρότητα των κριτηρίων. Εάν μια άδεια επιβάλλει παράλογους περιορισμούς, την απορρίπτουμε, ακόμα κι αν δεν τους αναμέναμε στα κριτήρια. Πολλές φορές η απαίτηση κάποιας άδειας δημιουργεί ένα ζήτημα που απαιτεί εκτενή σκέψη, συμπεριλαμβανομένων και συζητήσεων με δικηγόρο, πριν αποφασίσουμε αν η απαίτηση είναι αποδεκτή. Όταν καταλήγουμε σ ένα συμπέρασμα για ένα καινούριο θέμα, συχνά ανανεώνουμε αυτά τα κριτήρια για να είναι πιο εύκολο να δούμε εάν συγκεκριμένες άδειες είναι αποδεκτές ή όχι.

1.2.1. Πέρα από το λογισμικό

Τα εγχειρίδια λογισμικού θα πρέπει επίσης να είναι ελεύθερα για τους ίδιους λόγους για τους οποίους πρέπει να είναι και το λογισμικό καθώς επίσης και επειδή αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του λογισμικού.

Οι ίδιες απόψεις έχουν νόημα και για άλλα είδη εργασίας που έχουν πρακτική χρήση, δηλαδή για εργασίες που ενσωματώνουν πολύτιμη γνώση, όπως οι επιμορφωτικές και επιστημονικές εργασίες. Η **Βικιπαίδεια** είναι το πιο δημοφιλές παράδειγμα.

Οποιοδήποτε είδος εργασίας μπορεί να είναι ελεύθερο, με αποτέλεσμα ο ορισμός του ελεύθερου λογισμικού να έχει επεκταθεί στον ορισμό των ελεύθερων πολιτισμικών εργασιών που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα είδη εργασίας.

1.2.2. Ανοικτό ή ελεύθερο λογισμικό;

Αν και οι περισσότεροι άνθρωποι διατυπώνουν τους όρους "Ελεύθερο" και "Ανοικτό" λογισμικό αναφερόμενοι στο ίδιο πράγμα, υπάρχει μια μικρή ιδεολογική διαφορά ανάμεσα σ' αυτά τα δύο. Σύμφωνα με το Free Software Foundation, οι ελευθερίες που δίνει μια άδεια χρήσης λογισμικού είναι οι εξής:

- Η ελευθερία να τρέξεις το πρόγραμμα, για οποιονδήποτε σκοπό (freedom 0)
- Η ελευθερία να διαβάσεις ή να τροποποιήσεις τον πηγαίο κώδικα του προγράμματος (κατά συνέπεια και το ίδιο το πρόγραμμα) για ιδιωτική χρήση (freedom 1)
- Η ελευθερία του να αντιγράψεις το αρχικό πρόγραμμα και να το δώσεις σε κάποιον τρίτο (freedom 2)
- Η ελευθερία του να μπορείς να δημοσιοποιήσεις τροποποιημένες και βελτιωμένες εκδόσεις του προγράμματος σε τρίτα άτομα (freedom 3).

Οι περισσότερες EULA (End-User Licence Agreement) των ιδιοταγών προγραμμάτων δίνουν μόνο την ελευθερία (0) και απαγορεύουν ρητά ως ποινικό αδίκημα κατά πνευματικής ιδιοκτησίας τις υπόλοιπες. Θεωρητικά, οποιοδήποτε πρόγραμμα δίνει και την ελευθερία (1) θεωρείται ότι εμπίπτει στην κατηγορία του ανοικτού λογισμικού (ή λογισμικού ανοικτού κώδικα, open source software), άσχετα με το εάν επιτρέπει τις ελευθερίες (2) και (3). Τα προγράμματα τα οποία δίνουν και

τις τέσσερις ελευθερίες χρήσης ανήκουν στο ελεύθερο λογισμικό. Στην πράξη τώρα, η συντριπτική πλειονότητα των προγραμμάτων ανοικτού κώδικα είναι και ελεύθερα, δηλαδή επιτρέπουν υπό κάποιους όρους στον χρήστη να τροποποιεί τον πηγαίο κώδικα του προγράμματος και να τον δίνει σε τρίτους. Ελάχιστα είναι τα προγράμματα που παρέχουν μεν τον πηγαίο τους κώδικα, απαγορεύουν δε τη δημοσίευσή του (αυτούσιου ή τροποποιημένου) σε τρίτους. Για τον λόγο αυτόν, οι όροι "ελεύθερο" και "ανοικτό" λογισμικό έχουν γίνει πλέον σχεδόν συνώνυμοι.

Όμως ο ορισμός του ανοικτού κώδικα εκτός από τις παραπάνω ελευθερίες προϋποθέτει και κάποια επιπλέον κριτήρια τα οποία είναι:

- 1)Καμία διάκριση ενάντια σε πρόσωπα ή ομάδες.** Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να κάνει καμία διάκριση ενάντια σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων.
- 2)Καμία διάκριση ενάντια σε πεδία χρήσης.** Η άδεια χρήσης δεν πρέπει να περιορίζει οποιονδήποτε από το να κάνει χρήση του προγράμματος σε κάποιο συγκεκριμένο πεδίο χρήσης. Για παράδειγμα δεν θα πρέπει να περιορίζει ένα πρόγραμμα από το να χρησιμοποιηθεί σε μια επιχείρηση, ή από το να χρησιμοποιηθεί από γενετική έρευνα.
- 3)Διανομή της άδειας χρήσης.** Τα δικαιώματα χρήσης που συνδέονται με το πρόγραμμα πρέπει να εφαρμόζονται σ όλους όσους το πρόγραμμα επαναδιανέμεται χωρίς την ανάγκη εκτέλεσης επιπρόσθετης άδειας από αυτούς.
- 4)Η άδεια χρήσης ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ να είναι συγκεκριμένη για ένα προϊόν.** Τα δικαιώματα χρήσης που συνδέονται με το πρόγραμμα δεν πρέπει να εξαρτώνται με το αν το πρόγραμμα είναι μέρος μιας συγκεκριμένης διανομής λογισμικού. Αν το πρόγραμμα έχει αποσπαστεί από αυτήν την διανομή και χρησιμοποιείται ή διανέμεται εντός των όρων της άδειας χρήσης, όλοι όσοι στους οποίους το πρόγραμμα επαναδιανέμεται πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα χρήσης μ' αυτά που εκχωρήθηκαν στην αυθεντική διανομή του λογισμικού.
- 5)Η άδεια ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ να περιορίζει άλλο λογισμικό.** Η άδεια δεν πρέπει να θέτει περιορισμούς σ άλλο λογισμικό που διανέμεται μαζί με το υπό την παραπάνω άδεια λογισμικό. Για παράδειγμα, η άδεια δεν πρέπει να αξιώνει ότι όλα τα άλλα προγράμματα που διανέμονται με το ίδιο μέσο πρέπει να είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα.

1.3.Ο ορισμός του κλειστού λογισμικού

Κλειστό λογισμικό θεωρείται κάθε λογισμικό του οποίου ο πηγαίος κώδικας δεν είναι προσβάσιμος από άλλους χρήστες, εκτός από ορισμένους συνεργάτες της εταιρείας παραγωγής του συγκεκριμένου

λογισμικού.Έτσι λοιπόν οι χρήστες ενός κλειστού λογισμικού δεν μπορούν να επέμβουν στον κώδικα του λογισμικού και να τον τροποποιήσουν ή να τον αντιγράψουν.Ο ορισμός αυτός προκύπτει από όσα αναφέρουν οι εταιρείες σε ερωτήσεις των χρηστών του λογισμικού τους.Ας δούμε λοιπόν τις απαντήσεις που δίνει η Microsoft στους πελάτες της στις πιο συχνές ερωτήσεις που κάνουν για ότι αφορά το λογισμικό.

1.3.1.Τι είναι μια άδεια χρήσης;

Η χρήση λογισμικού χωρίς τη σωστή άδεια χρήσης είναι παράνομη.Η Microsoft διαθέτει επιλογές χορήγησης αδειών χρήσης για κάθε χρήστη.Είτε είστε μεμονωμένος χρήστης είτε ένας οργανισμός με περισσότερους από πεντακόσιους επιτραπέζιους υπολογιστές,βεβαιωθείτε ότι διαθέτετε πλήρη άδεια χρήσης.Μια άδεια χρήσης παραχωρεί στον χρήστη το νόμιμο δικαίωμα χρήσης ενός αντιγράφου του λογισμικού.Η άδεια χρήσης που κατέχετε,προορίζεται μόνο για τη χρήση αυτού του αντιγράφου του λογισμικού-κι όχι του ίδιου του λογισμικού.Για καθένα από τα προϊόντα λογισμικού που χρησιμοποιείται,παραχωρείται στο χρήστη μια άδεια χρήσης κι αυτή η άδεια τεκμηριώνεται στην Άδεια Χρήσης Τελικού Χρήστη (Άδεια).Το λογισμικό προστατεύεται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας,η οποία δηλώνει ότι το προϊόν δεν είναι δυνατόν να αντιγραφεί χωρίς την άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων.

1.3.2.Γιατί η χορήγηση αδειών χρήσης είναι απαραίτητη;

Πολύς κόσμος δεν γνωρίζει ότι η χρήση 1 στα 4 πακέτα λογισμικού από οργανισμούς σε χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο είναι παράνομη,δηλαδή δεν διαθέτει την κατάλληλη άδεια χρήσης.Παρά τις κυρώσεις,συμπεριλαμβανομένων των προστίμων χωρίς περιορισμό του ποσού και της φυλακίσεις έως δύο χρόνια,για τους προϊσταμένους των επιχειρήσεων,πολλοί οργανισμοί εξακολουθούν ασυναίσθητα,να παραβιάζουν τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

1.3.3.Πειρατεία λογισμικού

Ένας από τους πιο κοινούς τρόπους πειρατείας λογισμικού είναι η απλή αντιγραφή λογισμικού από μεμονωμένα άτομα και οργανισμούς,οι οποίοι δεν διαθέτουν την απαιτούμενη άδεια χρήσης για να το κάνουν.Γνωστός στο χώρο του λογισμικού ως "αντιγραφή τελικού χρήστη",αυτός ο τρόπος πειρατείας λογισμικού περιλαμβάνει επίσης:

-την εγκατάσταση λογισμικού από έναν οργανισμό σε περισσότερους

επιτραπέζιους υπολογιστές από αυτούς που επιτρέπονται από τις άδειες χρήσης τους. Δλδ. χορήγηση αδειών χρήσης για μικρότερο αριθμό υπολογιστών.

-ανεπίσημη ανταλλαγή δίσκων μεταξύ φίλων και συναδέλφων.

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες είναι παράνομες επειδή τα άτομα που χρησιμοποιούν το λογισμικό που έχει αντιγραφεί δεν διαθέτουν την κατάλληλη άδεια χρήσης.

1.3.4.Επιλογές της χορήγησης αδειών χρήσης

Οι άδειες χρήσης προϊόντων λογισμικού της Microsoft είναι διαθέσιμες με τους ακόλουθους τρόπους:ως πακέτα πλήρους έκδοσης,ως προεγκατεστημένα προϊόντα σε καινούριους υπολογιστές και ως προγράμματα με πολλαπλές άδειες χρήσης (Volume).

Τα προϊόντα λιανικής είναι κατάλληλα για οικιακούς χρήστες και για οργανισμούς με λιγότερους από δύο επιτραπέζιους υπολογιστές,Οι χρήστες αυτοί προμηθεύονται το προϊόν λογισμικού της Microsoft από τον πωλητή λιανικής της περιοχής τους ή από επιλεγμένο μεταπωλητή.Η ίδια άδεια,γνωστή και ως Άδεια Τελικού Χρήστη (End User Licence Agreement,EULA),είναι ένα έντυπο έγγραφο,το οποίο βρίσκεται στο κουτί,μαζί με τους δίσκους του λογισμικού και το εγχειρίδιο χρήσης.

Όταν το λογισμικό είναι προ-εγκατεστημένο σε έναν καινούριο επιτραπέζιο υπολογιστή,πρέπει να γίνει αποδεκτή η Άδεια Χρήσης Τελικού Χρήστη ,όταν ανοίγετε τον υπολογιστή για πρώτη φορά.Αυτός ο τύπος άδειας χρήσης είναι μια σύμβαση μεταξύ του κατασκευαστή του υπολογιστή και του τελικού χρήστη.Το νόμιμο και αυθεντικό λογισμικό,το οποίο έχει προ-εγκατασταθεί,θα διαθέτει επίσης ένα πιστοποιητικό αυθεντικότητας (Certificate of Authenticity,COA),προσαρτημένο στο κουτί του υπολογιστή και θα συμπεριλαμβάνει το μέσο (δίσκους του λογισμικού) και τα εγχειρίδια χρήσης.

Τα προγράμματα αδειών χρήσης (Volume Licence) είναι κατάλληλα για οργανισμούς που διαθέτουν τουλάχιστον 5 υπολογιστές.Υπάρχουν διαφορετικές διαθέσιμες επιλογές με διαρκή ή μη διαρκή χαρακτήρα,ώστε να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες των χρηστών σε οργανισμούς και πανεπιστήμια.

Αυτό το πρόγραμμα αδειών χρήσης είναι ένας εύκολος τρόπος αγοράς πολλαπλών αδειών χρήσης για προϊόντα λογισμικού της Microsoft,όσο περισσότερες άδειες χρήσης αγοράζετε,τόσο μεγαλύτερη θα είναι και η έκπτωση βάσει της ποσότητας.Με τα προγράμματα αυτά αδειών χρήσης,δεν χρειάζεται πλέον να λάβετε ένα έντυπο αντίγραφο της

Άδειας Χρήσης Τελικού Χρήστη. Αντί γι' αυτό, όλες οι άδειες χρήσης σας είναι δυνατόν να προβληθούν με ηλεκτρονικό τρόπο και να παραθέτουν με λεπτομέρεια τον αριθμό των χρηστών ή των επιτραπέζιων υπολογιστών που καλύπτονται με τους όρους της άδειας χρήσης.

1.3.5. Οφέλη από τα προγράμματα αδειών χρήσης

Η αγορά της σωστής άδειας χρήσης, πλην της ηρεμίας που προσφέρει, έχει και άλλα πλεονεκτήματα. Όταν επιλέξετε τη σωστή άδεια χρήσης, μπορείτε επίσης να είστε σίγουροι ότι επιλέγετε το πιο οικονομικό πρόγραμμα αδειών χρήσης και ότι διαθέτετε άδειες που καλύπτουν πλήρως τη χρήση του λογισμικού σας στο σύνολό του.

1.4. Η πολιτική της CivilTech

Εκτός όλων των παραπάνω η CivilTech ενημερώνει τους πελάτες της και για τον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο έλεγχος άδειας χρήσης. Για τον έλεγχο λοιπόν της άδειας χρήσης χρησιμοποιούνται δύο "μέσα":

- 1) Με το πρώτο μέσο (συσκευή προστασίας λογισμικού) ελέγχεται η ταυτότητα του νόμιμου χρήστη (ποιος είναι).
- 2) Με το δεύτερο μέσο (αρχείο άδειας χρήσης) ελέγχεται το νόμιμο δικαίωμα χρήσης μιας συγκεκριμένης εφαρμογής (ποια προγράμματα). Σε κάθε χρήστη παραδίδεται-ανά αριθμό σειράς-μια "συσκευή" ταυτοποίησής του. Η συσκευή αυτή είναι συνήθως ένα USB HASP (dongle) ή μια δισκέτα κλειδί. Η συσκευή τοποθετείται ανάλογα σε μια θύρα USB ή σε μια μονάδα δισκέτας. Σε οποιοδήποτε μηχάνημα επομένως βρεθεί η συσκευή, επιτρέπεται η χρήση του λογισμικού, με την προϋπόθεση να έχει αποδοθεί μια νόμιμη άδεια χρήσης του συγκεκριμένου λογισμικού.

Η CivilTech έχει επιλέξει να μην κλειδώνει τις εφαρμογές της σε έναν συγκεκριμένο υπολογιστή. Μπορείτε να εγκαταστήσετε το πρόγραμμα σε όσους υπολογιστές θέλετε, η χρήση ωστόσο των προγραμμάτων απαιτεί την "φυσική" παρουσία του μέσου προστασίας (π.χ. HASP) στο μηχάνημα που εκτελεί το πρόγραμμα και την ύπαρξη σχετικής άδειας χρήσης του λογισμικού.

Ο έλεγχος της άδειας χρήσης του λογισμικού που ορίστηκε παραπάνω, γίνεται με ένα αρχείο το οποίο περιλαμβάνει πληροφορίες που σχετίζονται με έναν χρήστη με τις εφαρμογές που έχει νόμιμο δικαίωμα να χρησιμοποιεί. Η διαδικασία απόδοσης της άδειας χρήσης εκτελείται με το

πρόγραμμα εκτέλεσης της Άδειας Χρήσης. Η άδεια χρήσης είναι απόλυτα προσωποποιημένη, αφορά επομένως τη συγκεκριμένη συσκευή που ταυτοποιεί τον χρήστη.

Το αρχείο άδειας χρήσης ενός ή περισσότερων προγραμμάτων παραδίδεται στον τελικό χρήστη κατά την αγορά του προγράμματος σε ένα CD (ή δισκέτα). Εναλλακτικά, μπορεί να αποσταλεί με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή να ληφθεί ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου.

Κεφάλαιο 2. Άδειες χρήσης

2.1. Τι είναι μια άδεια χρήσης λογισμικού

Άδεια λογισμικού ονομάζεται ένα νομικό εργαλείο που καθορίζει την χρήση ή διανομή λογισμικού που υπόκειται σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Μια τυπική άδεια λογισμικού παρέχει σε έναν τελικό χρήστη άδεια να χρησιμοποιήσει ένα ή περισσότερα αντίγραφα του λογισμικού με τρόπους που διαφορετικά (αν δεν είχε δοθεί η άδεια) θα αποτελούσαν καταπάτηση των δικαιωμάτων του εκδότη σύμφωνα με τον νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Πρακτικά, η άδεια λογισμικού λειτουργεί σαν μια υπόσχεση από τον εκδότη του λογισμικού ότι δεν θα μηνύσει τον τελικό χρήστη για δραστηριότητες που κανονικά αποτελούν αποκλειστικά προνόμια του εκδότη του λογισμικού.

Η έκφραση "πνευματικά δικαιώματα" (Copyrights) είναι το μέσον προστασίας της εργασίας οποιουδήποτε συγγραφέα. Σε πολλές χώρες το λογισμικό που γράφετε, προστατεύεται αυτόματα. Η άδεια χρήσης είναι οι κανόνες υπό τους οποίους οι συγγραφείς επιτρέπουν την χρήση της δημιουργίας τους από άλλους, με όρους που οι ίδιοι καθορίζουν. Εξαρτάται από τον συγγραφέα αν θα συμπεριλάβει άδεια χρήσης όπου θα καθορίζεται με ποιους όρους θα χρησιμοποιηθεί το λογισμικό του.

2.2. Κλειστό έναντι Ελεύθερου/Ανοιχτού λογισμικού

Οι άδειες λογισμικού γενικά ανήκουν σε μια από τις δύο ακόλουθες κατηγορίες: Άδειες κλειστού λογισμικού και άδειες ελεύθερου-ανοιχτού λογισμικού. Οι διαφορές που ξεχωρίζουν τις δύο κατηγορίες αδειών λογισμικού έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα δικαιώματα του τελικού χρήστη.

Τυπικά μια άδεια κλειστού λογισμικού, επιτρέπει στον τελικό χρήστη την χρήση του λογισμικού εντός περιορισμένου περιβάλλοντος, απαγορεύοντας την αποσυμπίληση του λογισμικού (δηλαδή το να επιχειρηθεί η ανάκτηση του πηγαίου κώδικα από έτοιμο λογισμικό), και την ανάλυση, τροποποίηση και αναδημιουργία του λογισμικού, και συνήθως απαγορεύονται επίσης η αντιγραφή και διανομή του λογισμικού (είτε δωρεάν είτε επί πληρωμή) από τρίτα πρόσωπα, καθώς και η χρήση του από ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων ή η εγκατάστασή του σε πολλούς υπολογιστές. Μια άδεια που επιτρέπει την δωρεάν αντιγραφή και διανομή του λογισμικού (freeware) παραμένει κλειστή άδεια από την στιγμή που δεν επιτρέπει την τροποποίηση του λογισμικού ή την εμπορική διανομή του. Αντιθέτως, μια άδεια ελεύθερου-

ανοιχτού λογισμικού, τυπικά, επιτρέπει την αντιγραφή, τροποποίηση και διανομή από οποιονδήποτε και για οποιοδήποτε σκοπό (ακόμη και εμπορικό). Πολλές φορές χρησιμοποιείται και ο όρος ανοιχτό λογισμικό που αφορά λογισμικό για το οποίο διατίθεται και ο πηγαίος κώδικας αλλά υπάρχουν περιορισμοί στην ελεύθερη χρήση του (π.χ. στην εμπορική χρήση). Κάποιες από αυτές τις άδειες περιέχουν περιοριστικούς όρους όπως την υποχρεωτική αναφορά στο όνομα του δημιουργού ή κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων, καθώς αυτοί οι όροι δεν περιορίζουν τις προηγούμενες ελευθερίες τροποποίησης και διακίνησης του λογισμικού.

Για κάθε περίπτωση απαιτούνται διαφορετικές άδειες. Οι εταιρείες παραγωγής λογισμικού για να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία διαθέτουν μόνο τον μεταγλωττισμένο κώδικα (που δεν διαβάζεται από ανθρώπους) και βάζουν πολλούς περιορισμούς στη χρήση του λογισμικού. Αντίθετα, οι συγγραφείς ελεύθερου λογισμικού, γενικά, αναζητούν κάποιον συνδυασμό των εξής παρακάτω:

- Δεν επιτρέπουν την χρήση κώδικα τους σε λογισμικό που είναι ιδιωτικής εκμετάλλευσης (proprietary software). Από τη στιγμή που παραχωρούν τον κώδικά τους, για να τον χρησιμοποιήσουν όλοι, δεν θέλουν να δουν άλλους να κλέβουν το λογισμικό τους. Σε αυτή την περίπτωση η χρήση του κώδικα προσφέρεται ως παρακαταθήκη (δείγμα εμπιστοσύνης): μπορείς να ο χρησιμοποιήσεις εφόσον συμμετέχεις με τους ίδιους όρους.

- Προστατεύουν την ταυτότητα του προσώπου που εκπόνησε τον κώδικα. Οι άνθρωποι αισθάνονται μεγάλη περηφάνεια για την δουλειά τους και δεν θέλουν να δουν κάποιον άλλον να έρχεται και να ισχυρίζεται ότι την έκανε αυτός.

- Διανομή του πηγαίου κώδικα. Ένα από τα προβλήματα με την πλειονότητα του ιδιωτικής εκμετάλλευσης λογισμικού είναι ότι δεν μπορείς να διορθώσεις προβλήματα ή να το παραμετροποιήσεις αφού ο πηγαίος κώδικας δεν είναι διαθέσιμος. Επίσης η εταιρεία μπορεί να αποφασίσει να σταματήσει να υποστηρίζει το μηχάνημα που χρησιμοποιείς. Πολλές ελεύθερες άδειες επιβάλλουν την διανομή του πηγαίου κώδικα. Αυτό προστατεύει τον χρήστη επιτρέποντάς του να παραμετροποιεί το λογισμικό, εφόσον μπορεί, σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες. Το σκεπτικό αυτό έχει και άλλες επεκτάσεις που θα συζητηθούν αργότερα.

- Αναγκάζοντας οποιαδήποτε εργασία που περιέχει μέρος της δικής τους να χρησιμοποιήσει την ίδια "άδεια" (αυτές οι άδειες στις συζητήσεις για τα πνευματικά δικαιώματα λέγονται "Απορρέουσες εργασίες").

Πολλοί άνθρωποι γράφουν τις δικές τους άδειες χρήσης, Αυτό είναι

παρακινδυνευμένο γιατί γράφοντας μια άδεια χρήσης σύμφωνα με τους όρους που εσύ θέλεις, ενδέχεται να μην λάβεις υπόψη σου ευαίσθητα θέματα. Συχνά το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται είναι ή διαφορούμενο ή οι άνθρωποι δημιουργούν όρους που αντικρούονται μεταξύ τους. Το να γράψεις μια άδεια χρήσης που μπορεί να έχει υπόσταση σε περίπτωση δίκης είναι ακόμα πιο δύσκολο. Ευτυχώς υπάρχουν έτοιμες γραμμένες άδειες και μάλλον κάποια από αυτές θα καλύπτει και τις δικές σας ανάγκες.

2.3. Άδειες ελεύθερου λογισμικού

Σε ποιον ανήκει το ελεύθερο λογισμικό; Μπορώ να το αντιγράψω; Μπορώ να αλλάξω μια γραμμή στον κώδικα και να το πουλήσω ως κλειστό λογισμικό; Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις ιδιοκτήτης του copyright παραμένει ο αρχικός συγγραφέας του λογισμικού, οι απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις εξαρτώνται από την άδεια (licence) με την οποία έρχεται το εκάστοτε πρόγραμμα και την οποία είναι υποχρεωμένος να δεχθεί όποιος σκοπεύει να το χρησιμοποιήσει με οποιονδήποτε έμμεσο ή άμεσο τρόπο. Εν γένει, σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, η ελεύθερη αντιγραφή, διανομή και τροποποίηση του λογισμικού δεν επιτρέπεται. Για το λόγο αυτό οι εκδόσεις ελεύθερου λογισμικού κάνουν χρήση ειδικής άδειας (free software licence) σύμφωνα με την οποία παραχωρείται το δικαίωμα αντιγραφής, τροποποίησης και αναδιανομής του λογισμικού στους χρήστες.

Για τους αμήτους ένα λογισμικό ή είναι δωρεάν ή δεν είναι. Η πραγματικότητα είναι συνήθως πιο πολύπλοκη. Για να την καταλάβουμε καλύτερα θα κάνουμε μια μικρή περιπλάνηση στον χώρο των αδειών χρήσης λογισμικού.

Η έκφραση "πνευματικά δικαιώματα" (Copyrights) είναι το μέσον προστασίας της εργασίας οπουδήποτε δημιουργού. Σε πολλές χώρες το λογισμικό που γράφετε, προστατεύεται αυτόματα. Η άδεια χρήσης είναι κανόνες υπό τους οποίους οι συγγραφείς επιτρέπουν τη χρήση της δημιουργίας τους από άλλους, με λόγους που οι ίδιοι καθορίζουν. Εξαρτάται από τον συγγραφέα αν θα συμπεριλάβει άδεια χρήσης όπου θα καθορίζει με ποιους όρους θα χρησιμοποιηθεί το λογισμικό.

Βεβαίως, για κάθε περίπτωση απαιτούνται διαφορετικές άδειες. Οι εταιρείες παραγωγής λογισμικού για να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία διαθέτουν μόνο τον μεταγλωττισμένο κώδικα (που δεν

διαβάξεται από ανθρώπους και βάζουν πολλούς περιορισμούς στη χρήση του λογισμικού. Αντίθετα, οι συγγραφείς ελεύθερου λογισμικού, γενικά, αναζητούν κάποιο συνδυασμό των εξής παρακάτω:

- Δεν επιτρέπουν την χρήση του κώδικα τους σε λογισμικό που είναι ιδιωτικής εκμετάλλευσης. Από τη στιγμή που παραχωρούν τον κώδικά τους για να τον χρησιμοποιήσουν όλοι, δεν θέλουν να δουν άλλους να κλέβουν το λογισμικό τους. Σε αυτήν την περίπτωση η χρήση του κώδικα προσφέρεται ως παρακαταθήκη: «πορεύς να το χρησιμοποιήσεις εφ' όσον συμμετέχεις με τους ίδιους όρους».

- Προστατεύουν την ταυτότητα του προσώπου που εκπόνησε τον κώδικα. Οι άνθρωποι αισθάνονται μεγάλη περηφάνεια για τη δουλειά τους και δεν θέλουν να δουν κάποιον άλλον να έρχεται και να ισχυρίζεται ότι την έκανε αυτός.

- Διανομή του πηγαίου κώδικα. Ένα από τα προβλήματα με την πλειονότητα του ιδιωτικής εκμετάλλευσης λογισμικού είναι ότι δεν μπορείς να διορθώσεις προβλήματα ή να το παραμετροποιήσεις αφού ο πηγαίος κώδικας δεν είναι διαθέσιμος. Επίσης η εταιρεία μπορεί να αποφασίσει να σταματήσει να υποστηρίζει το μηχάνημα που χρησιμοποιούμε. Πολλές ελεύθερες άδειες επιβάλλουν τη διανομή του πηγαίου κώδικα. Αυτό προστατεύει τον χρήστη επιτρέποντάς του να παραμετροποιεί το λογισμικό. εφ' όσον μπορεί, σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες. Το σκεπτικό αυτό έχει και άλλες επεκτάσεις που θα συζητηθούν αργότερα.

- Αναγκάζοντας οποιαδήποτε εργασία που περιέχει μέρος της δική τους να χρησιμοποιήσει την ίδια άδεια (αυτές οι άδειες στις συζητήσεις για πνευματικά δικαιώματα λέγονται "Απορρέουσες εργασίες").

Πολλοί άνθρωποι γράφουν τις δικές τους άδειες. Αυτό είναι παρακινδυνευμένο γιατί γράφοντας μια άδεια σύμφωνα με τους όρους που αυτοί θέλουν, ενδέχεται να μην λάβουν υπόψη τους ευαίσθητα θέματα. Συχνά το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται είναι ή διφορούμενο ή οι άνθρωποι δημιουργούν όρους που αντικρούονται μεταξύ τους. Το να γράψεις μια άδεια που να μπορεί να έχει υπόσταση σε περίπτωση δίκης είναι ακόμα πιο δύσκολο. Ευτυχώς υπάρχουν έτοιμες γραμμένες άδειες και μάλλον κάποια από αυτές θα καλύπτει τις δικές μας ανάγκες.

Σύμφωνα με το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού, οι άδειες χρήσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις τέσσερις ελευθερίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι κυριότερες άδειες ελεύθερου λογισμικού λοιπόν είναι οι εξής:

Apache Licence

Δημιουργήθηκε από το Apache Foundation και είναι η άδεια υπό την

οποία διανέμεται ο εξυπηρετητής HTTP Apache. Είναι μια πολύ αναλυτικά διατυπωμένη άδεια, που ενώ επιτρέπει την αναδιανομή και τροποποίηση του λογισμικού, απαιτεί αυτή να γίνει υπό την ίδια άδεια, να δείχνονται ναυτικά ποια αρχεία του πηγαίου κώδικα πείραξε ο χρήστης και απαγορεύει την χρήση υλικού που σχετίζεται με πατέντες λογισμικού και τη χρήση ονομάτων και συμβόλων του αρχικού συγγραφέα για διαφημιστικούς σκοπούς. Τέλος, απαλάσσει το δημιουργό από κάθε ευθύνη σχετική με τη χρήση του προγράμματος. Εκτός από τον Apache, την άδεια χρησιμοποιούν πολλά προγράμματα που σχετίζονται με αυτόν, όπως ο Tomcat.

Artistic Licence

Την συνέταξε ο συγγραφέας της perl, Larry Wall. Η πρώτη της έκδοση ήταν τόσο περίπλοκα διατυπωμένη που πολλοί την κατηγόρησαν ότι δεν είναι άδεια ελεύθερου λογισμικού. Η γλώσσα προγραμματισμού perl αλλά και πολλά modules της ήταν συνδεδεμένα με αυτήν. Η δεύτερη έκδοση είναι πιο σαφώς διατυπωμένη και δίνει το δικαίωμα ανάγνωσης, τροποποίησης και αναδιανομής του πηγαίου κώδικα/προγράμματος, εφ' όσον διατηρείται η αναφορά στον αρχικό συγγραφέα του προγράμματος, σε περίπτωση που δεν υπάρξει τροποποίηση. Επιπλέον, απαλάσσει το συγγραφέα από κάθε ευθύνη σχετική με τη χρήση του προγράμματος. Η PostgreSQL διατίθεται από αυτήν την άδεια.

BSD Licence

Η άδεια αυτή αφορά λογισμικό που αναπτύχθηκε αρχικά στο πανεπιστήμιο Berkley στην Καλιφόρνια των ΗΠΑ. Είναι μια από τις πιο ελεύθερες άδειες, εφ' όσον επιτρέπει την ανάγνωση, την τροποποίηση και την αναδημοσίευση του προγράμματος υπό την οποιαδήποτε άδεια, με ή χωρίς τον πηγαίο κώδικα, σε εμπορικά ή μη εμπορικά πακέτα. Επιπλέον, υπάρχουν τροποποιήσεις της άδειας που αφορούν όμως μόνο το θέμα της χρήσης του ονόματος του αρχικού συγγραφέα για διαφημιστικούς σκοπούς. Παράδειγμα προγραμμάτων που τη χρησιμοποιούν είναι όλα τα είδη λειτουργικού BSD καθώς και οι αρχικές εκδόσεις των προγραμμάτων ηλεκτρονικού σχεδιασμού Spice, Magic και

IrSim.Ως αποτέλεσμα της ελευθερίας που δίνει η άδεια για χρήση κώδικα ελεύθερων προγραμμάτων σε ιδιοταγή προγράμματα,πολλά κλειστά λειτουργικά συστήματα έχουν κομμάτια βασισμένα στο BSD και πολλά ιδιοταγή πακέτα ηλεκτρονικού σχεδιασμού βασίζονται στο Spice.Αυτό εκλαμβάνεται σαν ελευθερία από τους οπαδούς της άδειας,αλλά πολλές φορές δρα ανασταλτικά προς την ανάπτυξη του ελεύθερου λογισμικού.

GNU General Public Licence (GPL)

Θα μιλήσουμε για τις άδειες Δημόσιας Χρήσης GPL και LGPL.Να πάρουμε τα πράγματα με την σειρά και να δούμε τι είναι ακριβώς αυτές οι άδειες.

Το GNU-Project ξεκίνησε το 1984 από τον Richard M. Stallman με σκοπό να δημιουργηθεί ένα πλήρες Unix-τύπου λειτουργικό σύστημα βασισμένο στο Ελεύθερο λογισμικό.

Ο Stallman δημιούργησε επίσης το "Ίδρυμα Ελεύθεροθ Λογισμικού"(Free Software Foundation) το 1985 για να αντιμετωπίσει τα νομικά και οργανωτικά προβλήματα του GNU-Project και επίσης για να διαδώσει τη χρήση και γνώση σχετικά με το Ελεύθερο λογισμικό.Μέσω του Ιδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού δημιουργήθηκαν οι δύο άδειες,η Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU (GNU General Public Licence) και η Ελάσσονα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης (GNU Lesser General Public Licence)(αρχικά ονομαζόμενη GNU Library Public Licence) δημιουργήθηκαν και μετά από χρόνια έγιναν οι πιο διαδεδομένες άδειες για Ελεύθερο Λογισμικό.

Το όνομα του GNU προέρχεται απο το ναδρομικό ακρώνυμο "GNU's Not Unix".Από τη στιγμή που το Unix ήταν αρχικά όχι μοναδικό είδος συστήματος αλλά μάλλον ένα προϊόν,αυτό ήρθε να συμβολίσει πως το GNU Project έχει ως στόχο να δημιουργήσει ένα σύστημα συμβατό,αλλά όχι απαραίλλακτο του Unix.

Το Σύστημα του GNU είναι αρθρωτό και σήμερα ειδικά το Σύστημα αυτό με πυρήνα Linux-το επονομαζόμενο GNU/Linux-System- είναι ευρεώς διαδεδομένο και παρέχει τη βάση για κάθε ονομαζόμενη "Διανομή-Linux".

Οι άδειες GPL και LGPL καθορίζουν το πλαίσιο νόμιμης χρήσης αυτών των συστημάτων και όσων δημιουργήθηκαν από ένα προϊόν δεσμευμένο από αυτές τις άδειες.

Άδεια GPL (Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης)

Η GPL κατά πρώτον δεσμεύει όποιο πρόγραμμα την παρέχει ως ένδειξη πνευματικής ιδιοκτησίας. Αυτό σημαίνει ότι α) η GPL δεσμεύει όποιο πρωτότυπο πρόγραμμα ο δημιουργός του θελήσει να το υπάγει στους όρους της και β) δεσμεύει όλα τα προγράμματα που περιέχουν μέρη προγραμμάτων που υπάγονταν σε αυτήν την άδεια. Δεύτερον όποιος τροποποιεί πρέπει να το λεεί, για να μην θίγεται η φήμη του αρχικού προγραμματιστή. Τρίτον το πρόγραμμα μας παρέχεται χωρίς εγγύηση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να προσθέσουμε εμείς εγγύηση.

Με βάση την GPL ο χρήστης ενός προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιήσει ελεύθερα αυτό το πρόγραμμα, να το μοιράσει σε τρίτους ελεύθερα και να το τροποποιήσει ελεύθερα, αρκεί να σημειώνει πάντοτε ότι αυτό το πρόγραμμα που διανέμει, τροποποιημένο ή μη, υπάγεται στους όρους της άδειας αυτής και συνεπώς πρέπει να συνεχίσει να μοιράζεται και να τροποποιείται ελεύθερα, και να σημειώνει ποιες τροποποιήσεις επέφερε ο ίδιος ώστε να μην θίγεται η φήμη του αρχικού δημιουργού από τις τροποποιήσεις που επιφέρει κάποιος επόμενος.

Από άποψη νομική η GPL είναι ένας τρόπος άσκησης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του δημιουργού.

Η φιλοσοφία της είναι ίδια με αυτήν των cc, για τις οποίες θα γίνει αναφορά παρακάτω, αλλά είναι εξειδικευμένη για λογισμικό και η πλέον διαδεδομένη.

Σύμφωνα με τους δικηγόρους είναι σημαντικό να υιοθετείται η συγκεκριμένη άδεια σε έργα διότι:

α) δίνει την μέγιστη δυνατή ελευθερία κυκλοφορίας στο συγκεκριμένο έργο και γιατί οπωσδήποτε ένα πρόγραμμα δεν είναι βιβλίο. Είναι μια εφαρμογή που μπορεί πάντα να γίνει καλύτερη. Η λογική της είναι "όσα περισσότερα μάτια τόσο καλύτερο αποτέλεσμα",

β) με αυτήν την άδεια παίρνουμε κάτι ελεύθερα, το αναπτύσσουμε και συνεχίζουμε να το διαθέτουμε ελεύθερα. Δηλαδή κανένας δεν μπορεί να περιορίσει κάτι που φτιάχτηκε για να είναι κοινή γνώση,

γ) κοστίζει λιγότερο φυσικά, ενώ μπορούμε να χρεώσουμε την υποστήριξη και δ) έχει έμπειρη και διεθνή υποστήριξη. Πρόσφατα στο πλαίσιο του ebusiness forum μεταφράστηκαν οι άδειες gpl/l/gpl και οι άδειες cc. Από τότε όλοι οι δικηγόροι που σχετίζονται με τέτοια θέματα βρίσκονται σε καθημερινή επαφή με όλη την νομική ομάδα του FSF Europe και συζητάνε τα νομικά θέματα που προκύπτουν. Η αντιμετώπισή τους είναι

καταρχήν ήπια,δηλαδή σε οποιαδήποτε παραβίαση της άδειας,μιλάνε με τον άνθρωπο που έκανε την παράβαση και του εξηγούν πώς έπρεπε να πράξει,και δεν τρέχουν κατευθείαν στα δικαστήρια.Σύμφωνα με τους δικηγόρους ο τρόπος αυτός αντιμετώπισεις των όποιων θεμάτων προκύπτουν,έχει αποδοτικότητα πάνω από 90%.

GNU LGPL (Ελάσσινα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU)

Έκδοση 2.1,Φεβρουάριος 1999

Πρόκειται για μια ανεπίσημη μετάφραση στα ελληνικά της Ελάσσονος Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης GNU.Δεν εκδόθηκε απο το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού και δεν διατυπώνει νομικά τους όρους διανομής λογισμικού που υπάγεται στην GNU LGPL.Ωστόσο,ευελπιστώ ότι η μετάφραση αυτή θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα την "Άδεια GNU LGPL".

Copyright © 1991,1999 Free Software Foundation,Inc.

Επιτρέπεται σε όλους η αντιγραφή και διανομή ακριβούς αντιγράφου του κειμένου αυτής της άδειας αλλά απαγορεύεται η αλλοίωση του περιεχομένου του.(Αυτή είναι η πρώτη δημοσιευμένη έκδοση της άδειας.Θεωρείται επίσης ως η διάδοχη της έκδοσης 2 της Άδειας Δημόσιας Χρήσης Βιβλιοθήκης GNU,εξού και αριθμείται ως έκδοση υπ αριθμόν 2.1.).

Προοίμιο

Οι περισσότερες άδειες χρήσης λογισμικού είναι σχεδιασμένες να αφαιρούν την ελευθερία διανομής και τροποποίησης.Αντίθετα,οι Γενικές Άδειες Δημόσιας Χρήσης GNU έχουν σκοπό να εγγυηθούν την ελευθερία διανομής και τροποποίησης του ελεύθερου λογισμικού,να διασφαλίσουν ότι το λογισμικό είναι ελεύθερο για όλους τους χρήστες δηλαδή.

Αυτή η άδεια,η Ελάσσινα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU ισχύει για μερικά ειδικώς σχεδιασμένα πακέτα λογισμικού -συνήθως της βιβλιοθήκης συναρτήσεων- του Ιδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού και άλλων δημιουργών οι οποίοι αποφασίζουν να την χρησιμοποιήσουν,Μπορούμε να την χρησιμοποιήσουμε και εμείς οι απλοί χρήστες αλλά καλό θα ήταν να σκεφτούμε πολύ προσεκτικά αν αυτή η Άδεια ή η κανονική Γενική Άδεια αποτελεί την καλύτερη

στρατηγική για να χρησιμοποιήσουμε σε κάθε περίπτωση βασιζόμενοι στις ακόλουθες εξηγήσεις.

Μιλώντας για ελεύθερο λογισμικό τονίζουμε για ακόμα μια φορά ότι αναφερόμαστε σε ελευθερία χρήσης και όχι σε κόστος. Κατά συνέπεια οι Γενικές Άδειες Δημόσιας Χρήσης είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να εξασφαλίζουν ότι έχουμε την ελευθερία να διανέμουμε αντίγραφα ελεύθερου λογισμικού (και να χρεώνουμε γι αυτήν την υπηρεσία εάν το επιθυμούμε), ότι λαμβάνουμε τον πηγαίο κώδικα ή μπορούμε να τον λάβουμε αν το επιθυμούμε, ότι μπορούμε να τροποποιήσουμε το λογισμικό και να χρησιμοποιήσουμε τμήματά του σε νέα ελεύθερα προγράμματα -και ότι γνωρίζουμε ότι μπορούμε να τα κάνουμε όλα αυτά.

Για να μπορέσουμε να προστατεύσουμε τα δικαιώματά μας, χρειάζεται να τεθούν περιορισμοί, οι οποίοι θα εμποδίσουν τους διανομείς να μας αρνηθούν αυτά τα δικαιώματα ή να μας ζητήσουν να παραιτηθούμε από αυτά. Αυτοί οι περιορισμοί θέτουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις για όποιον διανέμει ή τροποποιεί αντίγραφα της βιβλιοθήκης.

Για παράδειγμα, εάν διανέμουμε αντίγραφα της βιβλιοθήκης, είτε δωρεάν είτε με χρέωση, πρέπει να παρέχουμε στους αποδέκτες όλα τα δικαιώματα που μας δόθηκαν κι εμάς. Πρέπει να εξασφαλίσουμε, ότι κι εκείνοι επίσης λαμβάνουν ή μπορούν να λάβουν τον πηγαίο κώδικα. Αν συνδέουμε άλλο κώδικα με την βιβλιοθήκη, πρέπει να παρέχουμε τα πλήρη αρχεία αντικειμενικού κώδικα στους αποδέκτες, έτσι ώστε να μπορούν να τα επανασυνδέσουν με τη βιβλιοθήκη, αφού επιφέρουν αλλαγές σε αυτήν και την επαναμεταγλωττίσουν. Και πρέπει να τους επιδείξουμε αυτούς τους όρους, ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους.

Τα δικαιώματά μας προστατεύονται με μία μέθοδο δύο σταδίων: (1) διατήρηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της βιβλιοθήκης και (2) προσφορά αυτής της άδειας, η οποία μας δίνει τη νόμιμη άδεια να αντιγράφετε, διανέμεται και/ή τροποποιούμε την βιβλιοθήκη.

Για την προστασία του κάθε διανομέα, πρέπει να διασαφηνιστεί, ότι δεν υπάρχει εγγύηση για την ελεύθερη βιβλιοθήκη. Επίσης, εάν η βιβλιοθήκη τροποποιηθεί από κάποιον τρίτο και διανεμηθεί περαιτέρω, οι αποδέκτες πρέπει να γνωρίζουν, ότι αυτό που έχουν δεν είναι η πρωτότυπη έκδοση, έτσι ώστε η φήμη του συγγραφέα να μην επηρεάζεται από προβλήματα που μπορεί να έχουν εισαχθεί από τρίτους.

Τέλος, οι ευρεσιτεχνίες λογισμικού, θέτουν σε διαρκή κίνδυνο την ύπαρξη οποιουδήποτε ελεύθερου προγράμματος. Είναι επιθυμητό να

διασφαλιστεί ότι μια εταιρεία δεν μπορεί να περιορίσει αποτελεσματικά τους χρήστες ενός ελεύθερου προγράμματος, αποκτώντας μια περιοριστική άδεια από τον κάτοχο μιας ευρεσιτεχνίας. Επόμενως, επιμένουμε, ότι κάθε άδεια ευρεσιτεχνίας λογισμικού που αποκτάται για μια έκδοση της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι σύμφωνη με την πλήρη ελευθερία χρήσης που ορίζεται σε αυτήν την άδεια.

Το μεγαλύτερο μέρος του λογισμικού GNU, συμπεριλαμβανομένων μερικών βιβλιοθηκών, καλύπτεται από την κανονική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU. Αυτή η άδεια, η Ελάχισσα Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU, εφαρμόζεται σε ειδικά σχεδιασμένες βιβλιοθήκες, και είναι αρκετά διαφορετική από την Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU. Χρησιμοποιούμε αυτήν την άδεια για συγκεκριμένες βιβλιοθήκες, με στόχο να επιτρέψουμε τη σύνδεση αυτών των βιβλιοθηκών με μη-ελεύθερα προγράμματα.

Όταν ένα πρόγραμμα συνδέεται με μια βιβλιοθήκη, είτε στατιστικά είτε δυναμικά χρησιμοποιώντας μια διαμοιραζόμενη βιβλιοθήκη συναρτήσεων, ο συνδυασμός των δύο είναι ένα παράγωγο της αρχικής βιβλιοθήκης. Η Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης επομένως επιτρέπει μια τέτοια σύνδεση μόνο εάν ολόκληρη η σύνθεση ταιριάζει με τα δικά της κριτήρια ελευθερίας. Η Ελάχισσα Άδεια Δημόσιας Χρήσης επιτρέπει περισσότερο ελαστικά κριτήρια για την σύνδεση ξένου κώδικα με την βιβλιοθήκη.

Ονομάζουμε αυτήν την άδεια Ελάχισσα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης, επειδή κάνει "λιγότερα" για την προστασία της ελευθερίας του χρήστη από την κανονική Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης. Παρέχει επίσης στους άλλους προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού λιγότερα πλεονεκτήματα στον ανταγωνισμό με τα μη-ελεύθερα προγράμματα. Αυτά τα μειονεκτήματα είναι ο λόγος που η Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης χρησιμοποιείται σε πολλές βιβλιοθήκες. Ωστόσο, η "Ελάχισσα" άδεια παρέχει πλεονεκτήματα υπό ορισμένες ειδικές συνθήκες.

Για παράδειγμα, σε σπάνιες περιπτώσεις, μπορεί να υπάρχει ειδική ανάγκη να ενθαρρυνθεί η ευρύτερη δυνατή χρήση μιας ορισμένης βιβλιοθήκης, ώστε να γίνει αυτή ένα εκ των πραγμάτων πρότυπο. Για να επιτευχθεί αυτό, τα μη-ελεύθερα προγράμματα πρέπει να επιτρέπεται να χρησιμοποιούν την βιβλιοθήκη. Μια πιο συνηθισμένη περίπτωση είναι, ότι μια ελεύθερη βιβλιοθήκη κάνει την ίδια δουλειά με με ευρείας χρήσης μη-ελεύθερες βιβλιοθήκες. Σε αυτήν την περίπτωση, λίγα κερδίζονται αν περιοριστεί η ελεύθερη βιβλιοθήκη στο ελεύθερο λογισμικό μόνο, οπότε χρησιμοποιούμε την Ελάχισσα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU.

Σε άλλες περιπτώσεις, η άδεια να χρησιμοποιηθεί μια συγκεκριμένη βιβλιοθήκη σε μη-ελεύθερα προγράμματα, επιτρέπει σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων να χρησιμοποιήσουν ένα μεγάλο τμήμα του ελεύθερου λογισμικού. Για παράδειγμα, η άδεια να χρησιμοποιηθεί η βιβλιοθήκη GNU C σε μη-ελεύθερα προγράμματα δίνει τη δυνατότητα σε περισσότερους ανθρώπους να χρησιμοποιήσουν ολόκληρο το λειτουργικό σύστημα GNU, όπως και την παραλλαγή αυτού, το λειτουργικό σύστημα GNU/Linux.

Παρόλο που η Ελάσσινα Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU παρέχει μικρότερη προστασία στην ελευθερία των χρηστών, εντούτοις διασφαλίζει, ότι ο χρήστης ενός προγράμματος που είναι συνδεδεμένο με την βιβλιοθήκη έχει την ελευθερία και να μέσα να τρέξει αυτό το πρόγραμμα χρησιμοποιώντας μια τροποποιημένη έκδοση της βιβλιοθήκης.

Ακολουθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την αντιγραφή, διανομή και τροποποίηση. Πρέπει να δοθεί προσοχή στην διαφορά μεταξύ ενός "έργου βασισμένου στην βιβλιοθήκη" και ενός "έργου που χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη". Το πρώτο περιέχει κώδικα προερχόμενο από τη βιβλιοθήκη, ενώ το δεύτερο πρέπει να είναι συνδεδεμένο με τη βιβλιοθήκη για να τρέξει.

ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΓΕΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ GNU ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ, ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

0. Αυτή η άδεια εφαρμόζεται σε κάθε βιβλιοθήκη λογισμικού ή άλλο πρόγραμμα, το οποίο περιέχει ένδειξη του δικαιούχου πνευματικών δικαιωμάτων ή άλλου εξουσιοδοτημένου μέρους, ότι μπορεί να διανεμηθεί υπό τους όρους αυτής της Ελάσσινας Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης GNU (καλούμενης επίσης "αυτή η Άδεια"). (Κάθε κάτοχος άδειας καλείται ως "εσείς").

"Βιβλιοθήκη" σημαίνει μια συλλογή συναρτήσεων του λογισμικού και/ή δεδομένων που είναι σε θέση να μπορούν να συνδεθούν εύκολα με προγράμματα εφαρμογών για να σχηματίζουν εκτελέσιμα προγράμματα.

Ο όρος Βιβλιοθήκη κατωτέρω, αναφέρεται σε κάθε τέτοια βιβλιοθήκη λογισμικού ή έργο, το οποίο έχει διανεμηθεί υπό αυτούς τους όρους. "Έργο βασισμένο στη βιβλιοθήκη" σημαίνει είτε την Βιβλιοθήκη, είτε οποιαδήποτε παράγωγο έργο σύμφωνα με το Νόμο περί

Πνευματικής Ιδιοκτησίας:δηλαδή,ένα έργο που περιέχει τη Βιβλιοθήκη ή μέρος της αυτούσια ή με τροποποιήσεις και/ή μεταφρασμένη ευθέως σε άλλη γλώσσα.(Στο εξής η μετάφραση συμπεριλαμβάνεται χωρίς περιορισμό στον όρο "τροποποίηση").

"Πηγαίος Κώδικας" για ένα έργο σημαίνει την πρωτιμόμενη μορφή του έργου για να επέλθουν τροποποιήσεις σε αυτό.Για μια βιβλιοθήκη,πλήρης πηγαίος κώδικας σημαίνει όλο τον κώδικα για όλες τις λειτουργικές μονάδες του,συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε σχετικών αρχείων ορισμού διασύνδεσης,καθώς και των εντολών που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της μεταγλώττισης και εγκατάστασης της βιβλιοθήκης.

Οι ενέργειες εκτός της αντιγραφής,της διανομής και της τροποποίησης δεν καλύπτονται από αυτήν την άδεια,βρ'ισκονται εκτός του πεδίου της.Η πράξη εκτέλεσης ενός προγράμματος με χρήση της βιβλιοθήκης δεν περιορίζεται,και το προϊόν αυτού του προγράμματος καλύπεται μόνο εφόσον τα περιεχόμενά του συνιστούν έργο βασισμένο στην βιβλιοθήκη.Το κατά πόσο ισχύει αυτό εξαρτάται από τη φύση της βιβλιοθήκης και του προγράμματος που την χρησιμοποιεί.

1.Επιτρέπεται η αντιγραφή και διανομή ακριβών αντιγράφων του πλήρη πηγαίου κώδικα της βιβλιοθήκης,όπως τον λαμβάνουμε,σε οποιοδήποτε μέσο ,με την προϋπόθεση,ότι δημοσιεύετε κατάλληλα και ευδιάκριτα σε κάθε αντίγραφο,μια κατάλληλη ένδειξη δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και αποποίησης εγγυητικής ευθύνης,ότι θα διατηρησουμε στο ακέραιο όλες τις ενδείξεις που αναφέρονται στην άδεια αυτή και στην απουσία οποιασδήποτε εγγύησης.Και ότι μαζί με τη βιβλιοθήκη θα διανέμεται κι ένα αντίγραφο αυτής της Άδειας.

Επιτρέπεται η χρέωση για τη φυσική πράξη της μεταφοράς ενός αντιγράφου καθώς και για την παροχή εγγύησης κατά την κρίση σας.

2.Επιτρέπεται η τροποποίηση αντιγράφου ή αντιγράφων της βιβλιοθήκης ή οποιουδήποτε μέρους της,δημιουργώντας έτσι ένα έργο βασισμένο στη βιβλιοθήκη,καθώς και η διανομή αυτών των τροποποιήσεων ή έργων υπό τους όρους της Ενότητας 1 ανωτέρω,με την προϋπόθεση ότι πληρούνται επίσης όλοι οι κάτωθο όροι:

- α)Το ίδιο το τροποποιημένο έργο πρέπει να είναι βιβλιοθήκη λογισμικού.
- β)Τα τροποποιημένα αρχεία πρέπει να φέρουν εμφανείς ενδείξεις στις οποίες να δηλώνεται ότι εσείς τροποποιήσατε τα αρχεία και την ημερομηνία κάθε τροποποίησης.
- γ)Το σύνολο του έργου πρέπει να διατίθεται σε όλα τα τρίτα μέρη χωρίς χρέωση υπό τους όρους αυτής της Άδειας.

δ) Εάν μια λειτουργία στην τροποποιημένη βιβλιοθήκη ανατρέχει σε συνάρτηση ή πίνακα δεδομένων που παρέχονται από ένα πρόγραμμα εφαρμογών, το οποίο χρησιμοποιεί τη λειτουργία, εκτός από την περίπτωση όπου χρησιμοποιείται ως όρισμα κατά την κλήση της λειτουργίας, τότε πρέπει να προσπαθήσετε να διασφαλίσετε ότι στην περίπτωση που μια τέτοια εφαρμογή δεν παρέχει συνάρτηση ή πίνακα, η λειτουργία συνεχίζει να λειτουργεί και εκτελεί όποιο μέρος της συνεχίζει να έχει νόημα.

Για παράδειγμα μια συνάρτηση σε μια βιβλιοθήκη που υπολογίζει τετραγωνικές ρίζες έχει ένα ξεκάθαρο σκοπό ανεξάρτητα από την εφαρμογή. Επομένως η Υποενοότητα 2δ απαιτεί ότι κάθε συνάρτηση ή πίνακας που παρέχονται από την εφαρμογή και χρησιμοποιούνται από αυτήν την συνάρτηση πρέπει να είναι προαιρετικοί: αν η εφαρμογή δεν την προσφέρει, η συνάρτηση τετραγωνικών ριζών πρέπει ακόμη να υπολογίζει τετραγωνικές ρίζες.

Αυτές οι απαιτήσεις εφαρμόζονται στο τροποποιημένο έργο ως σύνολο. Αν αναγνωρίσιμες ενότητες αυτού του έργου δεν έχουν παραχθεί από τη βιβλιοθήκη, και μπορεί από μόνες τους εύλογα να θεωρηθούν ανεξάρτητα και χωριστά έργα, τότε αυτή η Άδεια και οι όροι της δεν εφαρμόζονται σε αυτές τις ενότητες, όταν διανέμονται ως ξεχωριστά έργα. Αλλά όταν οι ίδιες ενότητες διανέμονται ως μέρος ενός συνόλου, το οποίο είναι έργο βασισμένο στη βιβλιοθήκη, η διανομή του συνόλου πρέπει να γίνεται με τους όρους αυτής της Άδειας, της οποίας οι άδειες για άλλους δικαιούχους εκτείνονται στο σύνολο, και επομένως σε κάθε μέρος, ανεξάρτητα από το ποιος το έγραψε.

Συνεπώς, σκοπός αυτής της ενότητας δεν είναι να εγείρει δικαιώματα ή να αμφισβητήσει τα δικά σας δικαιώματα σε έργο, το οποίο είναι εξ ολοκλήρου δημιουργημένο από εσάς - ο σκοπός είναι να ασκηθεί το δικαίωμα ελέγχου της διανομής των παραγώγων ή συλλογικών έργων που βασίζονται στη βιβλιοθήκη.

Επιπλέον, ο απλός συγκερασμός ενός άλλου έργου, που δεν βασίζεται στη βιβλιοθήκη, με τη βιβλιοθήκη σε αποθηκευτικό μέσο ή μέσο διανομής, δεν υπάγει το άλλο έργο στους όρους αυτής της Άδειας.

3. Μπορείτε να προτιμήσετε να εφαρμόσετε τους όρους της κανονικής Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης GNU αντί για αυτήν την Άδεια σε δεδομένο αντίγραφο της βιβλιοθήκης. Για να το κάνετε αυτό πρέπει να αλλάξετε όλες τις ενδείξεις που αναφέρονται σε αυτήν την Άδεια, έτσι ώστε να αναφέρονται στην 2η έκδοση της κανονικής Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης GNU, αντί για αυτήν την Άδεια. Μην κάνετε καμία άλλη αλλαγή σε αυτές τις ενδείξεις.

Από τη στιγμή που αυτή η αλλαγή γίνεται σε ένα δεδομένο αντίγραφο, εφαρμόζεται ανεπίστρεπτα η κανονική Γενική Άδεια Δήμοσιας Χρήσης GNU σε όλα τα επόμενα αντίγραφα και παράγωγα έργα αυτού του αντιγράφου.

Αυτή η επιλογή είναι χρήσιμη όταν θέλετε να αντιγράψετε μέρος του κώδικα της βιβλιοθήκης σε ένα πρόγραμμα, το οποίο δεν είναι βιβλιοθήκη.

4. Μπορείτε να αντιγράψετε και διανέμετε την βιβλιοθήκη σε παράγωγο κώδικα ή εκτελέσιμη μορφή, σύμφωνα με τους όρους των Ενοτήτων 1 και 2 ανωτέρω, με την προϋπόθεση, ότι την συνοδεύετε με τον πλήρη αντίστοιχο πηγαίο κώδικα σε μορφή αναγνώσιμη από μηχανή, ο οποίος πρέπει να διανέμεται υπό τους όρους των Ενοτήτων 1 και 2 παραπάνω, σε ένα συνηθισμένο μέσο ανταλλαγής λογισμικού.

Εάν η διανομή του παράγωγου κώδικα πραγματοποιείται με τη παροχή πρόσβασης σε καθορισμένη τοποθεσία για αντιγραφή του, τότε η παραχώρηση ισοδύναμης πρόσβασης για αντιγραφή του πηγαίου κώδικα από την ίδια τοποθεσία ικανοποιεί την απαίτηση διανομής του πηγαίου κώδικα -έστω κι αν τα τρίτα μέρη δεν υποχρεούνται να αντιγράψουν τον πηγαίο κώδικα μαζί με τον παράγωγο κώδικα.

5. Ένα πρόγραμμα που δεν περιέχει κανένα παράγωγο κανενός μέρους της βιβλιοθήκης, αλλά είναι σχεδιασμένο να δουλεύει με την βιβλιοθήκη, μεταγλωττισμένο ή συνδεδεμένο με αυτήν, ονομάζεται "έργο που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη". Τέτοιο έργο απομονωμένο, δεν είναι παράγωγο της βιβλιοθήκης και επομένως δεν εμπίπτει στο πεδίο της παρούσας Άδειας,

Ωστόσο, η σύνδεση ενός έργου που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη με τη βιβλιοθήκη δημιουργεί ένα εκτελέσιμο πρόγραμμα που είναι παράγωγο της βιβλιοθήκης και όχι ένα έργο που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη. Επομένως το εκτελέσιμο καλύπτεται από αυτήν την Άδεια. Η Ενότητα 6 ορίζει τους όρους διανομής τέτοιων εκτελεσίμων.

Όταν ένα έργο που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη χρησιμοποιεί υλικό από ένα αρχείο επικεφαλίδων που είναι μέρος της βιβλιοθήκης, ο παράγωγος κώδικας για το έργο ενδέχεται να είναι παράγωγο έργο της βιβλιοθήκης, μολονότι ο πηγαίος κώδικας δεν είναι. Το αν ισχύει αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, στην περίπτωση που το έργο μπορεί να συνδεθεί χωρίς την βιβλιοθήκη, ή που το έργο είναι από μόνο του βιβλιοθήκη. Η διαχωριστική γραμμή δεν μπορεί να οριστεί από το νόμο.

Εάν ένα τέτοιο αρχείο χρησιμοποιεί μόνο αριθμητικές παραμέτρους, διατάξεις και παρελκόμενα δομών δεδομένων, και μικρές μικροεντολές και μικρές συναρτήσεις, τότε η χρήση του αρχείου δεν περιορίζεται, ανεξάρτητα του αν νομικά είναι παράγωγο έργο.

Διαφορετικά, αν το έργο είναι παράγωγο της βιβλιοθήκης, επιτρέπεται η διανομή του παράγωγου κώδικα για το έργο υπό τους όρους της Ενότητας 6. Όποιο εκτελέσιμο περιέχει αυτό το έργο, εμπίπτει επίσης στο πεδίο της Ενότητας 6, ανεξαρτήτως αν είναι ή όχι ευθέως συνδεδεμένο με την ίδια τη βιβλιοθήκη.

6. Ως εξαίρεση στις ανωτέρω Ενότητες, επιτρέπεται και ο συνδυασμός ή η σύνδεση ενός αρχείου που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη, με τη βιβλιοθήκη για να παραχθεί ένα έργο που περιέχει τμήματα της βιβλιοθήκης, και η διανομή αυτού του έργου, υπό τους όρους της επιλογής σας, αρκεί αυτοί οι όροι να επιτρέπουν στον χρήστη την τροποποίηση του έργου για ιδιωτική χρήση και την αποσυμπίληση για διόρθωση σφαλμάτων αυτών των τροποποιήσεων.

Πρέπει να υπάρχει εμφανής ειδοποίηση σε κάθε αντίγραφο του έργου, ότι χρησιμοποιείται σε αυτό η βιβλιοθήκη, καθώς και ότι η βιβλιοθήκη και η χρήση της καλύπτονται από αυτήν την Άδεια. Πρέπει να παρέχετε ένα αντίγραφο αυτής της Άδειας. Αν το έργο κατά την εκτέλεσή του απεικονίζει ενδείξεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, η ένδειξη της πνευματικής ιδιοκτησίας της βιβλιοθήκης πρέπει να συμπεριληφθεί ανάμεσά τους, όπως και μια παραπομπή που να οδηγεί τον χρήστη στο αντίγραφο αυτής της Άδειας. Πρέπει επίσης να κάνετε ένα από τα επόμενα:

α) Συνοδεύετε το έργο με τον πλήρη αντίστοιχο πηγαίο κώδικα σε μορφή αναγνώσιμη από μηχανή για την βιβλιοθήκη, συμπεριλαμβανομένων όποιων αλλαγών χρησιμοποιήθηκαν στο έργο και, αν το έργο είναι ένα εκτελέσιμο συνδεδεμένο με τη βιβλιοθήκη, με το πλήρες αναγνώσιμο από μηχανή έργο που χρησιμοποιεί βιβλιοθήκη, ως παράγωγο κώδικα και/ή πηγαίο κώδικα, έτσι ώστε ο χρήστης να μπορεί να τροποποιήσει τη βιβλιοθήκη και μετά να την επανασυνδέσει ώστε να παράγει ένα τροποποιημένο εκτελέσιμο που συμπεριλαμβάνει την τροποποιημένη βιβλιοθήκη.

β) Χρησιμοποιήστε έναν κατάλληλο μηχανισμό δυναμικής διαμοιρασμένης βιβλιοθήκης για τη σύνδεση με τη βιβλιοθήκη. Κατάλληλος μηχανισμός είναι αυτός που (1) χρησιμοποιεί κατά την εκτέλεση αντίγραφο της βιβλιοθήκης που υπάρχει ήδη στο

υπολογιστικό σύστημα του χρήστη,αντί να ενσωματώνει τις συναρτήσεις της βιβλιοθήκης στο εκτελέσιμο,και (2) θα λειτουργεί κατάλληλα με μια τροποποιημένη έκδοση της βιβλιοθήκης,αν ο χρήστης εγκαταστήσει κάποια,αρκεί η τροποποιημένη έκδοση να είναι συμβατή με τις διασυνδέσεις της έκδοσης η οποία χρησιμοποιήθηκε για να γίνει το έργο.

γ)Συνοδεύετε το έργο με μια γραπτή προσφορά ισχύος τουλάχιστον τριών ετών,που να παρέχει στον ίδιο χρήστη όσα ορίζει η υποενοότητα 6α ανωτέρω,με χρέωση όχι μεγαλύτερη από υο κόστος πραγματοποίησης αυτής της διανομής.

δ)Εάν η διανομή του έργου γίνεται με παροχή πρόσβασης σε αντίγραφο από ορισμένη τοποθεσία,προσφέρετε ισοδύναμη πρόσβαση για αντιγραφή των ανωτέρω οριζομένων στοιχείων από την ίδια τοποθεσία.

ε)Επαληθεύστε ότι ο χρήστης έχει ήδη λάβει ένα αντίγραφο αυτών των στοιχείων ή ότι έχετε ήδη αποστείλει στον χρήστη ένα αντίγραφο.

Για ένα εκτελέσιμο,η απαθτούμενη μορφή του έργου που χρησιμοποιεί την βιβλιοθήκη πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα δεδομένα και εργαλεία που χρειάζονται για την αναπαραγωγή του εκτελέσιμου από αυτό.Ωστόσο,ως ειδική εξαίρεση,τα στοιχεία που πρόκειται να διανεμηθούν δεν χρειάζεται να περιλαμβάνουν ότι κανονικά διανέμεται με τα μεγαλύτερα συστατικά του λειτουργικού συστήματος στο οποίο εκτελείται το εκτελέσιμο,εκτός αν το ίδιο συστατικό συνοδεύει το εκτελέσιμο.

Πιθανόν αυτή η απαίτηση αντιτίθεται στους περιορισμούς των αδειών άλλων βιβλιοθηκών δεσμευμένων με πάσης φύσεως δικαιώματα που δεν συνοδεύουν συνήθως το λειτουργικό σύστημα.Τέτοια αντίθεση σημαίνει,ότι δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτές και την βιβλιοθήκη μαζί σε ένα εκτελέσιμο που διανέμετε.

7.Μπορείτε να τοποθετήσετε τμήματα της βιβλιοθήκης,που είναι βασισμένο στην βιβλιοθήκη,παράλληλα σε μια βιβλιοθήκη μαζί με τμήματα άλλων βιβλιοθηκών που δεν καλύπτονται από την παρούσα Άδεια,και να διανέμετε μια τέτοια συνδυασμένη βιβλιοθήκη,αρκεί η χωριστή διανομή του έργου που βασίζεται στην βιβλιοθήκη και σε τμήματα άλλων βιβλιοθηκών να επιτρέπεται,καθώς και να κάνετε επίσης τα εξής:

α)Να συνοδεύετε την συνδυασμένη βιβλιοθήκη με ένα αντίγραφο του ίδιου έργου βασισμένου στην βιβλιοθήκη,χωρίς να συνδυάζεται με τμήματα άλλων βιβλιοθηκών.Αυτό πρέπει να διανεμηθεί υπό τους όρους των ανωτέρω Ενοτήτων.

β) Να παράσχετε εμφανή ένδειξη με την συνδυασμένη βιβλιοθήκη του γεγονότος ότι μέρος αυτού του έργου είναι βασισμένο στη βιβλιοθήκη, και εξηγώντας που βρίσκεται η συνοδευτική μορφή του ίδιου του έργου μη συνδυασμένου.

8. Δεν επιτρέπεται η αντιγραφή, τροποποίηση, περαιτέρω παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης, σύνδεση ή διανομή της βιβλιοθήκης παρά μόνο με τον τρόπο που ρητά προβλέπεται σε αυτήν την Άδεια. Κάθε άλλη απόπειρα για αντιγραφή, τροποποίηση, περαιτέρω παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης, σύνδεση με αυτήν ή διανομή της βιβλιοθήκης είναι άκυρη και αυτομάτως καταργεί τα δικαιώματα που παρέχει η παρούσα Άδεια, δεν θα απωλέσουν τα δικαιώματα χρήσης τους, εφόσον τα μέρη αυτά παραμένουν πλήρως συμμορφωμένα με τους όρους της Άδειας.

9. Δεν είναι υποχρεωτική η αποδοχή της παρούσας Άδειας, εφόσον δεν έχει υπογραφεί. Ωστόσο, τίποτε άλλο δεν σας δίνει το δικαίωμα να τροποποιείτε ή διανέμετε τη βιβλιοθήκη ή τα παράγωγα έργα της. Τέτοιες ενέργειες απαγορεύονται από το νόμο, σε περίπτωση μη αποδοχής της αυτής της Άδειας. Επομένως, με την τροποποίηση ή διανομή της βιβλιοθήκης, δηλώνετε ότι αποδέχεστε την παρούσα Άδεια, καθώς και όλους τους όρους και προϋποθέσεις της για την αντιγραφή, τροποποίηση και διανομή της βιβλιοθήκης ή έργων βασισμένων σε αυτήν.

10. Κάθε φορά που αναδιανέμετε την βιβλιοθήκη ο αποδέκτης αυτόματα λαμβάνει μια άδεια από τον αρχικό δικαιούχο να αντιγράψει, διανέμει και συνδέσει ή τροποποιήσει τη βιβλιοθήκη σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της παρούσας. Δεν επιτρέπεται η επιβολή περαιτέρω περιορισμών στην άσκηση των δικαιωμάτων των αποδεκτών που παρέχονται εδώ. Δεν είστε υπεύθυνοι να επιβάλετε τη συμμόρφωση τρίτων μερών σε αυτήν την Άδεια.

11. Εάν, κατόπιν δικαστικής απόφασης ή ισχυρισμού παραβίασης δικαιώματος ευρεσιτεχνίας ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, σας επιβληθούν όροι οι οποίοι αντιβαίνουν τους όρους της παρούσας Άδειας, οι όροι εκείνοι δεν σας απαλλάσσουν από τους όρους της παρούσας Άδειας,

Εάν η διανομή δεν είναι δυνατή έτσι ώστε να ικανοποιεί ταυτόχρονα τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν την Άδεια και άλλες σχετικές υποχρεώσεις σας, τότε δεν σας επιτρέπεται καθόλου η διανομή της βιβλιοθήκης. Για παράδειγμα, εάν μια άδεια ευρεσιτεχνίας δεν επιτρέπει την αναδιανομή της βιβλιοθήκης χωρίς την καταβολή δικαιωμάτων

πνευματικής ιδιοκτησίας απλο οποιονδήποτε λαμβάνει αντίγραφα άμεσα ή έμμεσα από εσάς, τότε ο μόνος τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να ικανοποιηθεί τόσο η άδεια ευρεσιτεχνίας όσο και η παρούσα Άδεια είναι να αποφευχθεί εντελώς η διανομή της βιβλιοθήκης.

Εάν οποιοδήποτε τμήμα αυτής της ενότητας καταστεί άκυρο ή ανίσχυρο υπό οποιοσδήποτε συγκεκριμένες περιστάσεις, το υπόλοιπο μέρος της ενότητας αυτής συνεχίζει να ισχύει και η ενότητα ως σύνολο συνεχίζει να εφαρμόζεται σε άλλες συνθήκες.

Δεν ανήκει στους σκοπούς της ενότητας αυτής να εξωθήσει σε παραβίαση ευρεσιτεχνιών ή άλλων αξιώσεων ιδιοκτησίας ή σε αμφισβήτηση του κύρους τέτοιων αξιώσεων. Μοναδικός σκοπός αυτής της ενότητας είναι να προστατεύσει την ακεραιότητα του συστήματος διανομής ελεύθερου λογισμικού, η οποία υλοποιείται με την πρακτική των αδειών δημόσιας χρήσης. Πολλοί άνθρωποι έχουν συμβάλει γενναϊόδωρα στο ευρύ φάσμα λογισμικού που διανέμεται με αυτό το σύστημα, εμπιστευόμενοι την αδιάλειπτη εφαρμογή αυτού του συστήματος. Είναι στην ευχέρεια του δημιουργού/δωρητή να αποφασίσει εάν προτίθεται να διανέμει λογισμικό μέσω οποιοσδήποτε άλλου συστήματος, και ένας δικαιούχος άδειας δεν μπορεί να επιβάλει αυτήν την επιλογή.

Η ενότητα αυτή έχει ως σκοπό να καταστήσει σαφές ό,τι συνεπάγεται το υπόλοιπο τμήμα της παρούσας Άδειας.

12. Εάν η διανομή ή/και η χρήση της βιβλιοθήκης εμποδίζεται σε ορισμένα κράτη, είτε από δικαιώματα ευρεσιτεχνίας είτε από διασυνδέσεις καλυπτόμενες από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ο αρχικός δικαιούχος δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που υπάγει την βιβλιοθήκη σε αυτήν την Άδεια, μπορεί να προσθέσει έναν ρητό γεωγραφικό περιορισμό στη διανομή, εξαιρώντας εκείνα τα κράτη, έτσι ώστε η διανομή να επιτρέπεται μόνο σε ή μεταξύ των κρατών, τα οποία δεν εξαιρούνται για αυτόν τον λόγο. Σε αυτήν την περίπτωση, η παρούσα Άδεια ενσωματώνει τον περιορισμό σαν να ήταν διατυπωμένος στο σώμα της.

13. Το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού μπορεί να δημοσιεύσει περιστασιακά ανθεωρημένες ή/και γενικές εκδόσεις της Ελάσσονος Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης. Αυτές οι νέες εκδόσεις θα είναι συναφείς στο πνεύμα με την παρούσα έκδοση, όμως ενδέχεται να διαφέρουν στις λεπτομέρειες, καθώς επιλαμβάνονται νέων προβλημάτων και ζητημάτων.

Σε κάθε έκδοση δίνεται διακριτικός αριθμός έκδοσης. Εάν στην βιβλιοθήκη ορίζεται ένας αριθμός έκδοσης της παρούσας Άδειας, η οποία εφαρμόζεται σε αυτήν, καθώς και οποιαδήποτε μεταγενέστερη έκδοση, μπορείτε να επιλέξετε μεταξύ των όρων και προϋποθέσεων είτε αυτής της έκδοσης είτε οποιασδήποτε μεταγενέστερης έκδοσης έχει δημοσιεύσει το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού. Εάν στην βιβλιοθήκη δεν καθορίζεται αριθμός έκδοσης της Άδειας, μπορείτε να επιλέξετε οποιαδήποτε έκδοση έχει δημοσιευθεί από το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού.

14. Αν επιθυμείτε να ενσωματώσετε μέρη της βιβλιοθήκης σε άλλα ελεύθερα προγράμματα, των οποίων οι όροι διανομής είναι ασύμβατοι με αυτούς, γράψτε στο δημιουργό για να ζητήσετε άδεια. Για λογισμικό του οποίου τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ανήκουν στο Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού, γράψτε στο Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού, σε ορισμένες περιπτώσεις προβαίνει σε εξαιρέσεις. Η απόφαση λαμβάνεται βάσει του διττού στόχου διατήρησης του ελεύθερου καθεστώτος όλων των παράγωγων έργων του ελεύθερου λογισμικού, και της προώθησης της δυνατότητας να μοιράζεται και να επαναχρησιμοποιείται το λογισμικό γενικότερα.

Έλλειψη Εγγύησης

15. Επειδή η βιβλιοθήκη παρέχεται χωρίς χρέωση, δεν υπάρχει εγγύηση για αυτήν στο βαθμό που αυτό επιτρέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι δικαιούχοι των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και/ή άλλα μέρη παρέχουν την βιβλιοθήκη "ως έχει" χωρίς καμία εγγύηση, είτε ρητή είτε σιωπηρή, συμπεριλαμβανομένων αλλά όχι περιοριστικά ανφερόμενων των σιωπηρών εγγυήσεων εμπορευσιμότητας αλλά και καταλληλότητας για συγκεκριμένη χρήση, εκτός αν γραπτώς δηλώνεται διαφορετικά.

Ο κίνδυνος από την ποιότητα και επίδοση της βιβλιοθήκης ανήκει εξ ολοκλήρου σε εσάς. Εάν η βιβλιοθήκη αποδειχθεί ελαττωματική, το κόστος όλων των απαραίτητων εργασιών επισκευής ή επιδιόρθωσης βαραίνει σε εσάς.

16. Σε καμία περίπτωση, εκτός εάν απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία ή εγγραφή συμφωνία, ο δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο ή/και μέρος που μπορεί να τροποποιήσει ή/και να αναδιανέμει την βιβλιοθήκη, όπως προβλέπεται παραπάνω, δεν είναι υπεύθυνος απέναντί σας για

ζημιές,συμπεριλαμβανομένων όλων των γενικών,ειδικών,τυχαίων ή συνεπακόλουθων ζημιών που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση ή την αδυναμία χρήσης της βιβλιοθήκης,έστω κι αν ο δικαιούχος αυτός ή άλλο μέρος έχει ενημερωθεί για το ενδεχόμενο τέτοιων ζημιών.

Άδειες CC

Σε παρόμοιο πνεύμα,αλλά με ευρύτερο φάσμα αδειών (όχι απαραίτητα ελεύθερων) και στοχεύοντας σε ετερόμορφο προϊόν,δημιουργήθηκε πριν από επτά χρόνια η πρωτοβουλία CC (Creative Commons).Με σύνθημα *some rights reserved* οι άδειες CC προσανατολίζονται κυρίως σε έργα όπως η μουσική,οι φωτογραφίες,το βίντεο και το κείμενο και *χρησιμοποιούν ιδιωτικά δικαιώματα για την δημιουργία κοινόχρηστων αγαθών*.Η διάδοσή τους στο διαδίκτυο είναι εντυπωσιακή,και υπάρχει ήδη πληθώρα περιεχομένου δημοσιευμένο με κάποια άδεια CC,από blogs μέχρι μουσική.Κάποιες άδειες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για ελεύθερο λογισμικό,αλλά στον τομέα αυτό η GPL κυριαρχεί.

MIT Licence

Η άδεια αυτή επιτρέπει την τροποποίηση και την αναδιανομή του προγράμματος με οποιονδήποτε τρόπο,υπό οποιαδήποτε άδεια,για οποιονδήποτε σκοπό.Το πιο γνωστό πρόγραμμα που τη χρησιμοποιεί είναι ο X Window System(X11) που χρησιμοποιείται για παραθυρικό περιβάλλον στις πειρσσότερες διανομές Linux,και γι αυτό η άδεια αυτή ονομάζεται πολλές φορές και X Licence ή X11 Licence.Άλλα προγράμματα που την χρησιμοποιούν είναι το Expat,το MetaKit και το PuTTY.

Open Software Licence

Ουσιαστικά δίνει τις ίδιες ελευθερίες και τους ίδιους περιορισμούς με την GNU GPL (δλδ. Απαιτεί την αναδιανομή υπό την ίδια άδεια) με σημαντική διαφορά τον όρο που αφορά τις πατέντες λογισμικού.Ο όρος αυτός τερματίζει αυτόματα την άδεια και στερεί τον χρήστη από τις ελευθερίες της στην περίπτωση που ο χρήστης μνησεί οποιοδήποτε λογισμικό που τη χρησιμοποιεί για καταπάτηση πατεντών λογισμικού.Αυτό γίνεται κυρίως για να αντιμετωπιστεί το θέμα των πατεντών λογισμικού,που πολλοί πιστεύουν ότι έχουν γίνει επιζήμιες για το ελεύθερο λογισμικό.

2.4. Ομοιότητες στις άδειες χρήσης ελεύθερου λογισμικού

Εξετάζοντας λοιπόν συγκεντρωτικά όλες τις άδειες χρήσης ελεύθερου λογισμικού που αναλύσαμε παρατηρούμε ότι έχουν μερικά κοινά χαρακτηριστικά τα οποία είναι ότι:

- α) Μπορείς να εγκαταστήσεις το λογισμικό σε όσα μηχανήματα θέλεις.
- β) Δεν υπάρχει περιορισμός στον ταυτόχρονο αριθμό των χρηστών του λογισμικού.
- γ) Μπορείς να κάνεις όσα αντίγραφα του λογισμικού θέλεις και να τα μοιράσεις σε όποιους θέλεις ελεύθερα (ελεύθερη ή ανοικτή αναδιανομή).
- δ) Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην τροποποίηση του λογισμικού (εκτός του να διατηρήσετε συγκεκριμένες παρατηρήσεις ανέπαφες).
- ε) Δεν υπάρχουν περιορισμοί στη διανομή ή ακόμα και στην πώληση του λογισμικού.

Αυτό το τελευταίο σημείο που επιτρέπει στο λογισμικό να πωληθεί φαίνεται να είναι ενάντια στην ιδέα του ελεύθερου λογισμικού. Είναι όμως ένα από τα δυνατά σημεία του. Αφού η άδεια επιτρέπει την ελεύθερη αναδιανομή, όταν ένας πάρει ένα αντίγραφο μια φορά, μπορεί να το διανέμει και σε άλλους. Μπορεί να προσπαθήσει να το πουλήσει. Πρακτικά δεν έχει ουσιαστικό κόστος η ηλεκτρονική αντιγραφή λογισμικού. Η προσφορά και η ζήτηση θα κρατίσουν το κόστος χαμηλά. Αν είναι βολικό, ένα μεγάλο κομμάτι λογισμικού ή ένα ολόκληρο πακέτο λογισμικού, να διανεμηθεί με κάποια μέσα π.χ. cd, ο πωλητής μπορεί να το χρεώσει όσα χρήματα θέλει. Αν τα περιθώρια κέρδους είναι πολύ υψηλά, νέοι πωλητές θα εισέλθουν στην αγορά και ο ανταγωνισμός θα οδηγήσει σε πτώση των τιμών.

Συμπερασματικά, ενώ το ελεύθερο λογισμικό δε είναι ακριβώς ελεύθερο περιορισμών (μόνο ότι είναι κοινής χρήσης είναι τελειώς ελεύθερο) δίνει στον χρήστη την ευελιξία να κάνει ότι χρειάζεται για να γίνει η δουλειά. Ταυτόχρονα προστατεύονται τα δικαιώματα του συγγραφέα. Αυτό είναι ελευθερία.

2.5. Άδειες χρήσης κλειστού λογισμικού

Αναφερόμενοι στις άδειες χρήσεις κλειστού λογισμικού θα πρέπει να επισημάνουμε ότι δεν είναι εύκολο να βρούμε κάποιες συγκεκριμένες πληροφορίες για τα είδη των αδειών αυτού του τύπου. Αυτό γίνεται διότι η κάθε εταιρεία λογισμικού, για κάθε λογισμικό που διανέμει και το αντίστοιχο αντίγραφο -συμβόλαιο- άδειας χρήσης του το οποίο δημιουργείται αποκλειστικά και μόνο για το συγκεκριμένο λογισμικό

ανάλογα με τα δικαιώματα που επιλέγει η εταιρεία να δώσει σε οποιονδήποτε άλλο χρήστη του λογισμικού πέραν του συγγραφέα του. Έτσι λοιπόν από λογισμικό σε λογισμικό και από εταιρεία σε εταιρεία οι άδειες χρήσης κλειστού λογισμικού διαφέρουν. Όπως επίσης και οι όροι των αδειών αυτών τους οποίους οι χρήστες διαβάζουν, μέσω ενός αντιγράφου, και πατώντας την επιλογή "αποδέχομαι τους όρους χρήσης", αποδέχονται τους όρους που θέτει η εταιρεία για το συγκεκριμένο λογισμικό. Το "συμβόλαιο" αυτό είναι γραμμένο και εμφανίζεται στο cd εγκατάστασης του λογισμικού. Έτσι λοιπόν, για να μπορούν οι χρήστες να εγκαταστήσουν στον υπολογιστή τους το λογισμικό και να το χρησιμοποιήσουν πρέπει να διβάσουν το κείμενο που τους ανακοινώνει τι είναι υποχρωμένοι να κανουν, αλλά και να μην κάνουν αποδεχόμενοι τους όρους που περιέχει, και να πατήσουν την επιλογή αποδοχής του εγγράφου. Σε διαφορετική περίπτωση ο χρήστης δεν μπορεί να εγκαταστήσει και να χρησιμοποιήσει το συγκεκριμένο λογισμικό. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν, οι εταιρείες προστατεύουν τον προϊόν τους από την πειρατεία καθώς και από οποιαδήποτε, άλλη σύμφωνα με το συμβόλαιο, παράνομη δραστηριότητα.

2.6. Παράδειγμα Άδειας Χρήσης της Microsoft

ΟΡΟΙ ΑΔΕΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΤΗΣ MICROSOFT

MICROSOFT SAFETY SCANNER 1.0

Αυτοί οι όροι άδειας χρήσης αποτελούν σύμβαση ανάμεσα στη Microsoft Corporation (ή μία από τις συγγενείς της εταιρείες, ανάλογα με τον τόπο διαμονής σας) και σε εσάς. Παρακαλούμε, διαβάστε τα. Ισχύουν για το προαναφερθέν λογισμικό, το οποίο περιλαμβάνει τα αποθηκευτικά μέσα στα οποία το λάβατε, εφόσον υπάρχουν. Οι όροι ισχύουν επίσης για τα παρακάτω στοιχεία της Microsoft

- * ενημερώσεις,
- * συμπληρώματα,
- * υπηρεσίες που βασίζονται στο Internet και
- * υπηρεσίες υποστήριξης

για το παρόν λογισμικό, εκτός εάν υπάρχουν άλλοι συνοδευτικοί όροι για

τα εν λόγω στοιχεία. Σε αυτή την περίπτωση, ισχύουν οι συνοδευτικοί όροι.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ, ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΟΡΩΝ. ΕΑΝ ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΧΕΣΘΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ, ΜΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ.

ΟΠΩΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΤΑΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ, ΕΦΟΣΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΚΑΠΟΙΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΔΙΝΕΤΕ ΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ INTERNET.

Εάν συμμορφώνεστε με τους παρόντες όρους της άδειας χρήσης, έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα.

1. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ. Επιτρέπεται η εγκατάσταση και χρήση ενός αντιγράφου του λογισμικού στη συσκευή σας για τη σχεδίαση, την ανάπτυξη και τον έλεγχο των προγραμμάτων.

2. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ INTERNET. Μαζί με το λογισμικό, η Microsoft παρέχει υπηρεσίες που βασίζονται στο Internet. Η Microsoft έχει το δικαίωμα να τις αλλάξει ή να τις καταργήσει ανά πάσα στιγμή.

α. Συναίνεση για υπηρεσίες που βασίζονται στο Internet. Η δυνατότητα λογισμικού που περιγράφεται παρακάτω συνδέεται με το σύστημα υπολογιστή της Microsoft ή του φορέα παροχής της υπηρεσίας μέσω του Internet. Σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν πρόκειται να λάβετε ξεχωριστή προειδοποίηση κατά τη σύνδεσή τους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτήν τη δυνατότητα, ανατρέξτε στην τεκμηρίωση του λογισμικού. Η ΧΡΗΣΗ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΑΠΟΔΕΧΕΣΤΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ. Η Microsoft δεν κάνει χρήση των πληροφοριών αυτών για να εξακριβώσει την ταυτότητά σας ή να επικοινωνήσει μαζί σας.

ι. Πληροφορίες υπολογιστή. Η παρακάτω δυνατότητα χρησιμοποιεί πρωτόκολλα Internet, τα οποία αποστέλλουν στα κατάλληλα συστήματα πληροφορίες υπολογιστών, για παράδειγμα, τη διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet, τον τύπο του λειτουργικού συστήματος και του προγράμματος περιήγησης, το όνομα και την έκδοση του λογισμικού που χρησιμοποιείτε, καθώς και τον κωδικό γλώσσας της συσκευής στην οποία εγκαταστήσατε το λογισμικό. Η Microsoft χρησιμοποιεί αυτές τις

πληροφορίες για να καταστήσει διαθέσιμη για εσάς την υπηρεσία που βασίζεται στο Internet.

* Κατάργηση λογισμικού κακόβουλης λειτουργίας. Το λογισμικό θα ελέγχει και θα καταργεί ορισμένους τύπους λογισμικού κακόβουλης λειτουργίας υψηλής επικινδυνότητας ("Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας") που είναι αποθηκευμένοι στη συσκευή σας όταν επιλέγετε αυτήν την ενέργεια. Όταν το λογισμικό ελέγχει τη συσκευή σας για Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας, αποστέλλεται αναφορά στη Microsoft σχετικά με τυχόν Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας που εντοπίστηκε ή με σφάλματα που προέκυψαν κατά τον έλεγχο για Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας από το λογισμικό, συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό, σφάλματα που παρουσιάστηκαν κατά τον έλεγχο για Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας και άλλες πληροφορίες σχετικά με τη συσκευή σας, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να βελτιώσουμε το παρόν προϊόν, καθώς και άλλα προϊόντα και υπηρεσίες της Microsoft. Στην αναφορά δεν περιέχονται πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αναγνώριση της ταυτότητάς σας.

* Δυνητικά Ανεπιθύμητο Λογισμικό. Το λογισμικό θα πραγματοποιεί αναζήτηση στον υπολογιστή σας για Λογισμικό Κακόβουλης Λειτουργίας χαμηλής έως μέσης επικινδυνότητας, συμπεριλαμβανομένου, ενδεικτικώς, λογισμικού κατασκοπίας και άλλου δυνητικά ανεπιθύμητου λογισμικού ("Δυνητικά Ανεπιθύμητο Λογισμικό"). Εάν συμφωνήσετε, το λογισμικό να καταργεί ή θα αντικαθιστά μόνο Δυνητικά Ανεπιθύμητο Λογισμικό χαμηλής έως μέσης επικινδυνότητας. Η κατάργηση ή η απενεργοποίηση του εν λόγω Δυνητικά Ανεπιθύμητου Λογισμικού ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή της λειτουργίας άλλου λογισμικού στον υπολογιστή σας και την παραβίαση από εσάς της άδειας χρήσης άλλου λογισμικού στον υπολογιστή σας, εάν το Δυνητικά Ανεπιθύμητο Λογισμικό έχει εγκατασταθεί στον υπολογιστή σας από το άλλο λογισμικό ως προϋπόθεση για τη χρήση του άλλου λογισμικού από εσάς. Πριν εξουσιοδοτήσετε την κατάργηση του εν λόγω Δυνητικά Ανεπιθύμητου Λογισμικού, πρέπει να διαβάσετε τις συμβάσεις αδειών χρήσης άλλου λογισμικού που χρησιμοποιείτε. Με τη χρήση αυτού του λογισμικού, μπορεί είτε εσείς είτε το σύστημα να καταργήσετε ή να απενεργοποιήσετε άλλο λογισμικό, το οποίο δεν είναι Δυνητικά Ανεπιθύμητο Λογισμικό.

ii. Χρήση πληροφοριών. Ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία του υπολογιστή, τις αναφορές Λογισμικού Κακόβουλης Λειτουργίας για τη βελτίωση του λογισμικού και των υπηρεσιών μας. Ενδέχεται επίσης να μοιραστούμε αυτές τις πληροφορίες με τρίτους, για παράδειγμα με

προμηθευτές υλικού και λογισμικού. Αυτοί ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες για να βελτιώσουν τον τρόπο λειτουργίας των προϊόντων τους με λογισμικό της Microsoft.

3. ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΜΕ ΧΡΟΝΙΚΟ ΟΡΙΟ. Το λογισμικό θα διακόψει τη λειτουργία του 10 ημέρες μετά τη λήψη του. Δεν θα λάβετε άλλη ειδοποίηση. Ενδέχεται να μην έχετε πρόσβαση σε δεδομένα που χρησιμοποιούν αυτό το λογισμικό μετά τη διακοπή της λειτουργίας του.

4. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ. Παραχωρείται μόνο η άδεια χρήσης του λογισμικού. Δεν πωλείται το λογισμικό. Η παρούσα σύμβαση σας παρέχει μόνο ορισμένα δικαιώματα για τη χρήση του λογισμικού. Η Microsoft επιφυλάσσεται όλων των υπόλοιπων δικαιωμάτων. Εκτός εάν το εφαρμοστέο δίκαιο σας παραχωρεί περισσότερα δικαιώματα, παρά τον παρόντα περιορισμό, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το λογισμικό μόνο σύμφωνα με όσα προβλέπονται ρητά στην παρούσα σύμβαση. Σε αυτήν την περίπτωση, πρέπει να συμμορφωθείτε με όλους τους τεχνικούς περιορισμούς που υπάρχουν στο λογισμικό και οι οποίοι σας επιτρέπουν να το χρησιμοποιείτε μόνο με συγκεκριμένους τρόπους. Δεν επιτρέπεται

* η αποκάλυψη των αποτελεσμάτων οποιασδήποτε δοκιμής επιδόσεων του λογισμικού σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, χωρίς την προηγούμενη γραπτή έγκριση της Microsoft,

* η παράβλεψη τυχόν τεχνικών περιορισμών του λογισμικού,

* η αποσυμπίληση ή η ανακατασκευή του πηγαίου ή του αντικειμενικού κώδικα του λογισμικού, εκτός εάν και μόνο στην έκταση που τέτοιες δραστηριότητες επιτρέπονται ρητά από το εφαρμοστέο δίκαιο, παρά τον παραπάνω περιορισμό,

* η δημιουργία περισσότερων αντιγράφων του λογισμικού από όσων ορίζονται σε αυτήν τη σύμβαση ή σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, παρά τον παραπάνω περιορισμό,

* η δημοσίευση του λογισμικού σε άλλους με σκοπό την αντιγραφή,

* η ενοικίαση, η εκμίσθωση ή ο δανεισμός του λογισμικού ή

* η χρήση του λογισμικού για την παροχή εμπορικών υπηρεσιών φιλοξενίας λογισμικού.

5. ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ. Επιτρέπεται να δημιουργήσετε ένα

αντίγραφο ασφαλείας του λογισμικού. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε μόνο για επανεγκατάσταση του λογισμικού.

6. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ. Οποιοδήποτε πρόσωπο έχει έγκυρη πρόσβαση στον υπολογιστή σας ή στο εσωτερικό σας δίκτυο επιτρέπεται να αντιγράψει και να χρησιμοποιήσει την τεκμηρίωση για σκοπούς εσωτερικής αναφοράς.

7. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΣΕ ΑΛΛΗ ΣΥΣΚΕΥΗ. Μπορείτε να καταργήσετε την εγκατάσταση του λογισμικού και να το εγκαταστήσετε σε άλλη συσκευή για δική σας χρήση. Αυτό δεν επιτρέπεται για να κάνετε κοινή χρήση της άδειας χρήσης μεταξύ συσκευών.

8. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΣΕ ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ. Ο πρώτος χρήστης του λογισμικού μπορεί να μεταβιβάσει το λογισμικό και την παρούσα σύμβαση απευθείας σε τρίτο μέρος. Πριν από τη μεταβίβαση, ο άλλος χρήστης πρέπει να συμφωνεί ότι η παρούσα σύμβαση ισχύει για τη μεταβίβαση και χρήση του λογισμικού. Ο πρώτος χρήστης πρέπει πρώτα να καταργήσει την εγκατάσταση του λογισμικού πριν το μεταβιβάσει ξεχωριστά από τη συσκευή. Ο πρώτος χρήστης δεν επιτρέπεται να διατηρήσει αντίγραφα.

9. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΞΑΓΩΓΩΝ. Το λογισμικό υπόκειται στη νομοθεσία και τους κανονισμούς των Η.Π.Α. σχετικά με τις εξαγωγές. Πρέπει να συμμορφώνεστε με την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τους κανονισμούς σχετικά με τις εξαγωγές που ισχύουν για το λογισμικό. Αυτή η νομοθεσία περιλαμβάνει περιορισμούς προορισμού, τελικών χρηστών και τελικής χρήσης. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την τοποθεσία www.microsoft.com/exporting.

10. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ. Επειδή το λογισμικό παρέχεται "ως έχει", δεν μπορούμε να παρέχουμε υπηρεσίες υποστήριξης για αυτό.

11. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ. Αυτή η σύμβαση καθώς και οι όροι για συμπληρώματα, ενημερώσεις, υπηρεσίες που βασίζονται στο Internet και υπηρεσίες υποστήριξης που χρησιμοποιείτε, αποτελούν τη συνολική σύμβαση για το λογισμικό και τις υπηρεσίες υποστήριξης.

12. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ.

α. Ηνωμένες Πολιτείες. Εάν αποκτήσατε το λογισμικό στις Ηνωμένες Πολιτείες, η παρούσα σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της πολιτείας της Ουάσινγκτον, το οποίο ισχύει για αξιώσεις σε περίπτωση παραβίασης της σύμβασης, ανεξάρτητα από τυχόν αντιφάσεις του δικαίου. Όλες οι

υπόλοιπες αξιώσεις διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας στην οποία διαμένετε, συμπεριλαμβανομένων των αξιώσεων που καλύπτονται από το δίκαιο προστασίας καταναλωτή, αθέμιτου ανταγωνισμού και αδικοπραξίας.

β. Χώρες εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών. Εάν αποκτήσετε το λογισμικό σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, ισχύει το δίκαιο της συγκεκριμένης χώρας.

13. ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ. Αυτή η σύμβαση περιγράφει συγκεκριμένα νόμιμα δικαιώματα. Ενδέχεται να έχετε και άλλα δικαιώματα σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας σας. Ενδέχεται επίσης να έχετε δικαιώματα έναντι του τρίτου μέρους από το οποίο προμηθευτήκατε το λογισμικό. Η παρούσα σύμβαση δεν επηρεάζει τα δικαιώματα που σας αναγνωρίζονται από το δίκαιο της χώρας σας, εφόσον τούτο δεν επιτρέπεται σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας σας.

14. ΔΕΝ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΕΓΓΥΗΣΗ. Η ΑΔΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ "ΩΣ ΈΧΕΙ". ΕΣΕΙΣ ΕΧΕΤΕ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ. Η MICROSOFT ΔΕΝ ΠΑΡΕΧΕΙ ΡΗΤΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ Η ΟΡΟΥΣ. ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΑΣ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙ. ΣΤΟ ΒΑΘΜΟ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΑΣ, Η MICROSOFT ΑΠΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΩΝ ΣΙΩΠΗΡΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ.

15. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ. ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΑΠΟ ΤΗ MICROSOFT ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΤΗΣ ΜΟΝΟ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΑΜΕΣΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΕΩΣ ΠΕΝΤΕ ΔΟΛΑΡΙΑ Η.Π.Α. ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΕΣ ΖΗΜΙΕΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΑΠΟΘΕΤΙΚΗ ΖΗΜΙΑ, ΔΙΑΦΥΓΟΝΤΑ ΚΕΡΔΗ, ΗΘΙΚΗ ΒΛΑΒΗ Ή ΕΥΛΟΓΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ.

Αυτός ο περιορισμός ισχύει για

* ζητήματα που σχετίζονται με το λογισμικό, τις υπηρεσίες, το περιεχόμενο (συμπεριλαμβανομένου του κώδικα) σε τοποθεσίες τρίτων στο Internet ή προγράμματα τρίτων και

* αξιώσεις για παραβίαση σύμβασης παραβίαση εγγύησης ή προϋποθέσεων, αντικειμενική ευθύνη αμέλεια ή άλλη αδικοπραξία στο βαθμό που επιτρέπεται από το εφαρμοστέο δίκαιο.

Επίσης ισχύει ακόμα και αν η Microsoft γνώριζε ή θα έπρεπε να γνωρίζει την πιθανότητα των ζημιών. Τα ανωτέρω μπορεί να μην ισχύουν για την περίπτωση σας εφόσον το δίκαιο της χώρας σας δεν επιτρέπει τον αποκλεισμό ή τον περιορισμό της ευθύνης για αποθετική ζημία ή της ευθύνης για εύλογη αποζημίωση ή διαφυγόντα κέρδη.

Κεφάλαιο 3. Πατέντες

3.1. Τι είναι πατέντες

Γιατί έχουν δημιουργηθεί οι άδειες λογισμικού; Ποιος είναι ο μεγαλύτερος "εχθρός" του; Η απάντηση και στα δύο αυτά ερωτήματα είναι η ίδια. Η μεγαλύτερη απειλή για το λογισμικό και ειδικά για το ελεύθερο λογισμικό είναι οι πατέντες λογισμικού.

Τι είναι όμως οι πατέντες; Η ιδέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (πατέντες) πάει πίσω στους μονάρχες του Μεσαίωνα, οι οποίοι εκχωρούσαν δικαιώματα και προνόμια με τη μορφή ανοκτών επιστολών οι οποίες έφεραν την βασιλική σφραγίδα. Τέτοιες πατέντες σε διαδικασίες παρασκευής γυαλιού, για παράδειγμα, ήταν συνηθισμένο να παραχωρούνται στη βάση ότι οι δεξιότητες για αυτές τις διαδικασίες θα διδάσκονταν σε άλλους.

Αργότερα οι δημοκρατικές κυβερνήσεις αντικατέστησαν τους μονάρχες, αλλά η βασική ιδέα παρέμεινε η ίδια: ένα δικαίωμα περιορισμένου μονοπωλίου απονεμόταν για μια ορισμένη εφεύρεση ή διαδικασία με αντάλλαγμα τη δημόσια διάδοση αυτής της εφεύρεσης ή διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο ήταν δυνατόν για άλλους να μάθουν από αυτή και να εξελίξουν περαιτέρω νέες εφευρέσεις και διαδικασίες.

Η θεμελιώδης αρχή των πατεντών και της αιτιολόγησής τους είναι ότι είναι μονοπώλια τα οποία εκχωρούνται από την κοινωνία για να την ωφελήσουν.

Το λογισμικό από μόνο του είναι εφαρμοσμένη λογική. Συνεπώς, οι πατέντες λογισμικού είναι μονοπώλια που παραχωρούνται επί της λογικής έκφρασης. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί ότι τέτοια μονοπώλια δεν εκχωρούνται στην ίδια την εφαρμογή ή διατύπωση, η οποία καλύπτεται από τα πνευματικά δικαιώματα (Copyright), αλλά στη θεμελιώδη λογική της εφαρμογής.

Οι πατέντες λογισμικού είναι πραγματικότητα εδώ και χρόνια στην Αμερική και σε χώρες όπως η Ιαπωνία, αλλά στην Ευρώπη δεν έχουν νομιμοποιηθεί ακόμα. Πρόσφατα έγινε μια προσπάθεια από τα αντίστοιχα λόμπυ να περάσει κατάλληλο ψήφισμα στο ευρωκοινοβούλιο, όμως δεν ευδοκίμησε. Αυτό έγινε εν μέρει λόγω του κινήματος που οργανώθηκε ενάντια της, από χρήστες και προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού, αλλά και λόγω της συνειδητοποίησης των τοπικών συμφερόντων ότι θα βραθούν στο έλεος αμερικανικών μεγαθηρίων, σαν την IBM και τη Microsoft, οι οποίες κατέχοντας χιλιάδες τέτοιες

πατέντες, μπορούν να εκβιάζουν μικρότερες εταιρείες, που σχεδόν σίγουρα θα καταπατούν κάποιες από αυτές.

Για να γίνει πιο κατανοητό το θέμα των πατεντών θα δώσουμε ένα παράδειγμα χρησιμοποιώντας μια μεταφορά από την λογοτεχνία. Αν κάποιος λοιπόν, έχει το copyright του Σέρλοκ Χολμς, μπορεί να απαγορεύσει σε άλλους να γράφουν ιστορίες με αυτόν. Αν κάποιος όμως έχει πατεντάρει τον χαρακτήρα, μπορεί να απαγορεύσει να γράφουν ιστορίες για ντεντέκτιβ που εξιχνιάζουν εγκλήματα!

Επειδή το λογισμικό από μόνο του βαθμιαία μετατρέπεται σε αποφασιστικό παράγοντα, οι πατέντες λογισμικού έχουν μια απίστευτη ευρύτητα και λίγο πολύ καλύπτουν όλες τις περιοχές της οικονομίας και της κοινωνίας.

Οι πατέντες λογισμικού επηρεάζουν την βιομηχανία ηλεκτρικής ενέργειας στον ίδιο βαθμό που επηρεάζουν τις ασφαλιστικές εταιρείες. Είναι επιζήμιες και για εταιρείες πληροφορικής όπως είναι η IBM και για ερευνητικά κέντρα όπως το Fraunhofer. Είναι επίσης βλαπτικές και για την υγεία. Οι πατέντες λογισμικού είναι επιζήμιες και για την καινοτομία άρα δεν δικαιώνονται.

Αφού όμως είναι τόσο επικίνδυνες και επιζήμιες γιατί κάποιος θα τις ήθελε;

Οι πατέντες λογισμικού έχουν γίνει αντιληπτές ως ένα βολικό εργαλείο για τις μεγάλες επιχειρήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες να αμυνθούν στον ανταγωνισμό:

"Αν οι άνθρωποι είχαν καταλάβει πώς παραχωρούνταν όταν οι περισσότερες από τις σημερινές ιδέες ανακαλύπτονταν και άφηναν τις πατέντες εκτός, η βιομηχανία σήμερα θα ήταν σε πλήρη ακινησία. Μια μελλοντική νέα εταιρεία με προοπτικές χωρίς δικές της πατέντες θα αναγκαστεί να πληρώσει οποιαδήποτε τιμή οι "γίγαντες" θα επιλέξουν να επιβάλουν. Αυτή η τιμή θα μπορούσε να είναι υψηλή καθότι οι εδραιωμένες εταιρείες έχουν ένα ενδιαφέρον να αποκλείουν μελλοντικούς ανταγωνιστές". Τάδε έφη William H. Gates (Internal Microsoft Memo).

3.2. Οι συνέπειες των πατεντών και το ευρωκοινοβούλιο

Ένα άλλο φλέγον ζήτημα με τις πατέντες λογισμικού πέραν της διαφοράς που έχουν με το copyright, η οποία αναφέρθηκε παραπάνω, είναι ότι με τις

πατέντες λογισμικού αυξάνεται δραματικά το κόστος ανάπτυξης ενός προγράμματος από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Για κάθε τι που θα χρησιμοποιούν, π.χ. Start Button, progress bar, κλπ, θα πρέπει να αναζητούν αν υπάρχει ήδη αυτή η ιδέα κατοχυρωμένη και αν τελικά είναι, να πρέπει να έρχονται σε επαφή με τον δημιουργό και να παζαρεύουν την τιμή παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης του. Εκτός από το κόστος για την παραχώρηση χρήσης μιας πατέντας, όταν μιλάμε για μεγάλα και σοβαρά προγράμματα, τεράστιο κόστος έχει και η ίδια η αναζήτηση για τυχόν χρησιμοποίηση κάποιας πατέντας που μπορεί να υπάρχει.

Είναι ανάγκη να γίνει κατανοητό ότι ενώ η τιμή των πατεντών λογισμικού καταβάλλεται από όλες τις εταιρείες, μεγάλες και μικρές, οι μεγάλες εταιρείες έχουν την δυνατότητα να πληρώνουν για κάπως μεγαλύτερο χρονικό διάστημα καθώς διαθέτουν πιο βαθιές τσέπες. Επίσης, πιστεύουν ότι αξίζει το αντίτιμο προκειμένου να απαλλαγούν από τον ανταγωνισμό.

Με την καταβολή του αντιτίμου για το σύστημα, προφανώς επιδιώκουν την επιστροφή της επένδυσής τους, αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο συγκεκριμένα η Συμμαχία Επιχειρησιακού Λογισμικού (BSA), ένας οργανισμός πίεσης για τις μεγάλες αμερικανικές εταιρείες χωρίς ευρωπαϊκή ανάμιξη, πιέζει με τέτοια επιμονή για την υιοθέτηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη.

Έτσι, από την πλευρά του καταναλωτή το κόστος αγοράς των προγραμμάτων αυξάνεται (και μαζί πολλών άλλων προϊόντων και υπηρεσιών που απαιτούν χρήση υπολογιστή ως ενδιάμεσο εργαλείο) και από την πλευρά των επιχειρήσεων, οι μικρές και όχι οικονομικά εύρωστες επιχειρήσεις θα κλείνουν η μία μετά την άλλη μη μπορώντας να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις πληρωμών απέναντι στους κατόχους πατεντών. Το τις επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτό για την οικονομία σε όλα τα επίπεδα και την αγορά εργασίας του κλάδου μας μπορεί να το φανταστεί ο καθένας....

Για τους προγραμματιστές λογισμικού οι πατέντες σημαίνουν νομική αβεβαιότητα: όποτε αρχίζεις να προγραμματίζεις ίσως να παραβαίνεις τον νόμο. Ποτέ δεν θα μπορέσεις να δεις αν παραβιάζεις μια πατέντα. Ακόμη κι αν διαβάσεις μια πατέντα λογισμικού ίσως να μην αντιληφθείς ότι καλύπτει ό,τι τώρα εφαρμόζεις. Με τις πατέντες θα πρέπει να πληρώσεις για κατοχύρωση. Από την άλλη πλευρά, με τα πνευματικά δικαιώματα ακόμα κι όσοι προγραμματίζουν από χόμπυ μπορούν να γράψουν ένα πρόγραμμα και έπειτα αυτό θα ανήκει στο copyright χωρίς πρόσθετο κόστος. Στην πραγματικότητα, οι πατέντες μπορούν να μας στερήσουν δικαιώματα καθώς μπορούν να μας αποτρέψουν από την χρήση

δικαιωμάτων που μας παρέχει το copyright, π.χ. να διανέμουμε το πρόγραμμα σε όλους. Οι χρήστες θα χρειαστεί να πληρώσουν για όλο αυτό το κόστος. Ορισμένοι εκτιμούν ότι το κόστος των πατεντών στα έξυπνα κινητά είναι περίπου 20% της τελικής τιμής που πληρώνει ο καταναλωτής.

Το copyright είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από τις πατέντες. Από τη στιγμή που γράφει κανείς κάτι, αυτόματα έχει το copyright του και μπορεί να ορίσει σε ποιον να το δώσει, ποιος μπορεί να το χρησιμοποιήσει κι όλα όσα αφορούν το πρόγραμμα που έχει γράψει. Το copyright έχει αποδείξει την ικανότητά του να εξασφαλίζει επαρκώς τα δικαιώματα που έχει ο δημιουργός και σε τομείς εκτός του λογισμικού, όπως στη μουσική, στη ζωγραφική και στον γραπτό και προφορικό λόγο.

Το copyright είναι το κατ' εξοχήν εργαλείο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και στο λογισμικό. Και η ιστορία έχει αποδείξει και στο λογισμικό είναι επαρκές και επιτυχές εργαλείο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, αντίθετα με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που προκάλεσαν, προκαλούν και θα προκαλούν προβλήματα.

Ένα άλλο πολύ μεγάλο πρόβλημα των πατεντών στο λογισμικό είναι ο χρόνος έγκρισής τους. Μια πατέντα για να εγκριθεί χρειάζεται χρόνια, γιατί το Patent Office πρέπει να κοιτάξει μήπως και κάποιος άλλος "ανακάλυψε" πιο πριν το προϊόν από αυτόν που καταθέτει την πατέντα. Στο διάστημα αυτό, κάποιος μπορεί να κατασκευάσει κάτι το οποίο προς το παρών είναι νόμιμο, αλλά σε τρία χρόνια θα παραβιάζει την πατέντα!

Γι αυτούς τους λόγους λοιπόν η Ευρωπαϊκή Συνθήκη για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (που δημοσιεύτηκε το 1973) αναφέρει ρητά και κατηγορηματικά ότι το πεδίο των προγραμμάτων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, δηλαδή το λογισμικό, εξαιρείται από την δυνατότητα απονομής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Η Ευρώπη ακόμα προηγείται της Αμερικής στη βιομηχανία πληροφορικής, καθώς είναι μία περιοχή ελεύθερη από το βάρος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό τα οποία οι Ηνωμένες Πολιτείες επιβάλουν στον εαυτό τους.

Οι μικρομεσαίες εταιρείες λογισμικού έχουν κάνει την Ευρώπη έναν κεντρικό παίκτη στην καινοτομία, ενώ στις ΗΠΑ η ανάπτυξη καινοτόμου λογισμικού περιορίζεται σε λίγα μονοπώλια. Οι πατέντες λογισμικού που υπάρχουν ήδη στις ΗΠΑ δεν αναγνωρίζονται θεσμικά από την ΕΟΚ (νυν ΕΕ). Δηλαδή μία αμερικάνικη πατέντα μπορούμε μέχρι στιγμής να την

χρησιμοποιήσουμε στην Ευρώπη χωρίς τον φόβο μην μας κυνηγήσει ο αμερικανός ιδιοκτήτης της. Αν όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίσει τις πατέντες λογισμικού, τότε δεν μπορεί να παρά να δεχτεί τις αμερικανικές πατέντες ως έγκυρες και συνεπώς να τις σεβαστεί πλέον στην ευρωπαϊκή αγορά.

Η ελληνική εταιρεία πνευματικής ιδιοκτησίας (κρατικός φορέας) έχει ήδη παραλάβει στην χώρα μας χιλιάδες αιτήσεις για την παραχώρηση πατεντών από επιχειρήσεις κυρίως και έχει ήδη κάνει την προέγκρισή τους. Τι σημαίνει αυτό; Ότι με το που θα δοθεί το οκ για την θέσπιση πατεντών στην Ευρώπη, την επόμενη κιόλας μέρα θα έχουμε χιλιάδες πατέντες κατοχυρωμένες από επιχειρήσεις. Και φυσικά το ίδιο θα ισχύσει και σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτός είναι κι ο λόγος που οι ΗΠΑ καίγονται για την υιοθέτηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη.

3.3. Ποιος άλλος επωφελείται;

Εκτός των ΗΠΑ, μία άλλη ομάδα που επωφελείται από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας λογισμικού είναι οι δικηγόροι πατεντών, επειδή αυτοί χρησιμεύουν για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων για την εκχώρηση πατέντας και την υπεράσπιση της πατέντας στο δικαστήριο. Από την πλευρά τους, οι πατέντες λογισμικού προσφέρουν μια περιοχή σχεδόν απεριόριστης δυνατότητας εφαρμογής τους χωρίς την ανάγκη ανάπτυξης ή έρευνας.

Ένας από τους χώρους όπου μπορεί κανείς να συναντήσει δικηγόρους πατεντών είναι βέβαια το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών (EPO), το οποίο έχει προετοιμάσει το έδαφος για την εισαγωγή των πατεντών λογισμικού έχοντας παραχωρήσει περίπου 30.000 πατέντες λογισμικού, ενεργώντας ξεκάθαρα εκτός πλαισίου δικαιοδοσίας και με περιφρόνηση στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Επειδή ένας τόπος γνωριμίας με τους δικηγόρους πατεντών είναι και πολλά υπουργεία από όλη την Ευρώπη και χωρίς να επιδιώκουν να έχουν ανάμιξη με το EPO, πολλοί ευρωπαίοι πολιτικοί τώρα προσπαθούν να νομιμοποιήσουν τις πατέντες αναγνωρίζοντάς τις ως "υλοποιημένες με ηλεκτρονικό υπολογιστή εφευρέσεις". Για αυτό τον λόγο η οδηγία που μας απασχολεί ονομάζεται οδηγία για την "δυνατότητα απονομής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε υλοποιημένες με ηλεκτρονικό υπολογιστή εφευρέσεις".

3.4. Η κακόβουλη χρήση των πατεντών

Στο άρθρο "Why patents are bad software" περιγράφεται πώς μια εταιρεία η οποία είχε ένα πετυχημένο προϊόν, αναγκάστηκε να του αφαιρέσει κάποια χαρακτηριστικά, επειδή ένα χρόνο αφότου πρόσθεσε τα χαρακτηριστικά στο πρόγραμμα, εγκρίθηκε η πατέντα μιας άλλης εταιρείας.

Στο ίδιο άρθρο περιγράφεται πώς μια εταιρεία της οποίας τα έσοδα προέρχονται κυρίως από την απόκτηση και χρήση πατεντών, κίνησε επιλεκτικά αγωγή σε μια εταιρεία αντί για 6 γιατί είχε περισσότερες πιθανότητες να κερδίσει την δικαστική διαμάχη.

Το IEEE τον Ιούνιο του 1984 γνωστοποίησε ένα πολύ καλό αλγόριθμο κωδικοποίησης δεδομένων, το γνωστό και ως LZW. Χωρίς να το ξέρει ο κόσμος, οι συγγραφείς του άρθρου κατέθεσαν μια πατέντα την ίδια στιγμή. Τον επόμενο χρόνο ο αλγόριθμος έγινε πολύ γνωστός λόγω της αποδοτικότητάς του, μέχρι που προτάθηκε σαν πρότυπος τρόπος συμπίεσης δεδομένων. Η πατέντα εγκρίθηκε το 1985 και μέχρι το 1995 ο αλγόριθμος έγινε ο κατ' εξοχήν τρόπος συμπίεσης (.GIF εικόνες). Το 1995 όμως, όταν το .gif format ήταν αρκετά γνωστό, η εταιρεία Unisys, στην οποία ανήκει η πατέντα, απαίτησε δικαιώματα για την χρήση του αλγορίθμου από όλους όσους τον χρησιμοποιούσαν. Αν και κυκλοφορούν προγράμματα που τον χρησιμοποιούν χωρίς να πληρώνουν δικαιώματα στην Unisys, η χρήση του μπορεί να γίνει αφορμή να επιβληθούν κυρώσεις.

Amazon

Το γνωστό on-line κατάστημα Amazon, απέκτησε μια US πατέντα για κάτι το πολύ προφανές: την αγορά-με-ένα-κλικ. Αφορά την αγορά μέσω ενός online καταστήματος με ένα κλικ, στέλνοντας τα στοιχεία του χρήστη μέσω ενός "cookie" πίσω στον server. Η ιδέα πίσω από αυτό είναι πάρα πολύ απλή, και μάλιστα παρόμοια με αυτή των πιστωτικών καρτών, αυτό μπορεί να το καταλάβει κάποιος με στοιχειώδεις γνώσεις web developing. Το US patent office όμως πιστεύει ότι αυτό αποτελεί καινοτομία και το amazon αξίζει μονοπώλιο μιας τέτοιας ιδέας, επιπεάζοντας έτσι όλο το world web και το e-commerce.

3.5. CPTN και Novell

Το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ και το ομοσπονδιακό γραφείο για τα καρτέλ της Γερμανίας έδωσαν την έγκρισή τους για την αγορά των

πατεντών της Novell από την CPTN, μια εταιρεία που ίδρυσαν για το σκοπό αυτό οι εταιρείες Microsoft, Apple, EMC και Oracle. Όμως ζήτησαν από την CPTN την εφαρμογή ειδικών αλλαγών στην μεταξύ τους συμφωνία ώστε να προστατευθεί το Ελεύθερο Λογισμικό.

Οι αλλαγές όμως που ζητούνται ουσιαστικά ξηλώνουν την δυνατότητα χρήσης αυτών των πατεντών εναντίων του ΕΛ/ΛΑΚ. Οι όροι ειδικά όπως αναφέρονται από την ανακοίνωση του doj είναι εντυπωσιακοί αν και θα ταλαιπωρήσουν λίγο τους δικηγόρους της CPTN και της Novell αν θέλουν πραγματικά να προχωρήσουν στην επικύρωση της εν λόγω συμφωνίας. Οι αλλαγές που ζητούνται λοιπόν προκειμένου να εξασφαλιστεί ο ανταγωνισμός είναι οι εξής:

- Η Microsoft θα πουλήσει πίσω στην Attachmate όλες τις πατέντες που θα αγόραζε αλλά θα πάρει άδεια για να τις χρησιμοποιήσει μαζί με τις άδειες που θα πάνε στα άλλα τέσσερα μέλη.

- Η EMC (εταιρεία παραγωγής του VMware) δεν θα πάρει καμία από τις 33 πατέντες της Novell που σχετίζονται με τεχνολογίες virtualization.

- Όλες οι πατέντες της Novell θα μπουν κάτω από την GPLv2 (το GPLv2 έχει να κάνει με άδεια λογισμικού κι όχι με πατέντες!!!). Επίσης όλες οι εν λόγω πατέντες θα είναι κάτω από την ομπρέλα του Open Invention Network.

- Η CPTN δεν έχει δικαίωμα να ορίσει ποιες από τις άδειες αυτές θα καλύπτονται από το OIN.

- Η CPTN ούτε οι εντολείς της δεν έχουν δικαίωμα να κάνουν οποιαδήποτε δήλωση που θα επηρεάσει το ποιες πατέντες θα είναι κάτω από την κάλυψη της OIN.

Αυτά από την μεριά του δικαστηρίου των ΗΠΑ. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει συνεργασία πολλών μερών στο ζήτημα προκειμένου να προχωρήσει η συμφωνία. Η Novell έτσι κι αλλιώς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία θα πρέπει να υποβάλλει στο SEC (κάτι αντίστοιχο με την δική μας Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στις ΗΠΑ) περισσότερες λεπτομέρειες για την συναλλαγή, από την άλλη φαίνεται πως οι κανονιστικές αρχές του εξωτερικού έχουν μια "εικόνα" για το τι είναι ΕΛ/ΛΑΚ και το Linux.

Αν τελικά καταλήξει η συμφωνία μεταξύ CPTN και Novell, τουλάχιστον οι πατέντες που θα αγοράσουν οι εταιρείες αυτές δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ενάντια σε κάποιο project ή εταιρεία που ασχολείται με το ελεύθερο λογισμικό, από την άλλη μεριά όμως η ανάγκη επέμβασης των κανονιστικών αρχών και μηχανισμών στην Ευρώπη αλλά κυρίως στις ΗΠΑ δείχνει ότι υπάρχει ανάγκη, άμεση κιόλας, για αλλαγή του συστήματος απόδοσης και χρήσης πατεντών.

3.6.Γιατί υπάρχει αγώνας κατά των πατεντών;

Σε προηγούμενη ενότητα έγινε λόγος και για το διαδίκτυο. Το διαδίκτυο όπως το ξέρουμε σήμερα, είναι ένας χώρος όπου η λογοκρισία και οι περιορισμοί είναι ελάχιστοι. Ίσως αυτός να είναι ο λόγος που το διαδίκτυο έχει το μέγεθος που έχει σήμερα. Χωρίς την ελευθερία του λόγου που το χαρακτηρίζει, το διαδίκτυο θα ήταν απλά μια βιβλιοθήκη πληροφοριών.

Αυτή η ελευθερία λόγου από τα usenet μέχρι τις mail-list και τα forum, ενέπνευσε το σχηματισμό ομάδων ανθρώπων, οι οποίες έχουν κοινά πιστεύω. Με αυτόν τον τρόπο η άποψη τους ενδυναμώνεται και μπορεί να ακουστεί σε επίπεδο εταιρειών, βιομηχανιών και πολλές φορές και κυβερνήσεων. Πολλοί φορείς, βλέποντας αυτό το θαύμα της τεχνολογίας σαν απειλή, προσπάθησαν να το περιορίσουν, πάντα χωρίς αποτέλεσμα.

Το ζήτημα των software patents αφορά όλον τον κόσμο και προκαλεί σε πάρα πολλούς δυσαρέσκεια ο τρόπος με τον οποίο προσπαθούν κάποιοι να νομιμοποιήσουν τις πατέντες και στην Ευρώπη.

Σε αντάλλαγμα για την δημοσίευση της εφεύρεσης, ο νόμος περί πατεντών δίνει στον εφευρέτη μονοπώλιο περιορισμένου χρόνου για την εφεύρεση αυτή. Σε αυτό το διάστημα ο εφευρέτης έχει τα αποκλειστικά δικαιώματα για την εφεύρεση (20 χρόνια). Μετά από αυτήν την περίοδο η εφεύρεση ανήκει στην κοινωνία.

Το μονοπώλιο περιορισμένου χρόνου είναι ένα πάρα πολύ ισχυρό δικαίωμα στα χέρια αυτού που κατέχει μια πατέντα. Ο κάτοχος της πατέντας μπορεί να εμποδίσει τους άλλους να χρησιμοποιήσουν τη γνώση που είναι προστατευμένη από την πατέντα. Αν είναι απαραίτητο, ο κάτοχος της πατέντας μπορεί να ζητήσει ακόμα και την βοήθεια του δικαστηρίου. Μπορεί επίσης να πουλήσει την πατέντα ή να δώσει κάποιες άδειες και είναι ελεύθερος να διαπραγματευθεί την τιμή για οτιδήποτε από αυτά.

Αυτό το είδος προστασίας προκαλεί διάφορα προβλήματα. Το μεγαλύτερο απ' αυτά είναι ότι μπορεί κανείς να παραβεί μια πατέντα χωρίς να ξέρει καν ότι υπάρχει. Αυτός που καταχωρεί πρώτος μια ιδέα, είναι κι αυτός που την κατέχει κι όχι μόνο μπορεί να χρησιμοποιήσει την πατέντα ενάντια σε όσους προσπαθήσουν να την κλέψουν, αλλά και ενάντια σε όποιον του έρθει η ίδια ιδέα αργότερα. Δεν έχει σημασία αν μπορεί κάποιος να αποδείξει ότι είχε κάποια ιδέα ανεξάρτητα κ ότι δεν ήξερε καν ότι υπήρχε πατέντα. Είναι ένοχος για την παράβαση και στη χειρότερη

περίπτωση μπορεί να πάει φυλακή.

Εξαρτάται από την εφεύρεση εάν αυτή η συμφωνία είναι δίκαιη, λογική και ευεργετική για το κοινό. Αν η εφεύρεση είναι πραγματικά ευφυής, τότε αυτό είναι αποδεκτό. Σ' αυτήν την περίπτωση, είναι πολύ αμφίβολο να βρει κάποιος την ίδια ιδέα ανέξαρτητα μέσα στα 20 χρόνια που ισχύει η πατέντα. Παρ' όλα αυτά, σήμερα έχουμε εκατομμύρια πατέντες και ελάχιστες απ' αυτές είναι πράγματι μεγάλες ανακαλύψεις.

Σε ορισμένους χώρους το σύστημα με τις πατέντες λειτουργεί καλύτερα σε σχέση μ' άλλους. Υπάρχουν παράπονα για το σύστημα σ' όλους τους τομείς. Ο κόσμος διαμαρτύρεται κατά των πατεντών πάνω στα ανθρώπινα γονίδια για ηθικούς λόγους και γιατί αυτού του είδους η γνώση θα έπρεπε να ανήκει σ' όλους. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σ' όλους τους τομείς της τεχνολογίας βλέπουν ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν διαστρεβλώσει το σύστημα με τις πατέντες και τις χρησιμοποιούν σαν στρατηγικά όπλα.

Παρόλα αυτά οι αρνητικές πλευρές του συστήματος είναι μερικές φορές υποφερτές σε τομείς όπου υπάρχει ένα χειροπιαστό όφελος. Οι περισσότεροι οικονομολόγοι έχουν πολλές αμφιβολίες σχετικά με τις πατέντες, ενώ οι δικηγόροι τις υπερασπίζονται. Αν υπάρχει ένας τομέας στον οποίο οι οικονομολόγοι πιστεύουν ότι το σύστημα αυτό μπορεί να έχει όφελος για την οικονομία και την κοινωνία, είναι στον τομέα της φαρμακοβιομηχανίας. Σε αυτόν τον τομέα, η έρευνα κοστίζει πάρα πολύ και κανένας δεν θα πλήρωνε εκατοντάδες εκατομμύρια στη δημιουργία ενός προϊόντος χωρίς κάποια μακροχρόνια προστασία. Σε άλλους τομείς, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι το σύστημα προκαλεί περισσότερες ζημιές παρά όφελος. Όσο για το χώρο του λογισμικού, δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια τρέλα.

3.6.1. Οι πατέντες είναι όπλα

Όταν πουλιέται ένα όπλο, ο πωλητής κι ο αγοραστής λένε πάντα ότι είναι μόνο για προστασία. Στην πραγματικότητα, πολλά όπλα χρησιμοποιούνται για ληστείες, για απαγωγές, για φόνους ή για να ξεκινήσει κάποιος πόλεμος. Το ίδιο γίνεται και με τις πατέντες.

Κάθε πατέντα είναι ένα μέσον για να εμποδίσει τους άλλους να χρησιμοποιήσουν κάποια γνώση για 20 χρόνια. Γι αυτό οι πατέντες έχουν λιγότερο να κάνουν με τη πραγματική ανανέωση και την πρόοδο και περισσότερο με το να μπλοκάρουν κάποια τμήματα της αγοράς. Για παράδειγμα, υπάρχουν πάρα πολλές πατέντες πάνω στην διαδικτυακή

τηλεφωνία μέσω Ιντερνετ, που είναι αδύνατο να γράψεις ένα πρόγραμμα για διαδικτυακή τηλεφωνία, χωρίς να παραβείς έναν αριθμό από σχετικές πατέντες.

Ο κάτοχος μια πατέντας μπορεί να είναι χωρίς οίκτο και εγωιστής και πρακτικά δεν έχει καμία νομική υποχρέωση απέναντι στην κοινωνία. Αν κάποιος κατέχει μια πατέντα μπορεί να επιμείνει στο δικαίωμά του για αποκλειστικότητα. Δεν υπάρχει κάποιος νόμος που να τον υποχρεώνει να είναι λογικός. Είναι όπως όταν έχεις ένα σπίτι: Είναι δικιά σου επιλογή αν θα βάλεις κάποιον μέσα. Δεν είσαι υποχρεωμένος να βάλεις κανέναν σπίτι σου αν δεν θέλεις. Δεν χρειάζεται να δώσεις λόγο σε κανέναν αν βάζεις κάποιους μέσα κι άλλους όχι. Αν κάποιος είναι έτοιμος να πληρώσει για να μπει στο σπίτι σου, τότε μπορείς να ζητήσεις 10 εκατομμύρια ευρώ. Είναι μάλλον απίθανο ότι κάποιος θα πλήρωνε αυτό το ποσό, αλλά εσύ μπορείς να το ζητήσεις. Δεν υπάρχει κάποιο νομικό όριο, γιατί μπορείς πάντα να επικαλεστείς το δικαίωμα να μην βάλεις κανέναν μέσα. Με τις πατέντες είναι έτσι ακριβώς.

Στην ουσία, αν έχεις ένα κομμάτι γης, έχεις περισσότερες υποχρεώσεις απέναντι στην κοινωνία, απ' ό,τι ο κάτοχος μιας πατέντας. Δεν μπορείς καν να αγοράσεις ένα κτήμα που θα εμπόδιζε μια ζωτική αρτηρία κυκλοφορίας σε μία μεγάλη πόλη. Με τις πατέντες αυτό συμβαίνει συνεχώς και μετά χρειάζονται χρόνια και μεγάλα ποσά χρημάτων για να ανακαλεστεί αυτή η πατέντα, όταν αυτό είναι δυνατό. Υπάρχουν ήδη πάρα πολλές και τρομακτικές πατέντες που έχουν αναγνωριστεί ακόμα και από τα ανώτερα δικαστήρια όπως η διάσημη πατέντα για τις εικόνες GIF. Ακόμα κι αν αντιμετωπίζει κανείς μια πατέντα που πιστεύει ότι μπορεί να ακυρωθεί, θα έχει το χρόνο και το χρήμα για ένα τόσο μεγάλο "ταξίδι"; Στο μεταξύ μπορεί το προϊόν να έχει βγει, ήδη από την αγορά και οι πελάτες αν ανησυχούν για την βιωσιμότητα της επιχείρησης. Τα έσοδα θα διακοπούν κι ακόμα κι αν κερδιθεί η δίκη, μπορεί να χάσει η επιχείρηση.

Μια πατέντα μπορεί να βγάλει εκτός αγοράς μια ολόκληρη εταιρία από τη μία μέρα στην άλλη. Μπορεί να συμβεί ακόμα και στην πιο έντιμη εταιρία που δεν έκλεψε ποτέ από κανέναν. Η αδικία είναι ότι η πατέντα είναι ένα απόλυτο δικαίωμα εναντίον όλων των άλλων για 20 χρόνια.

Μόνο και μόνο επειδή κάποιος ήταν ο πρώτος που καταχώρησε μια ιδέα σε ένα γραφείο πατεντών, κανείς άλλος δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν την ιδέα χωρίς την άδειά του. Ο κάτοχος της πατέντας μπορεί να δώσει την άδεια σε κάποιους, αλλά όχι και σε άλλους κι αυτό μπορεί να το κάνει για οποιονδήποτε λόγο αλλά και χωρίς κανέναν λόγο. Αν του πεις ότι θες απεγνωσμένα την άδεια, γιατί αλλιώς το προϊόν σου δεν θα

μπορέσει να λειτουργήσει άλλο, αυτό δεν έχει καμία νομική υπόσταση. Ο κάτοχος της πατέντας μπορεί και πάλι να ζητήσει οποιοδήποτε ποσό κι αν δεν πληρώσεις, μπορεί και πάλι να επιμείνει στο απόλυτο δικαίωμά του για αποκλειστικότητα. Οπότε η επιλογή σου είναι να πληρώσεις αλλιώς θα αποσύρει το προϊόν σου από την αγορά.

Δεν έχει σημασία αν μπορείς να αποδείξεις ότι είχες την ιδέα εντελώς ανεξάρτητα. Ακόμα χειρότερα, αυτή η ιδέα μπορεί να είναι και κάτι τόσο απλό όσο μια μπάρα προόδου ή ένα καροτσάκι για ψώνια.

3.6.2. Έρευνα αδύνατη

Μερικοί υποτιμούν τις πατέντες παρομοιάζοντάς τες με ναρκοπέδιο. Το να ανιχνεύσεις μια νάρκη είναι επικίνδυνο, αλλά είναι εφικτό. Το να βρεις έγκυρα πιθανές διαμάχες στις πατέντες λογισμικού είναι απλώς αδύνατον.

Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών έχει ήδη επικυρώσει περίπου 30.000 πατέντες. Αυτό το νούμερο είναι το αποτέλεσμα ερευνών σε όλα τα κείμενα που έκαναν κάποιοι από αυτούς που είναι αντίθετοι με τις πατέντες. Αν και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια προτεινόμενη οδηγία το Φεβρουάριο του 2002, παραδέχτηκε την ύπαρξη 20.000 πατεντών λογισμικού.

Αν γράψεις ένα πρόγραμμα και θέλεις να είσαι σίγουρος ότι δεν θα έχεις πρόβλημα με όλες αυτές τις πατέντες, θα πρέπει να διαβάσεις κάθε μία από αυτές. Ο νόμος λέει ότι όλοι έχουν την υποχρέωση να ξέρουν τι περιέχει το αρχείο πατεντών. Αν ισχυριστείς ότι δεν ήξερες ότι παραβίασες μία από αυτές τις πατέντες, το μόνο που θα σου απαντήσουν είναι ότι η άγνοια δεν είναι δικαιολογία.

Δεν είναι δυνατόν να συγκεντρωθούμε σε ένα μικρότερο αριθμό πατεντών. Το εξωφρενικό νούμερο πατεντών λογισμικού δεν θα ήταν επιβλαβές αν μπορούσαμε να περιορίσουμε το εύρος της έρευνάς μας. Αν γράψεις ένα συγκεκριμένο είδος προγράμματος, αθρα ήταν καλύτερα να μπορείς να ερευνήσεις μόνο μια επιλογή από περίπου 100 πατέντες που είναι σχετικές με το χώρο σου. Δυστυχώς αυτό δεν γίνεται.

Δεν υπάρχει μια ορολογία που να σου επιτρέπει να ψάχνεις πατέντες με λέξεις κλειδιά. Φυσικά μπορείς να ψάξεις για κάποιες λέξεις, αλλά δεν θα βρεις όλες τις πατέντες που μπορούν να σου δημιουργήσουν πρόβλημα. Η βάση δεδομένων σου μπορεί να παραβιάζει μία πατέντα που περιέχει λέξεις που αναφέρονται σε γλώσσες προγραμματισμού. Το λογισμικό

σου για ηλεκτρονικό εμπόριο μπορεί να παραβαίνει πατέντες που έχουν να κάνουν με τηλεπικοινωνίες, κλπ. Αν ήθελες λοιπόν να είσαι σίγουρος ότι δεν θα έχεις πρόβλημα, θα έπρεπε να τις διαβάσεις όλες. Η κάθε πατέντα αποτελείται από πολλές σελίδες γραμμένες σε μία δυσνόητη γλώσσα που οι προγραμματιστές δεν χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους εργασία.

Σε μερικούς άλλους χώρους εκτός του λογισμικού η ονοματολογία βοηθάει πολύ στο να ψάξεις για πατέντες. Για παράδειγμα αν βρεις ότι μία χημική ουσία θεραπεύει μια συγκεκριμένη ασθένεια, τότε μπορείς να κάνεις μια έρευνα με τα μοναδικά λατινικά ονόματα για την ουσία και την ασθένεια. Αυτά τα ονόματα είναι κοινά παγκοσμίως. Στον τομέα του λογισμικού δυστυχώς αυτό δεν είναι δυνατόν.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις παραδίνονται και μόνο στην όψη των δεκάδων χιλιάδων πατεντών λογισμικού. Ξέροντας ότι δεν θα μπορέσουν ποτέ να τις ερευνήσουν όλες, τα παρατάνε. Συνεπώς, οι πατέντες είναι ένα ανεξέλεγκτο ρίσκο γι' αυτές. Ούτε οι μεγάλες εταιρίες δεν ελέγχουν όλες τις πατέντες. Ίσως κάνουν κάποια συγκεκριμένη έρευνα για να δουν τι κάνουν οι ανταγωνιστές τους. Πάντως, ακόμη κι η μεγαλύτερη εταιρία δεν μπορεί να είναι σίγουρη ότι κανένα από τα προϊόντα της δεν παραβαίνει μία από τις αμέτρητες πατέντες. Θα ήταν πολυέξοδο και ανώφελο να προσπαθήσουν. Ακόμη κι αν κοιτάξεις όλες τις πατέντες που έχουν δημοσιευτεί, θα υπάρχουν πάντα καινούριες που περιμένουν έγκριση και δεν έχουν ακόμα δημοσιευτεί (η δημοσίευση γίνεται μετά από 18 μήνες).

Σαν μεγάλη επιχείρηση βασίζεται απλώς στο νομικό της τμήμα. Αν υπάρξουν κάποια προβλήματα, αυτοί θα πρέπει να τα λύσουν. Αν κάποια εταιρία που έχει δικά της προϊόντα που παραβιάζουν πατέντες κάποιας άλλης εταιρίας δεχθεί επίθεση από την άλλη εταιρία, τότε η μεγάλη εταιρία κοιτάει πως μπορεί να χρησιμοποιήσει τις δικές της πατέντες εναντίον των προϊόντων της άλλης εταιρίας και τελικά θα καταλήξουν σε ένα συμβόλαιο cross-licensing. Αν η μεγάλη εταιρία δεχθεί επίθεση από κάποιον κερδοσκόπο που δεν έχει προϊόντα κι αν έχει δυνατή νομική βάση, τότε θα προτιμήσει να πληρώσει κάποιο ποσό που δεν βλάπτει την εταιρία και που ικανοποιεί τον κερδοσκόπο.

3.6.3. Η σκέψη είναι ελεύθερη

Μαζί με όλους τους άλλους λόγους, η φύση του λογισμικού δεν του

επιτρέπει να είναι πατενταρισμένο. Η λογική των προγραμμάτων για υπολογιστή είναι ένας συνδυασμός μαθηματικής και λεκτικής έκφρασης κι αξίζει την ελευθερία του λόγου. Υπάρχουν λόγοι που δεν έχουμε πατέντες σε κάθε τομέα πνευματικών κατακτήσεων. Οι πατέντες δίνονται για κινητήρες και φάρμακα, αλλά όχι στη λογοτεχνία, στη μουσική ή στη ζωγραφική. Θεωρητικά τα γραφεία ευρεσιτεχνίας δεν θα έπρεπε να δίνουν πατέντες για μαθηματικούς τύπους και δεν πρόκειται να πάρετε πατέντα για ένα νέο χημικό στοιχείο που θα ανακαλύψετε, αλλά ούτε κι αν ανακαλύψετε έναν νέο πλανήτη πέρα από τον Πλούτωνα. Είναι εντάξει να δίνεις ένα περιορισμένου χρόνου μονοπώλιο σε μερικά πράγματα, αλλά δεν τίθεται θέμα για κάποια άλλα.

Οι πατέντες στο λογισμικό περιορίζουν την ελευθερία έκφρασης κι αυτή η ελευθερία είναι πολύ σημαντική για να θυσιαστεί στη "μαφία πατέντας" και στα μεγάλα εμπορικά λόμπι. Υπάρχουν κάποιοι που υποστηρίζουν ότι το λογισμικό είναι μηχανικοποιημένο. Στην πραγματικότητα το λογισμικό γράφεται. Το πρόγραμμα ενός υπολογιστή αποτελείται από λέξεις, αριθμούς και μαθηματικά σύμβολα. Στο γράψιμο ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, κανείς δεν θα έπρεπε να περιορίζεται από πατέντες που κάνουν παράνομη την ανάπτυξη των σκέψεών του με οποιοδήποτε τρόπο.

3.7. Η πολιτική

3.7.1. Ο τρέχων νόμος

Η πρώτη φορά που η Ευρώπη που αποφάσισε να μην επιτρέψει τις πατέντες λογισμικού ήταν το 1974 όταν έγινε η European Patent Convention, Ευρωπαϊκή Συμφωνία Πατεντών. Η European Patent Convention του 1974 δεν είναι μια συμφωνία που σχετίζεται με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι μια ξεχωριστή διακρατική συνθήκη που αρχικά συντάχθηκε το 1974 κι άλλες χώρες έγιναν μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πατεντών με τον καιρό. Το ΕΓΠ ιδρύθηκε κάτω από την EPC και τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πατεντών ενσωμάτωσαν τις αρχές της EPC στους εθνικούς τους νόμους για πατέντες.

Το άρθρο 52 της EPC ορίζει καθαρά το τι μπορεί να πατενταριστεί και τι όχι. Λέει στην δεύτερη παράγραφο του ότι οι μαθηματικές μέθοδοι και τα προγράμματα για υπολογιστές δεν είναι εφευρέσεις που μπορούν να πατενταριστούν. Στην παράγραφο 3, δηλώνει ότι αυτή η εξαίρεση από την

πατεντοποίηση "σχετίζεται με το θέμα ή την ενέργεια ως έχει".

Το όλο πρόβλημα των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη ξεκίνησε από τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα των πατεντών όλο και περισσότερο ερμηνεύει τις δύο μικρές λέξεις "ως έχει". Η κοινή λογική δεν θα έδινε τόση σημασία σ αυτές. Προφανώς υπάρχουν με ή χωρίς αυτήν την παράγραφο, διάφορες τεχνικές εφευρέσεις όπου οι μαθηματικές μέθοδοι ή οι αλγόριθμοι μπορούν να έχουν δευτερεύοντα ρόλο. Το αχόρταγο σύστημα των πατεντών, παρ' όλα αυτά κόλλησε σ αυτές τις δύο λέξεις όπως σ ένα καλαμάκι. Είπαν: "Αυτό σημαίνει ότι το μόνο που έχουμε να κάνουμε, είναι να βρούμε ένα τεχνικό άλλοθι και μετά μπορούμε να πατεντοποιήσουμε το λογισμικό λέγοντας ότι δεν πατεντοποιούμε το λογισμικό ως έχει. Το πατεντοποιούμε προβάλλοντάς το σαν ένα ολοκληρωμένο μέρος μιας τεχνικής εφεύρεσης.

3.7.2. Ιδέα για την οδηγία της ΕΕ

Η νομοθετική διαδικασία για μια οδηγία της ΕΕ για τις πατέντες λογισμικού συνεχίζεται εδώ και πολλά χρόνια. Είναι τώρα στο κρίσιμο σημείο όπου μια τελική απόφαση θα μπορεί να παρθεί ή να μην παρθεί μέσα σε μερικού μήνες.

Η εξήγηση της ΕΡC από το ΕΓΠ είχε σαν αποτέλεσμα μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις εθνικές νομοθεσίες. Αυτοί που προσπάθησαν να επιβάλλουν πατέντες λογισμικού που δόθηκαν από το ΕΓΠ δεν μπόρεσαν να το κάνουν σε μια εξαρτώμενη βάση. Σε μερικές χώρες, οι δικαστές έτειναν να μην αναγνωρίζουν αυτές τις πατέντες και σ' άλλες, έτειναν να το κάνουν. Υπάρχουν ακόμα διαφορές και για το πως δικαστήρια της ίδιας χώρας ή διαφορετικοί δικαστές στο ίδιο δικαστήριο, αποφάσισαν για προσπάθειες επιβολής πατεντών.

Η Επιτροπή της ΕΕ αποφάσισε ότι ήταν ώρα να υπάρξει ένας εναρμονισμός σ όλη την ΕΕ σε σχέση με τις πατέντες λογισμικού, αλλά η πρωτοβουλία της είναι για κάτι παραπάνω από αυτό. Είναι σίγουρα σωστό το να λέμε ότι μια ενιαία αγορά όπως αυτή της ΕΕ θα έπρεπε να έχει ύψιστο επίπεδο συνοχής σ ότι αφορά το εμπόριο. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν βασικές διαφορές μεταξύ της επιβολής της ίδιας πατέντας, για παράδειγμα, μεταξύ της Αγγλίας και της Ιταλίας. Παρόλα αυτά ο Επίτροπος της εσωτερικής αγοράς που πήρε την πρωτοβουλία, έθεσε κι άλλους στόχους απ' αυτόν. Ήθελε να διευρύνει αποτελεσματικά το χώρο της πατεντοποίησης.

Μια οδηγία της ΕΕ για τις πατέντες λογισμικού, μπορεί να έχει μόνο ένα έμμεσο αποτέλεσμα στο ΕΓΠ. Το ΕΓΠ δεν είναι ένα ίδρυμα της ΕΕ και γι' αυτό δεν είναι επισήμως δεμένο με καμία νομοθεσία της ΕΕ. Διοικείται από την ΕΡC του 1974, που είναι ξεχωριστή διακρατική συνθήκη στην οποία μέλη και κράτη δεν ανήκουν στην ΕΕ, όπως η Ελβετία. Παρόλα αυτά, υπάρχει σύγκλιση/ταύτιση ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΕ και σε αυτές της ΕΡC. Πρακτικά, η ταύτιση μεταξύ των μελών αυτών των δύο είναι πάνω από το 90% των ευκαιριών της αγοράς. Γι' αυτό, αν το ΕΓΠ κατοχύρωνε πατέντες που δεν αναγνωρίζονται από κράτη μέλη της ΕΕ, θα κατέληγε να έχει πολλούς δυσαρεστημένους πελάτες που οι πατέντες τους δεν θα είχαν μεγάλη ουσιαστική αξία.

3.7.3. Η διαδικασία της κοινής απόφασης στην ΕΕ

Η ΕΕ έχει τρεις διαφορετικές διαδικασίες για να κάνει νόμους. Αυτός που σχετίζεται με την οδηγία για τις πατέντες λογισμικού, είναι αυτός της κοινής απόφασης, με τον οποίο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να συμφωνήσουν.

Υπάρχουν τρία όργανα που έχουν κάποιο ρόλο στην διαδικασία κοινής απόφασης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεν είναι ανάγκη να ξέρετε όλες τις λεπτομέρειες, αλλά είναι σημαντικό να καταλάβετε τι είναι το κάθε όργανο και ποιες είναι οι λειτουργίες του.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι με απλά λόγια, αυτή που ξεκινάει και χειρίζεται ένα σχέδιο. Μια νομοθετική πρόταση πρώτα σχεδιάζεται και προωθείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε αντίθεση με το πως λειτουργεί στις περισσότερες χώρες, δεν είναι το κοινοβούλιο που κάνει το πρώτο βήμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει τη βάση της στις Βρυξέλλες και διοικείται από δημόσιους λειτουργούς που είναι υπάλληλοι της ΕΕ. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι Επίτροποι διαλέγονται από το Ευρωπαϊκό συμβούλιο και χρειάζονται ψήφο αποδοχής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει περιορισμένα δικαιώματα σε σχέση με τις εθνικές βουλές, αλλά κάτω από την διαδικασία κοινής απόφασης, έχει μεγαλύτερη δύναμη σε σχέση με τις άλλες διαδικασίες. Τα μέλη του εκλέγονται απευθείας από τους πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ. Οι πιο πρόσφατες ευρωεκλογές ήταν τον Ιούνιο του 2009. Ο αριθμός ευρωβουλευτών για κάθε χώρα είναι σχετικός με το μέγεθος της, αλλά όχι ανάλογος. Για παράδειγμα, η Γερμανία ως η μεγαλύτερη χώρα εκλέγει 99 ευρωβουλευτές, αλλά το Λουξεμβούργο εκλέγει 6. Έτσι έχουμε 1

ευρωβουλευτή για κάθε 80.000 Γερμανούς, ενάντια σε 6 ευρωβουλευτές για περίπου τους μισούς Λουξεμβούργιους.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι η εκπροσώπηση των κρατών μελών. Αν το συγκρίνουμε με μια εταιρία, είναι σαν συμβούλιο μεταξύ μετόχων όπου όλοι οι ιδιοκτήτες μιας εταιρίας μαζεύονται και παίρνουν αποφάσεις. Τα κράτη μέλη εκπροσωπούνται από τις εθνικές τους κυβερνήσεις. Σε σύγκριση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει περισσότερη δύναμη. Αυτό δημιουργεί κάποια προβλήματα και στην διαδικασία για την οδηγία πάνω στις πατέντες λογισμικού, αλλά αλλιώς τα κράτη μέλη θα έπρεπε να έχαναν περισσότερη από την κυριαρχία τους. Αν η ΕΕ γινόταν μια καθαρά κοινοβουλευτική δημοκρατία, τότε θα είχαμε τις "Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης" ενώ η τωρινή ΕΕ είναι κάτι μεταξύ μιας ζώνης ελεύθερου εμπορίου κι ενός ενιαίου κράτους.

Εκτός κι αν υπάρξει μια πολύ ευρεία αποδοχή πάνω σε μια νομοθετική πρόταση, η διαδικασία της κοινής απόφασης απαιτεί μερικά πηγαινέλα μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Μπορούν να υπάρξουν μέχρι και τρεις συνεδριάσεις στο κάθε όργανο. Αν οι πρώτες συνεδριάσεις δεν καταλήξουν σε συμφωνία, τότε γίνεται και δεύτερη συνεδρίαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εάν η δεύτερη συνεδρίαση οδηγήσει σε μια διαφορετική θέση από εκείνη που αποφάσισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην πρώτη του συνεδρίαση, τότε γίνεται και δεύτερη συνεδρίαση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Εάν ακόμα δεν υπάρχει συμφωνία, τότε υπάρχει μια διαδικασία συμβιβασμού. Εάν ο συμβιβασμός δώσει αποτέλεσμα, τότε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάνουν και τα δύο μια τρίτη συνεδρίαση για να επικυρώσουν το αποτέλεσμα του συμβιβασμού.

Εκ πρώτης όψεως, φαίνεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι ίσα σ' αυτό, αλλά αυτό δεν είναι ακριβώς η αλήθεια. Το μειονέκτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η δεύτερη του συνεδρίαση. Σε μια δεύτερη συνεδρίαση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν μπορεί να κάνει νέες προτάσεις. Μπορεί μόνο να ξαναεπικυρώσει αυτά της πρώτης συνεδρίασης. Και για να ξαναεπικυρώσει μια πρόταση ή για να απορρίψει όλη την νομοθετική πρόταση, είναι απαραίτητη μια απόλυτη πλειοψηφία όλων των μελών σε κάθε περίπτωση. Με άλλα λόγια, κάθε απουσία κι αποχή υποστηρίζει τεχνικά την νομοθετική πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Γι αυτό χρειάζεται μια πολύ μεγάλη πλειοψηφία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να καταφέρει κάτι σε μια δεύτερη συνεδρίαση.

3.7.4. Νομοθετικές προτάσεις

Στο συνηθισμένο πηγαινέλα μεταξύ των οργάνων της ΕΕ, υπήρξαν ήδη τρία διαφορετικά προσχέδια για την οδηγία πάνω στις πατέντες λογισμικού. Το πρώτο και το τρίτο θα επέτρεπαν τις πατέντες λογισμικού, ενώ το τρίτο όχι.

Στις 20 Φεβρουαρίου του 2002, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την αρχική της πρόταση, η οποία νομιμοποιούσε τις πατέντες λογισμικού στην ΕΕ. Εκ πρώτης όψεως αυτή η πρόταση για μια οδηγία πάνω στην πατεντοποίηση εφευρέσεων που χρησιμοποιούνται στους υπολογιστές έμοιαζε να επιτρέπει τις πατέντες μόνο πάνω σε τεχνικές εφευρέσεις που ελέγχονται από λογισμικό, αλλά όχι πάνω σε βασικές ιδέες. Παρ' όλα αυτά, δεν έβαζε ένα καθαρό όριο μεταξύ τεχνικής εφεύρεσης για την κοινή λογική και της προγραμματιστικής λογικής. Δεν το έκανε αυτό επίτηδες, γιατί όλη η προσπάθεια ήταν να επιτραπουν οι πατέντες λογισμικού χωρίς όμως να παραδεχτούν κάτι τέτοιο.

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2003 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πέρασε κάποιες προτάσεις σχετικά με τις πατέντες λογισμικού, που γύρισε την αρχική πρόταση της Ευρωπαϊκής επιτροπής κατά 180 μοίρες. Η βασική διαφορά είναι ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε να ορίσει πολύ καθαρά τι είναι τεχνική εφεύρεση για το νόμο περί πατεντών και τι όχι. Για παράδειγμα η επεξεργασία δεδομένων ήταν καθαρά έξω από τον ορισμό τεχνική ενώ ο έλεγχος φυσικών δυνάμεων ήταν υποχρεωτικός για την πατεντοποίηση.

Αυτή η πρόταση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν σημαίνει ότι κανένα λογισμικό δεν μπορεί να πατενταριστεί. Απλώς περιορίζει το φάσμα πατεντοποίησης σε εκείνες τις ιδέες λογισμικού που έχουν ένα σημαντικό αντίκτυπο στον πραγματικό κόσμο. Έτσι το ΕΓΠ δεν θα μπορούσε πια να πει ότι μια μπάρα προόδου έχει ένα τεχνικό αποτέλεσμα επειδή κάνει πιο αποδοτική τη χρήση μιας οθόνης υπολογιστή. Ένα τεχνικό καρτσάκι δεν μπορεί να θεωρηθεί τεχνικό μόνο και μόνο επειδή υπάρχει κάποια επικοινωνία μεταξύ μερικών υπολογιστών. Παρ' όλα αυτά, ένα χειριζόμενο από υπολογιστή φρένο αυτοκινήτου θα μπορούσε να πατεντοποιηθεί, εάν είναι καλύτερο φρένο αυτοκινήτου, επειδή το να σταματήσει ένα αυτοκίνητο ενέχει και τον έλεγχο φυσικών δυνάμεων. Και το λογισμικό σε ένα φρένο αυτοκινήτου θα προστατευόταν πάντα από το νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε προτείνει έναν πολύ καλό συμβιβασμό. Οι δημιουργοί κι οι χρήστες κανονικού λογισμικού για υπολογιστές θα ήταν ασφαλείς από παραβιάσεις πατεντών. Ένας

προγραμματιστής που γράφει ένα πρόγραμμα θα ήξερε πως ότι γράφει ο ίδιος του ανήκει. Και οι πραγματικά τεχνικές εφευρέσεις θα μπορούσαν ακόμα να πατενταριστούν εφόσον θα είχαν να κάνουν με τον έλεγχο φυσικών δυνάμεων.

Στις 18 Μαΐου του 2004, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανακοίνωσε μια πολιτική συμφωνία πάνω σε μια άλλη έκδοση της οδηγίας που μοιάζει πολύ με αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δεν αντικατοπτρίζει την βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Πράγματι, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πήγε ακόμα πιο μακριά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σ' ότι αφορά τις επονομαζόμενες απαιτήσεις προγραμμάτων. Η ομάδα που είναι υπεύθυνη για τις πατέντες στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από ανθρώπους που είναι μέρος του συστήματος των πατεντών γι' αυτό και δεν προκαλεί μεγάλη εντύπωση ότι πιέζουν για την διεύρυνση των πατεντών κι όχι για τον περιορισμό τους. Η πολιτική πρόταση της 18ης Μαΐου δεν είναι ακόμη μια επίσημη αποδοχή της πρότασης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Δεν υπήρξε επίσημη ψηφοφορία την 18η Μαΐου. Επίσης ακόμη κι αν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθετήσει αυτήν την πρόταση, δεν θα έχει ισχύ, αλλά θα γυρίσει πίσω στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Κεφάλαιο 4.Ο πόλεμος κατά των πατεντών

Ας δούμε όμως τι υποστηρίζουν όσοι αντιτίθενται στην πατεντοποίηση του λογισμικού.Οι πολέμιοι λοιπόν των πατεντών υποστηρίζουν πως οι πατέντες στο λογισμικό είναι τόσο λάθος,όσο θα ήταν λάθος να επεκτείνουμε το σύστημα αυτό και στη λογοτεχνία.Με πατέντες πάνω σε στοιχεία διήγησης,κανένα έργο δεν θα μπορούσε να δημοσιευτεί χωρίς πρώτα να ελέγξει αν κάποια γενική ιδέα μέσα στην διήγηση είναι πατενταρισμένη κατά την διάρκεια των τελευταίων 20 χρόνων.Ένα παράδειγμα:Με μια πρώτη ματιά,το Dirty dancing και ο Τιτανικός είναι δύο εντελώς διαφορετικά έργα.Παρ' όλα αυτά,αν υπήρχαν πατέντες πάνω στα στοιχεία διήγησης,τότε οι δημιουργοί του Dirty Dancing θα μπορούσαν να κάνουν μήνυση στους παραγωγούς του Τιτανικού.Και οι δύο ταινίες έχουν μία σκηνή όπου ένα φτωχό αγόρι παίρνει μια πλούσια κοπέλα από ένα πάρτυ της κοινωνικής τάξης και την πάει σένα της δικιάς του κι αυτή διασκεδάζει.Το Dirty Dancing βγήκε μόλις 9 χρόνια πριν τον Τιτανικό,έτσι αν υπήρχαν πατέντες θα ήταν ακόμα σε ισχύ.Κανείς δεν μπορεί να ξέρει αν ο James Cameron είχε εκείνη τη σκηνή του Dirty Dancing στο μυαλό του όταν έγραψε το σενάριο του Τιτανικού.Ίσως ο Cameron να μην είδε ποτέ το Dirty Dancing ,αλλά η πατέντα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εναντίον του.

Όλοι αυτοί οι νομικοί που επίμονα απαιτούν ακόμα περισσότερες πατέντες θα έπρεπε να σκεφτούν έστω και για μία φορά τι θα σήμαιναν οι πατέντες για το επάγγελμά τους.Ένας δικηγόρος που γράφει ένα συμβόλαιο για να λύσει ένα πρόβλημα κάνει μια δουλειά που μοιάζει πολύ μ αυτή ενός προγραμματιστή.Ο προγραμματιστής γράφει γραμμές κώδικα προγράμματος που κάνουν η μια αναφορά στην άλλη και περιέχουν κάποιους ορισμούς,το ίδιο συμβαίνει και σ ένα συμβόλαιο.Οι δικηγόροι είναι ελεύθεροι να γράψουν οτιδήποτε λύνει το πρόβλημά τους αρκεί να μην κλέψει κάτι.Οι προγραμματιστές έχουν το δικαίωμα στην ίδια ελευθερία.

Οι δημοσιογράφοι θα έπρεπε να κάνουν στον εαυτό τους την ίδια ερώτηση.Αν και οι περισσότεροι δημοσιογράφοι καταλαβαίνουν ότι οι πατέντες είναι προβληματικές,υπάρχουν ακόμα μερικοί που πιστεύουν ότι οι πατέντες λογισμικού ήταν αναγκαίες για να προστατεύσουν τα δικαιώματα των δημιουργών τους.Η δουλειά των δημοσιογράφων προστατεύεται από τα πνευματικά δικαιώματα και το ίδιο συμβαίνει και με τους προγραμματιστές.Η δουλειά των δημοσιογράφων δεν περιορίζεται από κάποιες πατέντες που λένε πως θα πρέπει να είναι δομημένο ένα άρθρο ή από πατέντες πάνω σε κάποιες φράσεις κι οι προγραμματιστές θα έπρεπε να έχουν την ίδια ελευθερία όπως οι δημοσιογράφοι.

Το μόνο που ζητάνε αυτοί που είναι αντίθετοι στις πατέντες λογισμικού είναι αυτό που οι δημοσιογράφοι και οι συγγραφείς θεωρούν δεδομένο: Δεν θέλουν να κλέψουν τίποτα, αλλά αν δημιουργήσουν κάτι εντελώς ανεξάρτητα, τότε δεν θέλουν κανέναν άλλο να έρθει και να τους κλέψει με μια πατέντα στα χέρια του.

Οι πολέμιοι των πατέντων πιστεύουν πως ο όρος "εφευρέσεις που χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές" δεν είναι τίποτε άλλο από ένα τερατώδες τέχνασμα. Εκπαίδευσαν τους ειδικευμένους στις πατέντες δικηγόρους να παρουσιάζουν καθαρές έννοιες λογισμικού και μαθηματικά, μ' έναν τρόπο που να συμβαδίζει με την παράξενη λογική του ΕΓΠ. Τώρα αυτοί και οι πολιτικοί τους φίλοι κι οι μεγάλες εταιρίες με τα δικά τους ενδιαφέροντα, θέλουν να κάνουν αυτή την αμφίβολη εξήγηση της EPC, οδηγία της ΕΕ.

Συμβουλεύουν λοιπόν να μην αφήσουμε να μας αποπροσανατολίσουν με την ιστορία των "εφευρέσεων που χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές". Σε αντίθεση με αυτό που θα μας πουν, δεν υπάρχει τίποτα το πραγματικά τεχνικό σ' αυτές. Το επίπεδο αυτού του τεχνικού άλλοθι είναι πραγματικά χαμηλό. Οι ειδικευμένοι στις πατέντες δικηγόροι χρησιμοποιούν πάντα τα ίδια επιχειρήματα και φράσεις στους υπολογιστές τους και τις χρησιμοποιούν ξανά και ξανά για να τους δοθούν πατέντες λογισμικού.

Πιστεύουν δε, πως οι πατέντες θα δώσουν στους μεγαλύτερους εχθρούς του λίνουξ και λογισμικού ανοιχτού κώδικα μια τεράστια αντιανταγωνιστική δύναμη και θα κρατήσει την υποδομή της Ευρώπης, δέσμια των λογισμικών μερικών αμερικάνικων εταιριών.

4.1. Οι κίνδυνοι

4.1.1. Λίνουξ και Open Source

Το λίνουξ και το λογισμικό ανοιχτού κώδικα δεν είναι τα μόνα που κινδυνεύουν από τις πατέντες λογισμικού, αλλά είναι αυτά που κινδυνεύουν περισσότερο. Το λογισμικό του ανοιχτού κώδικα έχει μεγάλη επιτυχία σε τομείς όπου το ΕΓΠ έχει ήδη δώσει πολλές πατέντες (όπως τα λειτουργικά συστήματα, τεχνολογίες για server και δίκτυα, βάσεις δεδομένων και γλώσσες προγραμματισμού). Σε αυτά τα τμήματα, οι πρωτοστάτες της αγοράς είναι μεγάλες εταιρίες έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατέχουν τεράστιους αριθμούς πατεντών και μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν ενάντια στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα για να

προστατεύσουν τα μονοπώλιά τους ή τα ολιγοπώλιά τους.

Η διοίκηση της πόλης του Μονάχου παρεξηγήθηκε από πολλούς όταν πάγωσε προσωρινά το πρόγραμμα μετάβασης της στο λίνουξ. Η ανησυχία τους για το λίνουξ και τις πατέντες λογισμικού δεν ήταν κυρίως για τις ήδη υπάρχουσες Ευρωπαϊκές πατέντες. Αυτές ήταν μόνο μια ένδειξη για το ότι η αναγνώριση των πατεντών από το ΕΓΠ είναι κίνδυνος για το λίνουξ μέχρι οι πολιτικοί να αποτρέψουν αποτελεσματικά τις πατέντες λογισμικού. Η αληθινή ανησυχία τους ήταν μεσοχρόνια και μακροχρόνια. Φοβούνται ότι μερικές εταιρίες θα χρησιμοποιήσουν τις πατέντες για να εμποδίσουν την δημιουργικότητα και την ανταγωνιστικότητα των προγραμματιστών λογισμικού ανοιχτού κώδικα.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η Microsoft συχνά αναφέρεται στις πατέντες σε μια πολύ στενή σχέση με την προκλήση ανταγωνιστικότητας του λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Μέσα στο 2004 μόνο, η Microsoft σχεδίαζε να κάνει αίτηση για περίπου 3.000 πατέντες παγκοσμίως και πολλές από αυτές στην Ευρώπη. Τον Ιούλιο του 2004 το NewsForge.com δημοσίευσε μια υπενθύμιση ενός διευθυντή της Hewlett-Packard, έναν από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές υπολογιστών στον κόσμο. Το σχετικό e-mail προέβλεπε ότι η Microsoft θα χρησιμοποιούσε το νομικό σύστημα για να κλείσει το λογισμικό ανοιχτού κώδικα, αλλά θα περίμενε πρώτα το αποτέλεσμα της νομοθετικής διαδικασίας για τις πατέντες λογισμικού στην Ευρώπη. Αυτές οι υποθέσεις βασίζονται σε μια διαπραγμάτευση για ένα συμβόλαιο cross-licensing μεταξύ της HP και της Microsoft και σε μερικά σημεία αυτού του συμβολαίου.

Το λογισμικό ανοιχτού κώδικα αντιπροσωπεύει μια ιστορική ευκαιρία που η ΕΕ πρέπει να αρπάξει και να μην την θυσιάσει στα συμφέροντα της "μαφίας της πατέντας" και των λόμπι των μεγάλων επιχειρήσεων της αγοράς. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Ευρώπη ήταν εξαρτημένη από προϊόντα λογισμικού που προέρχονταν έξω από την ΕΕ για τις περισσότερες υποδομές της στον τομέα του ΙΤ. Τώρα που το λίνουξ κι άλλα προγράμματα ανοιχτού κώδικα απέδειξαν ότι μπορούν να ικανοποιήσουν ακόμα και τις μεγάλες απαιτήσεις των εταιριών και των κυβερνήσεων, η Ευρώπη έχει επιλογή. Οι αμερικάνικες εταιρίες παίζουν ένα πρωταγωνιστικό ρόλο στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα, αλλά η Ευρώπη είναι αρκετά δυνατή στον τομέα κι οι χρήστες λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι λιγότερο εξαρτημένοι από κάποιον συγκεκριμένο πωλητή.

Σε αντίθεση με αυτό που υποστηρίζουν η "μαφία της πατέντας" κι οι φίλοι τους από τον πολιτικό χώρο, κάποιο λογισμικό ανοιχτού κώδικα έχουν ήδη δεχτεί τις πρώτες επιθέσεις για πατέντες. Απειλές για μηνύσεις

έχουν ήδη εξαναγκάσει προγραμματιστές λογισμικού ανοιχτού κώδικα να κάνουν πίσω και να μην προσφέρουν κάποιες λειτουργίες. Στο Wall Street Journal, η Microsoft επιβεβαίωσε ότι επικοινωνήσε με περίπου 100 εταιρίες λογισμικού σαν μέρος πρωτοβουλίας για "outbound patent licensing" και πολλές εταιρίες ανοιχτού κώδικα ήταν μέσα σ αυτές.

Η επιτυχία του είναι ο κύριος λόγος που οι πατέντες είναι απειλή για το λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Απ' τη στιγμή που είναι διαθέσιμο δωρεάν, το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι ένας σκληρός ανταγωνιστής για τις εταιρίες "παραδοσιακού" λογισμικού. Τους παίρνει ένα μερίδιο της αγοράς και χαμηλώνει τα επίπεδα των τιμών. Για παράδειγμα η επιτυχία του OpenOffice ανάγκασε την Microsoft να κατεβάσει την τιμή του δικού της προϊόντος Office στην Ταϊλάνδη σε περίπου 30 ευρώ. Σε αυτήν την τιμή, δύσκολα μπορείς να αγοράσεις ένα βιβλίο Office στην Ευρώπη. Θα ήταν αφελές να σκεφτούμε ότι η Microsoft κι άλλες μεγάλες εταιρίες δεν θα κατέφευγαν σε διαμάχες για πατέντες αν το λογισμικό ανοιχτού κώδικα συνεχίσει να έχει τόσο μεγάλο αντίκτυπο στις δουλειές τους.

Έτσι κατά κάποιο τρόπο, η απόφαση της ΕΕ αν θα νομιμοποιήσει τις πατέντες λογισμικού ή όχι, είναι επίσης κι η επιλογή μεταξύ Microsoft και λίνουξ. Οι πατέντες λογισμικού είναι ανταγωνιστικές κι η επικύρωσή τους θα έκανε τις διαδικασίες anti-trust της ΕΕ κατά της Microsoft κάτι παράλογο. Η Microsoft είναι μια εταιρία με απίστευτη δύναμη με πολλούς ταλαντούχους ανθρώπους στο προσωπικό της. Είναι πολύ υγιές για την Microsoft να αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό του λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Αυτός θα ήταν κι ο καλύτερος τρόπος για να σιγουρευτούμε ότι η Microsoft θα πουλάει πάντα υψηλής ποιότητας λογισμικό σε λογικές τιμές. Μέσα από το ανταγωνιστικό αντίκτυπό του, το λίνουξ κάνει καλό ακόμα και στους χρήστες των Windows. Η ΕΕ δεν θα πρέπει να απαλλάξει τη Microsoft από αυτόν τον ανταγωνισμό μέσα από μια αρρωστημένα οργανωμένη νομοθεσία για τις πατέντες.

4.1.2. Σιγουριά και σταθερότητα της τεχνολογίας πληροφοριών

Οι πατέντες λογισμικού θα επέτρεπαν στις μεγάλες επιχειρήσεις να μονοπωλήσουν κάποια τμήματα της αγοράς λογισμικού. Δεν θα είχαν πια να ανταγωνιστούν με το λογισμικό ανοιχτού λογισμικού και με τις Μ.Ε για την ασφάλεια, την σταθερότητα και την απόδοση. Είναι λάθος να

δίνουμε προτεραιότητα σε αφηρημένες έννοιες κι όχι στην πραγματική τους χρήση. Το καλό λογισμικό έχει ανάγκη από έναν πολύ καλό σχεδιασμό και μια υψηλής ποιότητας χρήση. Η μεγαλύτερη ιδέα είναι άχρηστη εκτός κι αν χρησιμοποιηθεί σωστά. Κανένας δεν θα ήθελε να μένει σ ένα σπίτι με επαναστατική αρχιτεκτονική εάν η εξώπορτα δεν κλειδώνει καλά, το νερό έμπαινε από την οροφή και το ρεύμα κοβόταν συνέχεια.

Οι πατέντες λογισμικού δεν αντιπροσωπεύουν συνήθως μεγάλες ιδέες μ' αλλά ας υποθέσουμε για λίγο ότι το κάνουν. Ακόμη και τότε θα ήταν ανεπιθύμητο το να μονοπωλήσουμε αυτές τις ιδέες, γιατί θα σήμαινε ότι ο πρώτος που θα πάρει την πατέντα, μπορεί να αποκλείσει τον ανταγωνισμό. Ο κάτοχος της πατέντας μπορεί να χρησιμοποιήσει την πατέντα με ελλιπή τρόπο αλλά να είναι ο μόνος ακόμα που χρησιμοποιεί αυτήν την ιδέα. Αυτή η αποκλειστική χρήση μπορεί να είναι αργή, ασταθής και ανασφαλής και παρόλα αυτά να μην υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση για 20 χρόνια, εκτός κι αν το επέτρεπε ο κάτοχός της. Η συμπληρωματική προστασία του λογισμικού από τους νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων και πατεντών, σε συνδυασμό με τις μεθόδους ανάπτυξης των περισσότερων εταιριών λογισμικού και την απουσία αποτελεσματικών ρυθμίσεων, προωθεί την ανάπτυξη και την εξάπλωση μη ασφαλούς λογισμικού.

Υπάρχουν μερικές αντικρουόμενες απόψεις για το αν το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι όντως πιο σίγουρο και πιο σταθερό σε σχέση με τα υπόλοιπα λογισμικά. Πρ' όλα αυτά, είναι απλώς γεγονός ότι οι σκέψεις για την ασφάλεια και την σταθερότητα είναι οι κύριοι λόγοι για τους οποίους το λογισμικό ανοιχτού κώδικα προτιμάτε για κάποιες εφαρμογές. Αυτό πιέζει πάρα πολύ την Microsoft και τους άλλους πωλητές. Αν θέλαμε ποτέ να σταματήσουν κάθε μήνα οι ανακοινώσεις για τα τελευταία προβλήματα ασφάλειας στα Windows, τον Internet Explorer και το Outlook, τότε θα πρέπει να εγγραφήσουμε μια ανταγωνιστική αγορά.\

Οι πατέντες λογισμικού κάνουν τη δημοσιοποίηση του πηγαίου κώδικα επικίνδυνη. Οπώς κι αν είναι διαθέσιμος ο πηγαίος κώδικας, είτε με μια άδεια ελεύθερου λογισμικού, είτε κάτω από κάποια άλλη άδεια, σίγουρα συμβάλλει στην ασφάλεια του IT εάν ο πηγαίος κώδικας ενός λογισμικού μπορεί να ελεγχθεί. Αυτό δίνει σ όλους όσους έχουν τις απαραίτητες γνώσεις κι αρκετό ενδιαφέρον την δυνατότητα να ψάξουν για προβλήματα ασφαλείας. Έτσι όμως, οι κερδοσκόποι πατεντών και οι κακοπροαίρετοι ανταγωνιστές το βρίσκουν πιο εύκολο να αναγνωρίσουν και να αποδείξουν παραβάσεις πατεντών. Εάν μια πατέντα έχει σχέση με κάτι πολύ εμφανές, όπως μια μπάρα προόδου ή ένα εικονικό καροτσάκι

για ψώνια, τότε η παραβίαση αναγνωρίζεται εύκολα από το εξωτερικό. Με τις πατέντες που έχουν σχέση με εσωτερικές λειτουργίες, τότε είναι πολύ πιο δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να αποδείξεις ότι υπάρχει κάποια παραβίαση χωρίς τον πηγαίο κώδικα.

4.2. Τα ψέματα

4.2.1. Το μεγαλύτερο ψέμα

Το μεγαλύτερο ψέμα είναι ότι κανένας δεν παραδέχεται ότι θέλει τις πατέντες λογισμικού. Γι' αυτό δεν μπορούμε να εμπιστευτούμε κανέναν. Σύμφωνα με μερικούς, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών δεν έχει δώσει ούτε μια πατέντα λογισμικού-μόνο 30.000

Θα πιστεΐτε πολύ για να βρείτε κάποιον να παραδεχτεί ότι θέλει τις πατέντες λογισμικού στην Ευρώπη. Όλοι το αρνούνται. Όλοι λένε, "όχι, όχι, όχι, εμείς δεν θέλουμε να πατεντάρουμε το λογισμικό". Ξέρουν ότι η Αμερικάνικη εμπειρία με τις πατέντες είναι πολύ αρνητική. Έτσι το σύστημα των πατεντών βρήκε έναν τεχνητό όρο "computer-implemented inventions" (εφευρέσεις που χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές). Λένε πως οι πατέντες λογισμικού κι οι εφευρέσεις που χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές είναι διαφορετικά πράγματα. Από μια πρακτική άποψη, αυτοί οι δύο όροι είναι συνώνυμοι.

"Εφευρέσεις που χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές" είναι ένας παραπλανητικός όρος, γιατί ακούγεται σαν τεχνική εφεύρεση, όπως ένα φρένο που ελέγχεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή. Η πραγματικότητα είναι τέτοια που ακόμα κι η ιδέα μιας μπάρας προόδου σε μια οθόνη υπολογιστή έχει καταχωρηθεί από το ΕΓΠ σαν "εφεύρεση που χρησιμοποιείται για υπολογιστές". Πως το έκανα αυτό; Είπαν πως μια μπάρα προόδου κάνει πιο αποδοτική τη χρήση του περιορισμένου χώρου της οθόνης του υπολογιστή. Με το να καταχωρήσεις την οθόνη ενός υπολογιστή σαν τεχνικό μέρος, η μπάρα προόδου ξαφνικά γίνεται μια τεχνική εφεύρεση με την οθόνη σαν μια εφεύρεση που βελτιώνει την ποιότητα της εικόνας σε μια οθόνη υγρών κρυστάλλων.

Η όλη διαμάχη για τις πατέντες λογισμικού στην ΕΕ είναι το αν θα πρέπει να οριστεί καθαρά τι είναι μια τεχνική εφεύρεση και τι όχι. Αυτοί που θέλουν τις πατέντες λογισμικού δεν λένε τι θέλουν. Το μόνο που κάνουν είναι να αντιτίθενται και να εμποδίζουν κάθε προσπάθεια λύσης που ξεκαθαρίζει την νομοθεσία για τις πατέντες. Δεν απαιτούν καθαρά μια νομοθεσία που θα επέτρεπε τις πατέντες λογισμικού. Αντιθέτως, πιέζουν για μια νομοθεσία με στρατηγικά βαλμένα "παραθυράκια" που θα

επιτρέπουν τις ήδη υπάρχουσες από στο ΕΓΠ 30.000 πατέντες να αποκτήσουν ισχύ.

Γι' αυτό προσέξτε όταν κάποιος σας πούνε ότι θέλουν μόνο τις τεχνικές εφευρέσεις να πατενταριστούν. Αυτό το λένε όλοι. Η ερώτηση κλειδί όμως είναι εάν όντως θέλουν μια ξεκάθαρη νομοθεσία που δεν αφήνει αμφιβολίες στο ότι μια μπάρα προόδου δεν είναι μια "τεχνική" εφεύρεση.

4.2.2. Το ψέμα της ανανέωσης

Τέλος οι πολέμιοι των πατεντών υποστηρίζουν ότι υπάρχει και το ψέμα της ανανέωσης. Οι πατέντες εξισώνονται συχνά με την ανανέωση. Ακόμα χειρότερα, η αύξηση του αριθμού των πατεντών που κατέχει μια οργάνωση, μια χώρα ή μια περιοχή θεωρείται σαν αύξηση της ανανέωσης.

Μια τόσο λανθασμένη εξίσωση δεν θα δούλευε σχεδόν σε κανένα άλλο χώρο. Εάν μια κυβέρνηση έλεγε πως η οικονομία ανθίζει επειδή αποφάσισαν να τυπώσουν περισσότερα χρήματα, ο κόσμος θα καταλάβαινε αμέσως ότι κάτι δεν πάει καλά κι ότι ο πληθωρισμός ανεβαίνει. Εάν μια κυβέρνηση έλεγε ότι θα επεκτείνει το οδικό δίκτυο, ο κόσμος θα ήθελε να μάθει πόσα επιπλέον χιλιόμετρα δρόμων έγιναν και δεν θα ασχολούνταν με την δραματική αύξηση των απαγορευτικών πινακίδων. Εξάλλου, ένας μεγαλύτερος αριθμός απαγορευτικών πινακίδων στο ίδιο περίπου οδικό δίκτυο, είναι άσχημα νέα κι όχι καλά. Επιπλέον, περισσότερες απαγορευτικές πινακίδες δεν λένε τίποτα για καλύτερες συνθήκες στους δρόμους. Με τις πατέντες είναι έτσι ακριβώς.

Ο ποσοτικός τρόπος σκέψης ("όσο περισσότερο, τόσο το καλύτερο") είναι μια εντελώς λανθασμένη προσέγγιση της πολιτικής της ανανέωσης. Όσο λιγότερες, τόσο το καλύτερο θα ήταν σωστό για τις πατέντες. Όπως μια κυβέρνηση θα μπορούσε να τυπώσει μια τεράστια ποσότητα χρημάτων, δεν χρειάζεται πολύ για να ανέβει ο πληθωρισμός των πατεντών. Ο πιο εύκολος τρόπος για να έχεις περισσότερες πατέντες είναι να μειώσεις τις προδιαγραφές για μια πατέντα. Αυτό ακριβώς γίνεται σχεδόν παντού τα τελευταία χρόνια. Έχει γίνει σε τόσο μεγάλο βαθμό, που αν η εξίσωση για τις πατέντες και την ανανέωση ήταν σωστή θα πρέπει να είχαμε παντού ανθίζουσες οικονομίες. Όπως ξέρουμε, δυστυχώς, δεν είναι έτσι.

Ένα από τα μεγαλύτερα λάθη είναι να συγκρίνουμε εταιρίες, χώρες και περιοχές σύμφωνα με τον αριθμό πατεντών τους. Εάν μια εταιρία κατοχυρώσει λιγότερες πατέντες σ ένα χρόνο από ότι τον προηγούμενο ή

αν έχει λιγότερες σε σχέση με τον πιο κοντινό της ανταγωνιστή, τότε η διοίκησή της, οι μέτοχοι κι οι αναλυτές αρχίζουν να ανησυχούν. Εάν μια χώρα ή μια περιοχή δεν έχει αύξηση στις αιτήσεις για πατέντες ή στον αριθμό των πατεντών που κατοχυρώθηκαν μέσα σε μια χρονιά, τότε η κυβέρνηση πρέπει να απολογηθεί γι' αυτό. Είναι ακριβώς κάτω απ' αυτή τη νοοτροπία που τα γραφεία για τις πατέντες και οι εξεταστές που δουλεύουν γι' αυτά, πιέζονται και σταδιακά διευρύνουν το φάσμα της πατεντοποίησης σε τομείς που δεν ανήκουν οι πατέντες, ειδικά στο λογισμικό.

Η απόφαση του να δοθεί μια πατέντα θα πρέπει να προσεγγίζεται με μεγαλύτερη προσοχή. Όπως ένας καλός γιατρός προσεκτικά εξετάζει όλα τα στοιχεία που είναι υπέρ και κατά μιας χειρουργικής επέμβασης, τα γραφεία των πατεντών θα πρέπει να καταλάβουν ότι κάθε πατέντα μειώνει την ανταγωνιστικότητα της αγοράς και κλέβει ευκαιρίες από πολλούς άλλους, ειδικά από τις μικρότερες εταιρίες. Κάθε πατέντα είναι, μιλώντας μεταφορικά, ένας ακρωτηριασμός.

Είναι ανεύθυνο να δίνονται τόσες πολλές πατέντες και να μιλάμε για "ανάπτυξη" στο χώρο των πατεντών. Εάν μια κυβέρνηση θέλει να αποδείξει ότι η οικονομική της πολιτική είναι σωστή, τότε αυτό που πρέπει να κάνει είναι να αυξήσει το ΑΕΠ και να μειώσει την ανεργία. Η αύξηση του αριθμού των πατεντών δεν έχει νόημα, γιατί η κάθε μαϊμού μπορεί να καταφέρει αυτό αν οι προδιαγραφές είναι αρκετά χαμηλές.

Το καθεστώς των πατεντών δεν ευνοεί την ανανέωση σε ορισμένους τομείς. Αν εσείς (σαν ιδιώτες ή εταιρία) ξοδεύετε πολύ χρόνο και χρήμα στην ανάπτυξη ενός προϊόντος, τότε θέλετε να είσαστε βέβαιοι ότι θα μπορέσετε να το εμπορευτείτε όταν θα είναι έτοιμο. Με το σύστημα των πατεντών, δεν μπορείτε να ξέρετε αν κάποιος έχει ήδη καταχωρήσει μια ιδέα ή θα την καταχωρήσει την ώρα που εσείς δουλεύετε πάνω στο προϊόν σας. Στη χειρότερη περίπτωση, θα έχετε σπαταλήσει τόσο χρόνο και χρήμα χωρίς να μπορείτε να εμπορευτείτε το προϊόν σας, μόνο και μόνο επειδή κάποιος άλλος πήγε στο γραφείο πατεντών πριν από εσάς. Αυτό κάνει λιγότερο ελκυστική την επένδυση στην ανανέωση.

Τέλος, είναι ενδιαφέρον, το ότι οι ίδιοι που περιγράφουν τις πατέντες σαν δείκτη ανανέωσης και ανταγωνιστικότητας δεν ανησυχούν για τα συμβόλαια cross-licensing. Η Γερμανική κυβέρνηση επαινεί την εθνική της οικονομία ως "πρωταθλήτρια της Ευρωπαϊκής ανανέωσης" γιατί έχει πολλές αιτήσεις για πατέντες. Κι όμως, δεν ανησύχησε όταν η Siemens (που έχει περισσότερες πατέντες από οποιονδήποτε άλλον στην

Ευρώπη) ανήγγειλε μια συμφωνία cross-licencing με τη Microsoft, με την οποία η Microsoft έχει πρόσβαση σε όλες τις πατέντες της Siemens και αντιστρόφως. Εάν οι πατέντες ήταν πραγματικά τόσο απαραίτητες για την ανανέωση και την ανταγωνιστικότητα, όπως θέλουν να μας κάνουν να πιστέψουμε, τότε αυτοί θα έπρεπε να σηκωθούν πάνω και να διαμαρτυρηθούν για την μεταφορά του μεγαλύτερου θησαυρού της γερμανικής εφευρετικότητας σε μια μεγάλη αμερικανική εταιρία.

Κεφάλαιο 5. Ναι ή όχι τελικά στις πατέντες;

Είδαμε λοιπόν τι είναι άδεια λογισμικού και ποιες είναι, τι είναι ανοιχτό λογισμικό καθώς και τι είναι πατέντα. Επίσης είδαμε τι υποστηρίζουν οι πολέμιοι των πατεντών. Γι' άλλους ευτυχώς και για άλλους δυστυχώς στην Ευρώπη ακόμα παρά τις προσπάθειες που γίνονται κι από την πλευρά των μεγάλων εταιριών αλλά και από την πλευρά των "εχθρών" των πατεντών δεν υπάρχει ένας σαφής νομοθετικό πλαίσιο για την πατεντοποίηση του λογισμικού. Ο καθένας μπορεί να ερμηνεύει κατά περίπτωση τον νόμο όπως τον συμφέρει προκειμένου να καταχωρήσει μία πατέντα. Αναλύοντας πιο προσεκτικά κάποιος τα δεδομένα που υπάρχουν μπορεί εύκολα να καταλήξει στην άποψη ότι το ελεύθερο λογισμικό είναι ένα πολύ χρήσιμο όπλο στα χέρια κυρίως των προγραμματιστών και των χρηστών, ενώ οι πατέντες από την άλλη είναι ένα πολύ χρήσιμο όπλο στα χέρια των μεγάλων εταιριών.

Αυτό λοιπόν που πιστεύω ότι πρέπει να γίνει είναι να φροντίσει ο καθένας να αξιοποιήσει τα όπλα του με τον καλύτερο τρόπο προκειμένου να βοηθήσει στην ανάπτυξη και στην πρόοδο. Θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα αρμόδια όργανα να θεσπίσουν κάποιους νόμους ή να αναθεωρήσουν τους ήδη υπάρχοντες με τέτοιο τρόπο, που να μην αφήνει περιθώριο σε κανέναν για ενστάσεις και διαφωνίες. Να υπάρχει ένα συγκεκριμένο, αυστηρό και πάνω απ' όλα λογικό νομοθετικό πλαίσιο για το τι είναι τεχνική εφεύρεση και τι όχι και τι μπορεί να πατεντοποιηθεί και τι όχι. Άποψη μου είναι πως τα αρμόδια όργανα που θα θεσπίσουν τους νόμους αυτούς θα πρέπει να έχουν ως γνώμονα το κοινό συμφέρον, την ανάπτυξη και την ανανέωση στον χώρο της τεχνολογίας και ειδικά του λογισμικού, κι όχι την επικράτηση των μονοπωλίων. Οι μεγάλες εταιρίες σαφώς κι έχουν υπαλλήλους οι οποίοι είναι πανέξυπνοι και ικανότατοι, θα πρέπει όμως να αποδεχτούν το γεγονός ότι υπάρχουν πανέξυπνοι και ικανότατοι κι ίσως μερικές φορές καλύτεροι προγραμματιστές ανάμεσα στους απλούς και καθημερινούς χρήστες, κι αυτό το γεγονός να το εκμεταλλευτούν και προς όφελός τους και προς

όφελος της τεχνολογίας. Τέλος θα πρέπει κι οι απλοί και καθημερινοί χρήστες των προγραμμάτων να καταλάβουν ότι καλή, χρήσιμη και αναγκαία η εξέλιξη όμως η ευρηματικότητα κι ο κόπος των άλλων πρέπει να ανταμοίβεται, δεν μπορούμε να τα έχουμε όλα έτοιμα και δωρέαν. Άλλωστε οι μεγάλες εταιρίες παράγοντας ένα λογισμικό ή ένα πρόγραμμα, κάνουν την αρχή και δεν θα πρέπει να ξεχνάμε όπως έλεγαν κι οι αρχαίοι Έλληνες πως " η αρχή είναι το ήμισυ του παντός..... "

